The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, JANUARY 26, 1966

LATVIJA
AMERIKĀ

8. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. 26. JANVĀRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

Vai demokratija neiet par tālu?

Pasaules komūnistu partiju pārstāvji un aģenti Kubas galvaspilsētā Havanā nule pabeiguši 13 dienu ilgu konferenci, kurā galvenokārt bija reprezentētas Āzijas, Afrikas un Dienvidamerikas valstis, kuras jau atrodas komūnistu rokās vai kuru vadībā atrodas komūnistu līdzskrējēji. Konferences pamatdoma bija aicinājums izdarīt spiedienu, lai ASV izvāktu savus militāros spēkus no Vietnamas un Dominikas, kā arī aktivizēt darbību pasaules revolūcijas sagatavošanai. Konferencē radītas pastāvīgas organizācijas bruņotu sacelšanās organizēšanai šajos trīs kontinentos. Tie ir atklāti deklarētie mērķi, bet tie neizslēdz komūnistu darbības aktivizēšanu arī Eiropā, ASV un Kanadā. Jauno subversīvo organizāciju štābs atradīsies Kubā, kur darbosies līdz 1968. gadam, kad izsludinās jaunu sanāksmi Ēģiptes galvaspilsētā Kairo.

Acīm redzot, komūnisti skaidri saskata brīvo valstu nenoteikto rīcību brīvības principu aizstāvēšanā, tāpat arvien mīkstāko pieeju komūnisma apkarošanā atsevišķajās valstīs. Tādēļ komūnisti nu nolēmuši, ka pienācis laiks izmantot iespējas, kādas dod šī nepārdomātā un nenosvērtā brīvās pasaules nostāja.

Nav jābūt pesimistam, lai atzītu, ka šai komūnistu pastiprinātajai aktivitātei ir mūsu pašu dots pamats. Kanada jau sāk kļūt slavena ar puskomūnistiskās propagandas pielaišanu radio un televizijas raidījumos, bet ASV augstākā tiesa, vadoties no pārāk brīvi iztulkotiem ideāliem, ne reizi vien atņem iespēju komūnistu aktivitātes savaldīšanai. Tā, piemēram, ASV augstākās tiesas pērnā novembra lēmums, atceļot 1950. gada iekšējās drošības aktu, kas prasīja visu komūnistu partijas biedru reģistrāciju, ir labākais pamudinājums komūnistiem darbību paplašināt, jo nav vairs jārūpējas par iespējamām nepatikamām sekām, kādas varētu rasties par darbošanos pretvalstiskā organizācijā. Amerikāņu konservatīvā organizācija Cardinal Mindszenty Foundation atzīmē, ka ASV komūnistu partijas vadītājs Gass Hols (Gus Hall) ar gavilēm apsveicis šo augstākās tiesas lēmumu, piezīmējot, ka atkal viens pretkomūnistisks likums iemests atkritumu spainī. Tas liek prasīt, cik daudz citu likumu, kas aplaimojuši komūnismu, aizgājuši to pašu ceļu? Par pamatu 1950. gada likuma atcelšanai uzdod demokratisko principu, ka likums bijis nekonstitucionāls un prasījis no plašciem sevi inkriminēt. Tas, varbūt, ir pareizi, izejot no tīrās teorijas, bet tad jāprasa, kādēļ šī paša augstākā tiesa uztur spēkā likumus par reģistrācijas nepieciešamību spēlmaņiem (gambler), lobijistiem un amerikāņu advokātiem, kuri pārstāv ārvalstis? Arī šie likumi taču prasa sevis inkriminēšanu!

Pag. gadā ASV atcelts 1962. gada likums par pasta darbību, kurš atļāva pasta ministram aizturēt un tālāk nesūtīt atklātus komūnisma propagandas materiālus. Šī lēmuma rezultātā tagad ASV caur Nujorkas ostu atkal ieplūst ne mazāk par pusmiljonu komūnistu propagandas brošūru un citu materiālu, kas pirmām kārtām domāti amerikāņu universitātēm. Bez Nujorkas ap 35.000 mārciņu šādas kaitīgas un bīstamas literatūras ievests ASV caur Sanfrancisko viena vienīga mēneša laikā. Vai tad jābrīnās, ka amerikāņu universitātēs, kurās agrāk valdīja tik veselīgs gars, tagad sāk nostiprināties ekstremas kreisā novirziena grupas?

Arī kāds cits lēmums — t. s. Seeger lietā — ir nesaprotams. Nolemts, ka ASV pilsonim ir tiesības atteikties no karadienesta, ja dienesta veikšanu nepieļauj reliģiskā pārliecība. Pie tam, lai šo privilēģiju izmantotu, nav nemaz jāpieder kādai atzītai reliģijai vai baznīcai, kā norāda laikraksts „Chicago Tribune". Šo lēmumu pacifisti un komūnisti tūlīt arī jau izmantojuši izplatot norādījumus, kā izvairīties no šī katra pilsoņa galvenā pienākuma pret valsti, stājoties valsts aizsardzības interesēs militārajos spēkos. Vai ideālisma pieeja un demokratija šeit neiet par tālu, zinot, ka komūnistu valstīs, kuru atklāts mērķis ir iznīcināt demokratiju eksistenci, nav iespējamas nekādas brīvības, nemaz nerunājot par pretkomūnistisku propagandu vai atteikšanos no militārā dienesta? Vai ar šādu rīcību netiek dotas lielīskas iespējas komūnistiem viņu plānu reālizēšanai? Tas ir jautājums, kurš, loģiski apsverot, liekas skaidrs. Vai nu runājam par „auksto" vai par „karsto" karu, kāds pašreiz notiek Vietnamā, mēs visi skaidri zinām, ka īstenībā atrodamies pastāvīgā kara stāvoklī ar komūnismu. Tādēļ nav brīnums, ka šādā situācijā rodas bažas un arī ekstrēmas labā spārna organizācijas, kuras cilvēku brīvībai var būt tikpat bīstamas kā komūnisms. Kāda tad bija starpība starp Hitleru un Staļinu? Liekas — vienīgi uniformā, kuru tie valkāja! Ir nopietni jābaidās, ka demokratija pašas demokratijas dēļ sāk aiziet par tālu un, varbūt, rok pati sev kapu.

No tā brīdinājuši lieli ASV valstsvīri, kā senātori Dods, Lauše, Dirksens, tautas vietnieku nama loceklis Dervinskis un citi, kuri nebūt nepieder tikai vienai partijai, bet ir cilvēki, kuri saskata briesmas un gatavi aizstāvēt demokratiju arī tai cīņas laukā, kurā demokratija sāk cīnīties pati pret savām vitālajām interesēm. Un cilvēki,— vienalga, kāds ir to sabiedriskais stāvoklis,— kuri saskata briesmas un no tām brīdina, nebūt nav „labā spārna ekstrēmisti", bet gan apzinīgi savas valsts pilsoņi, kas vēlas saglabāt demokratiju, kura devusi un spēj arī turpmāk mums visiem dot nodrošinātu un pilnvērtīgu dzīvi.

Šo faktu derētu atcerēties nākošajās vēlēšanās. Arī mēs nedrīkstam vienaldzīgi noskatīties, kā demokratija pati sevi iznīcina pārprastu ideālu vai arī formālisma dēļ; vai arī cilvēku dēļ, kuri galvenokārt domā par savu personīgo popularitāti, atstājot domu par nākotni nedomātu.

Voldemars Korsts

TALCINIEKI DARBĀ

Kanadas latviešu dziesmu svētku laikā Toronto tautiešī iepazinās ar TLB tautas deju kopas Diždanča izdoto grāmatu „Novadu tērpi." Piekrišana bija tik liela, ka grāmatu ātri izpārdeva. Pašreiz Diždanča dalībnieki veic darbus otram izdevumam, kas gan iznāks tikai 700 eksemplāru metienā. — Uzņēmumā Sarmīte Butāne, Vilis Buāns un Ilze Korolkevica sagriež dziju paraugus un ielīmē lapās, bet 3 gadus vecais Tālis Briedis pagaldē atradis arī sev atbilīgu darbu — kārtot dziju kamolus kastē, lai pavedieni viegli slīdētu pa galdu.

Katrā grāmatā bez krāsu uzņēmumiem būs arī īsti dziju paraugi. Foto: J. Liģers

Aivars Ruņģis

Latviešu emigrantu laikraksts

II

LOMA UN UZDEVUMI

Par preses lomu un uzdevumiem ir daudz diskutēts. Diskutēts ir arī par emigrantu preses lomu un uzdevumiem. Ir izcelta tās nozīme „idejiskā vadīšanā" un „ideoloģiskā aprūpē". Bet liekas, ka šo divu jēdzienu aizsegā prasība sniegt informāciju,— patīkamu un nepatīkamu, to izskaidrot un komentēt,— pārprasta tā, ka informēšana kļuvusi par cenšanos indoktrinēt vai uzspiest savu konceptu, avīžniekiem savos sacerējumos neskirojot, bet jaucot citu caur citu faktus, to izskaidrošanu, komentēšanu un personīgās iebildes.

Laikraksti vēl joprojām ir viens no galvenajiem sabiedrības domas ietekmētājiem un veidotājiem. Tā tas ir pie latviešiem emigrācijā un pie citām tautām viņu mājās. Un ne par velti mēs vēl svešumā šad un tad dzirdam tik latviskus argumentus, kā, piemēram, „Bet avīzē bija teikts tā un tā" vai „Es to lasiju laikrakstā melns uz balta".

Latviešu izdevēji, liekas, tīri labi zina, ko latviešu laikrakstā svešumā meklē tā lasītāji. Tikpat labi tiem būtu jāzina emigrantu laikraksta patiesā loma, uzdevumi un eksistences attaisnojums. Neviens mēs neesam emigrācijā, lai pelnītos ar cīņu par latviešu tautas tiesībām.

Gados vecākie emigranti latviešu laikrakstā, liekas, visizteiktāk meklējuši „drošības sajūtu", jo līdzšinējie „trimdinieku laikraksti" visvairāk snieguši informāciju pēc formulas: ar mums nemaz tik ļauni nav!

Manuprāt, emigrantu laikraksts nacionālpolitiskās cīņas jautājumos ir starp pasaulē izklaidēto tautu un tās izraudzīto vadību. Tas nedrīkst izpatikt un glaimot ne vienam, ne otriem „drošības sajūtas" vai citu iemeslu dēļ. Par cik abas ieinteresētās puses spēj uzticēties laikrakstam par tik būs gādāts, lai mūsu nacionālpolitiskās cīņas vadība zināmu tautas domas un nepaliktu bez tautas atbalsta; par tik savukārt tauta uzticēsies, respektēs un cienīs savus izvēlētos pārstāvjus. Šai ipatajā situācijā mums jāturas vienīgi pie faktiem un patiesības.

Vai mums jau ir izveidojies nacionālpolitiskās cīņas laikraksts, kas būtu lūkojis pārvarēt svešumā izaugušo draudīgo izmisuma un nedrošības sajūtu, aicinot darbam un cīņai, kas būtu atklājis mūsu vājumus un kļūdas, norādījis uz mūsu daudzajām iespējām nākotnē? Ja esam stipri diezgan,— bargi, patiesi vārdi mūs nenokaus! Ja neesam lieli diezgan ieskatities patiesībai acīs, licīgi slavēti, iesim bojā kauna pilnā nāvē. Ja līdz šim mūs savā veidā kopā saturējusi ilūzionāra drošības sajūta kas dvesusi no daudzajiem rakstiem, tad turpmāk lai mūs kopā satur praktiska darba projekti un cīņas apziņa. Tās ir saites ar nākotnes perspektīvu!

Tāpēc mums, latviešiem, kuru izaugšanu Latvijā tik loti ietekmējušas svešu varu okupācijas un autoritārā iekārta, būtu jāieskata, ka ir tikai viens ceļš, kā demokratiskā iekārtā pārliecināt ļaudis, kā iegūt atbalstu, proti — dot iespēju visiem būt dalībniekiem informētajās debatēs, kurās piedalās arī atbildīgi vadītāji darbinieki.

Arvien mazāks latviešu sabiedrībā svešumā kļūst to personu skaits, kas uzaugušī, mācoties neprasīt un netaujāt ko dara valdība vai pārvalde. Arvien lielāks kļūst to skaits, kuŗi gatavi paklausīt un sekot tikai tad, ja tie pilnīgi izpratuši valdības ricību, ja tiem bijusi iespēja debatēt un tādējādi likt ievērot savus uzskatus.

Atbildības sajūtas pilnas un intelligentas debates par lielajām problēmām, kas šodien raksturojas kā latviešu tautas būt vai nebūt, nedrikstētu tikt nomāktas vai apklusinātas ne mūsu sanāksmēs, ne mūsu presē.

Latviešu nacionālpolitiskas cīņas laikrakstam jābūt forumam, kurā inteligentu debašu veidā iztirzājam savas problēmas un izveidojam savas nacionālpolitiskās cīņas atziņas. Šāds laikraksts ir vienīgais līdzeklis, kā ar šo informāciju aizsniegt vistālākajā pasaules stūrīti un, varbūt, vislielākajā vientulībā esošo latvieti. Mēs zinām un atzīstam, ka demokratiskā iekārta ar to, ka garantē tiesības paust atšķirīgus uzskatus, protestēt, kritizēt un oponēt, ietver sevi spēju pati sevi nepārtrauki labot, uzlabot, atjaunot. Kāpēc šo demokratiskās dzīves terapiju, kuru apbrīnojam Anglijā, Amerikas savienotajās valstīs un citur, neatzīstam un nepārņemam savā sabiedrībā?

Cik gan neizpratnes pilns, manuprāt, ir dažs labs apgalvojums, ka mums nevajadzētu pat dažas mūsu nacionālpolitiskās cīņas problēmas iztirzāt savā presē, jo šāda debatēšana informējot mūsu pretinieku un parādot, ka mēs neesam vienoti.— Es gan redzu tikai to, ka šāda debatēšana (nerunāju par aklu pretiniekul) rāda pretiniekam mūsu kvalitātes: mēs domājam, domājam pat atšķirīgi, bet atšķirīgi domājot, tomēr turamies kopā kopējā lielā mērķa ietvaros — cīnā par tiesībām savai tautai.

Bez šādām mērķtieciga vadītām un dokumentētām debatēm mēs nemaz nevaram izveidot savu nacionālpolitisko cīņas vadību, jo nacionālpolitiskās cīņas vadība taču ir tie cilvēki, kas zina un pārstāv visu emigrantu kopējos uzskatus. Visi pārējie vadītāji var būt tikai tā sauktie „pašī sevi iecēlušie" funkcionāri.

Tāpēc, sākot debates (ja tādas nepieciešamas) par latviešu emigrantu preses raksturībām un problēmām, par lomu un uzdevumiem, ieskatīsim, ka latviešu nacionālpolitiskās cīņas laikraksts ar cieņu un uzticību raugās uz katru latvieti, neatkarīgi no viņa uzskatiem, ja šis latvietis respektē demokratisku sadzīves veidu, respektē citu tiesības, apzinās savu atbildību, noraida komūnismu, fašismu un cita diktatūras veida pārvaldi, kurā cilvēks ir tikai pastāvošās iekārtas kalps vai vergs.

Draudzīgā aicinājuma sarikojums Toronto

TLTA ģimnazijai par paražu ir kļuvis gadskārtējais Draudzīgā aicinājuma sarīkojums. Arī šogad tāds notika 22. janvāri Sv. Andreja baznīcas telpās. To ar uzrunu atklāja ģimnazijas direktors prof. V. Burkēvics, vispārējos vilcienos pakavēdamies pie Draudzīgā aicinājuma nozīmes. Pārskatāmiem skaitļiem profesors raksturoja grāmatu, mācības līdzekļu un naudas ziedojumus mūsu mācību iestādēm brīvās Latvijas laikā. Draudzīgais aicinājums kļuvis par vienu no latviešu kultūras tradicijām, un tādēļ to turpina arī trimdas apstākļos gandrīz vai ikviena latviešu kolonija.

Ģimnazijas saimei sveicienus no LNAK un tās valdes priekšsēža J. Niedras nodeva kultūras un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks. Draudzīgā aicinājuma sarīkojums notiek Kanadas latviešu kultūras dienu ietvaros, jo mūsu jaunatne jāaudzina latviskās kultūras ietekmē. Tālāk J. Mežaks iztirzāja kultūras dienu nozīmi un nepieciešamību Latvijā un pašreizējos trimdas apstākļos.

Audzēkņu sagatavoto programmas daļu vadīja H. Miķelsons, un tajā ar deklamācijām piedalījās D. Mārsons, I. Pētersone, T. Auziņš, I. Kalniņa un R. Purva. Labi sagatavotus referātus par Latvijas karogu lasīja L. Kaļiņa un par Baltijas tautu vēsturi U. Celmiņš. Interesanti bija noklausīties arī audzēkņu domrakstus, kas galvenokārt rakstīti klasēs mācību stundu laikā. Tie aptvēra dažādus tematus, gan par sportu un mūziku, gan atsevišķus piedzīvojumus u. c. Domrakstus lasīja D. Mārsons, L. Kaļiņa, E. Bērziņš, I. Kalniņa un T. Auziņš.

Priekšnesumu daļā ietilpa arī J. Pētersona vienceliena sadzīves lugas „Ilgas" uzvedums, kuŗu bija sagatavojis H. Miķelsons. Tēlotāju vidū bija Dz. Pūpēdis, S. Leja, E. Caune, I. Boša, R. Grīn

Atskatoties uz aizvadītā gada beigām Britanijā...

Atskatoties uz aizvadītā gada beigām, jāsaka, ka tās bijušas notikumiem bagātas. Minēsim tikai pašus galvenos: Penkovska memuāru publicēšanu, Rodēzijas krizi, plaisu parādīšanos NATO savienībā. Un viss tas uz Britanijas saimniecisko grūtību pelēkā fona, ar kara dārdiem Tālajos austrumos, t. i. Vietnamā.

Penkovska memuāru publicēšana Britanijā notika ļoti neizdevīgā laikā, jo sakrita ar Rodēzijas sākumu. Citā laikā memuāri būtu kļuvuši par „oestselleru". Rodēzijas jautājums caurmēra britam apēnoja visu pārējo. Vairums britu vēl arvien jūtas ka Viktorijas laika koloniju imperijas pilsoņi, kaut arī faktiski nekas no šīs impērijas nav palicis pāri. Briti nav tauta, kas mīl lasīt grāmatas, bet dažreiz ar grāmatu saistītais „troksnis" ierosina tos lasīt Tā bija, piemēram, ar Nobela prēmijas piešķiršanu Pasternaka romānam „Doktors Živago". Tad grāmatu veikalos redzēja garas rindas, nācās pat pierakstīties uz „Doktora Živago" saņemšanu; bija komiski vērot, ka pat vecām dāmām, kuras gadiem ilgi nebija lasījušas nekā cita kā avīzi, uz galda atradās Pasternaka romāns. Šoreiz tik sensācionāli panākumi izpalika: tie būtu vēl mazāki, ja paši krievi nebūtu sagādājuši reklāmu Penkovska grāmatai: Londonas krievu sūtniecības asais protests pret memuāru publicēšanu saistīja uzmanību. Viens no britu žurnālistiem pat zobgalīgi izteicās: sūtniecības protesta kaislīgais tonis esot pavisam neparasts, nekad vēl krievi neesot tā reaģējuši uz uzdzīgām publikācijām, un šim faktam jāpievēršot uzmanība. Britu presē parādījās ziņas, ka memuāru publicēšanas sekas esot ierobežojumi britu un amerikāņu sūtniecībām Maskavā. Dažas avīzes pat meklēja sakarību starp memuāru publicēšanu un britu ārlietu ministra visai bēdīgajiem panākumiem Maskavas apmeklējumā. Nemaz nerunājot par svarīgiem ārpolitikas jautājumiem, kā atbruņošanos, Vietnamu u. c., britu ārlietu ministram nebija pat izdevies panākt ielūgumu premjēram Vilsonam apmeklēt Maskavu un vienoties par Kosigina vizīti Londonā. Ar gandarījumu angļu avīzes publicēja Britanijas ārlietu ministrijas diezgan strupo atbildi uz krievu sūtņa protestu: Britanijā neesot cenzūras; britu valdība nekontrolējot to, ko publicējot privātas izdevniecības, un nenecot atbildību par to publikācijām.

Angļu avīzes veltīja diezgan daudz telpas Penkovska memuāriem. Laikraksts „Observer" pat publicēja to fragmentus. „The Scotsman" ievietoja izcilā vietā Penkovska memuāru kritiku; tās beigās gan it kā ieskanējās vieglas šaubas par to autentiskumu. Kritiķis tomēr ieteica lasīt memuārus, jo tie, par spīti „histeriskajam tonim", iepazīstinot ar Krievijas „augstākās sabiedrības" dzīvi un Pad. savienības „drošības aparātu". Kritiķis izcēla faktu, ka Penkovskis spiegojis par labu Rietumiem nevis naudas dēļ, bet aiz principa, tas ir — aiz patriotiskas pārliecības, ka ar savu darbību viņš kalpo komūnistu verdzinātās krievu tautas interesēm. Britu žurnālisti pasvītroja lielo materiāļu daudzumu, kuru Penkovskis nogādājis Rietumos, un sniegto ziņu vērtīgumu — saperijas pilsoņi, kaut arī faktiski Pad. savienībā (18 mēnešu laikā 5000 fotouzņēmumi, saistīti ar nozīmīgiem militāriem, politiskiem un saimnieciskiem noslēpumiem, pie tam sakarā ar tik svarīgiem momentiem politikā, kā Berlines un Kubas krize). Angļu avīzes aizrādīja, ka ASV prezidents Kenedijs varējis tik droši uzstāties Kubas krizes gadījumā, pateicoties Penkovska informāciju. Rietumi esot Penkovskim daudz pateicības parādā. Interesanta kā avīzi, uz galda atradās Pasternaka romāns. Šoreiz tik sensācionāli panākumi izpalika: tie būtu vēl mazāki, ja paši krievi nebūtu sagādājuši reklāmu Penkovska grāmatai: Londonas krievu sūtniecības asais protests pret memuāru publicēšanu saistīja uzmanību. Viens no britu žurnālistiem pat zobgalīgi izteicās: sūtniecības protesta kaislīgais tonis esot pavisam neparasts, nekad vēl krievi neesot tā reaģējuši uz uzdzīgām publikācijām, un šim faktam jāpievēršot uzmanība. Britu presē parādījās ziņas, ka memuāru publicēšanas sekas esot ierobežojumi britu un amerikāņu sūtniecībām Maskavā. Dažas avīzes pat meklēja sakarību starp memuāru publicēšanu un britu ārlietu ministra visai bēdīgajiem panākumiem Maskavas apmeklējumā. Nemaz nerunājot par svarīgiem ārpolitikas jautājumiem, kā atbruņošanos, Vietnamu u. c., britu ārlietu ministram nebija pat izdevies panākt ielūgumu premjēram Vilsonam apmeklēt Maskavu un vienoties par Kosigina vizīti Londonā. Ar gandarījumu angļu avīzes publicēja Britanijas ārlietu ministrijas diezgan strupo atbildi uz krievu sūtņa protestu: Britanijā neesot cenzūras; britu valdība nekontrolējot to, ko publicējot privātas izdevniecības, un nenecot atbildību par to publikācijām.

Angļu avīzes veltīja diezgan daudz telpas Penkovska memuāriem. Laikraksts „Observer" pat publicēja to fragmentus. „The Scotsman" ievietoja izcilā vietā

(VESTULE NO ANGLIJAS)

Penkovska memuāru kritiku; tās beigās gan it kā ieskanējās vieglas šaubas par to autentiskumu. Kritiķis tomēr ieteica lasīt memuārus, jo tie, par spīti „histeriskajam tonim", iepazīstinot ar Krievijas „augstākās sabiedrības" dzīvi un Pad. savienības „drošības aparātu". Kritiķis izcēla faktu, ka Penkovskis spiegojis par labu Rietumiem nevis naudas dēļ, bet aiz principa, tas ir — aiz patriotiskas pārliecības, ka ar savu darbību viņš kalpo komūnistu verdzinātās krievu tautas interesēm. Britu žurnālisti pasvītroja lielo materiāļu daudzumu, kuru Penkovskis nogādājis Rietumos, un sniegto ziņu vērtīgumu — saperijas pilsoņi, kaut arī faktiski Pad. savienībā (18 mēnešu laikā 5000 fotouzņēmumi, saistīti ar nozīmīgiem militāriem, politiskiem un saimnieciskiem noslēpumiem, pie tam sakarā ar tik svarīgiem momentiem politikā, kā Berlines un Kubas krize). Angļu avīzes aizrādīja, ka ASV prezidents Kenedijs varējis tik droši uzstāties Kubas krizes gadījumā, pateicoties Penkovska informāciju. Rietumi esot Penkovskim daudz pateicības parādā. Interesanta kā avīzi, uz galda atradās kāda kritika sprieduma; otrkārt, esot bijis jārēķinās ar zināmām pieklājības robežām, kuras jāievēro savstarpējās attieksmēs divām valstīm, kas nav pārtraukušas diplomātiskos sakarus. Bet Krenkšovs domā, ka Penkovska memuāriem ir pārāk subjektīvs tonis, vērtējot Chruščova politiku; Penkovskis kādu personīgu iemeslu dēļ nistot Chruščovu un pārspīlējot viņa lomu. Šis pats žurnālists, vērtējot pašreizējo Krievijas politiku, aizrāda uz Kosigina izteicienu, ka Pad. savienība uzlabojusi savas attieksmes ar citām valstīm, atskaitot ASV, Britaniju un Franciju. Viņš arī pasvītro, ka Krievijā turpinoties vecā cīņa starp liberālo un reakcionāro virzienu, un no šīs cīņas iznākuma atkarājoties nākotne starptautiskajā politikā.

Angļu prese aizrādīja arī uz Penkovska prāvas sekām. Krītot beidzot nežēlastībā čekas ģenerālim Serovam („Ungārijas bende", kā viņu sauc angļu prese), no ārzemēm atsaukti ap 300 čekas darbinieku. Svarīgs punkts Penkovska memuāros ir visu to organizāciju saraksts ārzemēs, kuru darbinieki nāk no čekas aprindām. To vidū minēts arī Intūrists un Angļu — krievu tuvināšanās biedrība. Pēdējā ir plaši sazarojusies dažādās Britanijas dajās, tās biedru vidū ir arī ievērojamas personas, pat no konservātivajām apmindām.

Angļu prese raksta arī par krievu „meistarspiega" Lonsdēla memuāru publicēšanu Britanijā. Lonsdēls tika apmainīts prot Penkovska prāvā notiesāto angļu veikalnieku Vinnu. Savos memuāros Lonsdēls cenšoties attaisnot sevi un savus līdzdarbiniekus Anglijā un iedragāt angļu sabiedrības uzticību britu drošības dienestam. Memuāri publicēti ne tikai ar Kremļa ziņu, bet, protams, uz tā pavēli. Tos var netraucēti izplatīt Britanijā, un, protams, tie atradīs lasītājus un — arī ticētājus.

Rodēzijas jautājums aizēnoja Britanijā arī interesi par NATO konferenci Parīzē, par spīti avīzu rakstiem. Tie, kam rūp Eiropas liktenis, nonāca pie visai pesimistiskiem slēdzieniem. Britu prese atzīmēja, ka, sakarā ar izstrādātiem slepenajiem Eiropas aizsardzības plāniem, bijis pārāk izvēlēts stacionēt Eiropā pietiekoši lielus spēkus apmēram 90 dienu ilgai cīņai. Britanijas pārstāvis NATO konferencē deklarējis, ka plāni par šo spēku lielumu neesot „realistiski", NATO valstīm neesot pa spēkam uzturēt šādu armiju Eiropas aizsardzībai; pie tam, pēc viņa domām, pašreiz vairs nedraudot briesmas no krievu uzbrukuma (?). ASV pārstāvja Meknamaras runā, pēc britu preses domām, atspoguļojies vecais motīvs par „dzeltenām briesmām", tikai modernā ietērpā. Viņš uzsvēris Ķīnas progresu atomieroču ražošanā un jautājis, kādu pakāpi Ķīna sasniegšot šo ieroču ražošanā pēc 5—10 gadiem. Pēc 10 gadiem Ķīna varēšot paklaut savai politiskajai kontrolei plašas Afrikas un Dienvidamerikas territorijas. Sakarā ar Meknamaras runu, angļu prese aizrādīja uz iespējamo pārmaiņu ASV militārajos plānos resp. stratēģiskā smaguma punkta pārnešanu no Eiropas uz Āziju, kaut vēl esot „par agru" spriest par to. Viena no britu avīzēm (The Scotsman) izteica domas, ka nevarot gan apgalvot, ka Eiropai vairs nedraudot briesmas no austrumiem, tomēr vienošanās starp Krieviju un Rietumiem nākotnē varot šīs briesmas mazināt. Amerikāņi domājot, ka Britanijai paredzama svarīga loma Tālajos austrumos. Šī pati avīze centās uzminēt prezidenta Džonsona plānus, t. i. cik tālu viņš nodomājis iet: varbūt, viņš drīzāk pielaidīšot militāro spēku samazināšanu Eiropā nekā „uz austrumiem no Suecas"? Britu prese neslēpa, ka pēc ASV un Britanijas pārstāvju runām NATO sanāksmē kļuvušas skaidri redzamas plaisas starp sabiedrotajiem: atskanējuši protesti no Rietumvācijas un Francijas delegātiem, jo, pēc to domām, briesmas no Pad. savienības uzbrukuma vēl arvien pārāk lielas. Francijas līdzšinējais uzskats bija, ka ienaidnieka uzbrukums Eiropā nekavējoties jāatsit ar atomieročiem. Britu prese aizrāda, ka ne Rietumvācija, ne Francija neesot praktiski ieinteresētas aizsardzības problēmās ārpus Eiropas. Tā tad, NATO apvienību šoreiz apdraud ne de Golla stūrgalvība, bet citi faktori resp. dažādu valstu pretējās intereses.

Austra Augenberga

LATVIJA

S. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. 26. JANVARIS

GALVENA REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčela, 506 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4535;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Ielūkletu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Inis Podnieks, 28 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 8, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības izmāt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs teksts un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēneri $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas teksta.

Maskava spiežas polārajā lokā

Kopš Rietumeiropas aizsardzības organizācijas — NATO dibināšanas laika, Pad. savienība izrādījusi sevišķu interesi par Ziemeļeiropas valstīm resp. Skandināviju, lai tās atturētu no pievienošanās. Neapšaubāmi, NATO nolūks ir apturēt iespējamu Maskavas militāru agresiju rietumu virzienā.

Tagad ziņas no ziemeļiem vēsti, ka Pad. savienība sākusi atkārtotu spiedienu ar glaimiem, solījumiem, ticamiem meliem un kultūras apmaiņu, lai pielabinātos Norvēģijai, Zviedrijai un Somijai. So trīs valstu territorijas sniedzas aiz polārā loka un veido Eiropas kontinenta augšdaļu, kura kopīgā platība ir apm. 500 jūdžu no austrumiem uz rietumiem un 350 jūdžu no ziemeļiem uz dienvidiem. Kā viena ģeografiska vienība šīs valstis sākušas kopīgi izmantot šo apgabalu, nodibinot Ziemeļu apgabalu pārvaldi. Kopīgā pasākuma vadībā darbojas vietējie pašvaldību organi, dažādi lietpratēji un rūpniecības vadītāji, kuri saskaņo zemes, dzelzceļa un gaisa satiksmi, rūpniecības būvniecību un organizēšanu un ziemeļjoslas dabas bagātību izmantošanu vispārējās Norvēģijas, Zviedrijas un Somijas interesēs. Šis nu ir iestādījums, kurā Maskava gribētu iespiesties, lai teiktu arī savu vārdu un saņemtu savu daļu no kopējiem darba augļiem, nemaz nerunājot par iespējamiem jaunākiem nolūkiem.

Lai attaisnotu prasību līdzrunāt un izmantot minēto aizpolārā loka joslu, Pad. savienība mēģina ieskaidrot, ka nevar īstenot savus plānus bez Skandinavijas valstu piedalīšanās, jo Krievijas ziemeļi arī esot daļa no aizpolārā loka joslas. Tas nozīmē, ka padomju sakaru sistēma, rūpniecība un naudas līdzekļi būtu saskaņojami ar skandinavu valstīm. Lai to īstenotu, Pad. savienība jāuzņem par pilntiesīgu Ziemeļu apgabalu pārvaldes locekli.

Kādā no pārvaldes sēdēm somi izteikušies, ka Maskavas argumenti viņus pārliecinot un prasīja, lai zviedri un norvēģi pierīkrīt sadarbībai ar Pad. savienību. Līdz šim zviedri un norvēģi ir pret krievu uzņemšanu.

Norvēģija kā lojāla NATO locekle un Zviedrija kā Rietumu novirziena neitrālās politikas pārstāve nesaredz nekāda labuma resp. priekšrocības savas sakaru sistēmas un rūpniecības iekļaušanā padomju valsts mašinērijā. Jāpiezīmē, ka apgabali aiz polārā loka ir svarīgi ne tikai saimnieciski, bet arī stratēģiski. Daudzu saimnieciski izmantojamu vērtību vidū tur atrodas bagātīgas zviedru dzelzsrūdas raktuves, no kurām rūdu eksportē caur Narvikas ostu Norvēģijā. Šī ir vienīgā osta Tālajos ziemeļos, kura neaizsalst, jo to no aizsalšanas pasarga siltā Golfa straume. Šo ostu zviedri un somi var lietot visu ziemu, jo pašu ostas Baltijas jūrā aizsalst.

Stratēģiski šo zemju apgabali ir kā aizsprosts ceļā jebkādam Pad. savienības mēģinājumam kara gadījumā pa sauszemi sasniegt un okupēt tik svarīgo Narvikas ostu, lai nodrošinātu visu gadu izeju uz Atlantijas okeanu. Šajos apgabalos ir arī izveidota svarīga norvēģu un zviedru aizsardzības līnija pret iespējamu invāziju no austrumiem.

Notikumi rāda, ka Pad. savienība nav samierinājusies ar zviedru un norvēģu atraidījumu. Maskava steidzīgi noorganizēja savu ziemeļu apgabalu konferenci pie somu-krievu robežas Salla pilsētā. Tajā piedalījās somi, Pad. savienības ziemeļu apgabalu pārvaldes vadītāji un 3 Norvēģijas-Pad. savienības tuvināšanās biedrības atbildīgi darbinieki. Šī biedrība darbojas, lai uzlabotu norvēģu un krievu attieksmes, bet norvēģu laikraksti šo iestādījumu apsūdz naudas līdzekļu saņemšanā no Maskavas un strādāšanā krievu interešu labā. Minēto Maskavas konferenci bija domāts rīkot visā klusībā, bet rietumnieciski orientētais ziemeļnorvēģu strādnieku laikraksts „Nordlys" bija savlaicīgi uzzinājis konferences darba kārtības punktus un tos publicējis.

Pad. savienība uzsākusi arī propagandas kampaņu Ziemeļnorvēģijas iedzīvotājos, lai viņu simpatijas noskaņotu par labu savām „taisnīgām" prasībām. Maskavas nolūks ir pierādīt, ka norvēģu Ziemeļu apgabalu pārvaldes locekļi ir pretim Ziemeļnorvēģijas un Ziemeļkrievijas ļaužu sadarbībai. Lai propagandu kāpinātu; Maskava sūta mākslinieku, rakstniekus un lektorus uz Ziemeļnorvēģiju padomju lietas popularizēšanai. Kad šis sauciens „pēc taisnības" apklusīs, tad, paredzams, sekos Norvēģijas-Pad. savienības tuvināšanās biedrības izpildījumā parakstu vākšana prasībai pēc lielākas sadarbības četru ziemeļzemju starpā.

(Nobeigums 6. lpp.)

LASITAJU vēstules

GAIDU „JAUNĀKAS ZIŅAS AMERIKA"

Aivara Ruņģa rakstā „Latvija Amerikā" 5. numurā „Latviešu emigrantu laikraksti I" izteiktajām domām par trimdas latviešu laikrakstiem pilnīgi piekrītu. Drīvains vienīgi autora ieteikums attieksmē uz to, kas darāms turpmāk. Un proti: jāizdod vairāki politiska novirziena laikraksti, kādi četri, pie kam, pēc autora domām, nekāda trimdas vienības šķelšanās nenotiktu. Ja tā, kādēļ tad nevarētu paplašināt jau pastāvošos trimdas laikrakstus? Ja darītu tā, kā to ieteic A. Ruņģis, tad mums trimdā vajadzētu izdot laikrakstus „Latvis Amerikā," „Brīvā Zeme Amerikā," „Jaunākās Ziņas Amerikā," „Sociāldemokrats Amerikā" un — kad jau, tad jau — arī „Liepājas strādnieku (?) avīzi." Aivars Ruņģis, varbūt, raksta otrā daļā pateiks, kur ņemt lasītājus un naudas līdzekļus izdevējiem?

Tad nu es ar šo piesakos par „Jaunāko Ziņu Amerikā" pirmo abonentu, jo tai nāks līdz, cerams, arī „Atpūta."

Bet mums, vecīšiem, ja laikraksti sekos A. Ruņģa ieteikumam, gan maz atliks, ar ko laiku īsināt, jo avīzes, laikam, nebūs tādu ziņu, kā lielie un arī mazie pasaules notikumi. Beigas un vakars! Latviešu avīzi es izlasu pāris stundās, bet tikpat ilgi man jālasa angļu avīzes viena lapa. Pēc tam tad arī esmu nokusis kā vecs zirgs.

V. Šņornieks, Hamiltonā

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

(67. turpinājums)

Ziemele priecīgi raugās manī, it kā gaidīdama uzslavu par labi padarītu darbu.

„Un tagad? Ko jūs tagad darāt?" jautāju pavisam tieši. „Vai jums iedeva istabu, darbu?"

„Nē, to gan ne," viņa neveikli atbild, „bet tie kungi — kā teikt, biedri — teica, lai eju pati kādus paziņas sameklēt, pie kuriem varētu apmesties, un . . . ka man septiņu dienu laikā jāiesaistās darbā."

„Jā, biedrene Ziemele, te nav vairs ne angļu, ne amerikāņu onkuļu, kas pārtikas un apģērba paciņas pakaļ sviež un tā tiem, kas grib slaistīties, slaistu dzīvi arī atļauj!" ar uzsvaru nosaku. „Te bezdarbnieku nav, tādēļ nav arī bezdarbnieku pabalsta. Ja jums teikts septiņās dienās atrast darbu, tad jums jāpasteidzas . . . Ja darbu pati neatradīsit, tad valdība jums piešķirs darba vietu brālīgo republiku celtniecības pasākumos Krievijas iekšienē. Bez tam — 100 rubļu iztērējas ātri . . ."

„Tā gan nevar būt," viņa apjukusi atbild, gandrīz kā pati pie sevis.

„Man nu jāsteidzas," pārtraucu sarunu. „Labas sekmes istabas un darba meklēšanā! Pasaule nav tik liela, un es priecātos jūs satikt tad, kad būsit paguvusi še apkārt paskatīties."

Ātri atsveicinos. Aiz manis paliek ļoti domīga Ziemele, kura, acīm redzot, nezina, uz kuru pusi iet un ko pasākt, lai būtu izpildīts „laipno repatriācijas biedru" norādījums. —

Jūtos ļoti priecīga, ka varu atkal reiz būt pie vecmāmiņas. Viņas siltajā paspārnē vienmēr tik labi. Stāstām un izjautājam viena otru, priecājamies un bēdājamies kopīgi.

Negaidīti vecmāmiņa iejautājas:

„Kas tas Hugo tev par tādu tuvu draugu? Līdz šim nekad vēl nebiji pieminējusi."

Saklausu vecmāmiņas balsī vieglu pārmetumu.

„Hugo? Kāds Hugo?" pārsteigumā un nesaprašanā jautāju.

„Tāds slaids, tumšmatains puisis," vecmāmiņa skaidro. „Ieradies pie tavas mātes kopā ar kādu studiju kolēģu un piedāvājies kādas dienas palīdzēt. No kāda cita kolēģas, no tāda Nolža, esot dzirdējis, ka tavai mātei vienai ar darbiem grūti klājoties."

Domās meklēju izskaidrojumu tikko dzirdētajam. Noldis? Tātad — no šīs puses vējš pūš! Dace satiekas ar Noldi. No Daces izmestām piezīmēm man pat radusies pārliecība, ka abu vidū veidojas nopietna draudzība. Dace, liekas, būs izstāstījusi Noldim manas rūpes par to, ka mātei pēc mūsu vecā kalpa Antona nāves palikusi viena ar visiem mājas darbiem, un Noldis to būs tālāk pastāstījis Hugo, kas nu cenšas manu uzmanību saistīt kādā citā veidā — ar pakalpojumiem, jo citādi līdz šim nekas nav izdevies . . . Izstāstu to vecmāmiņai.

„Tad jau, laikam, puisis patiešām par tevi pārlieku sadomājies, ja gatavs pat šādus ceļus meklēt tevis pārliecināšanai par nopietnajiem nodomiem," vecmāmiņa nosaka.

„Bet man šādas metodes nepatik!" īgni iesaucos. „Vienkārši nepatik! Nedz viņa metodes, nedz viņš pats, kaut daudzas meitenes mani viņa uzmanības dēļ apskauž. Vecmāmiņ," es gluži aizsapņojusies piebilstu, „esmu vienmēr sev vēlējusies dzīvesdraugu — lielu, gudru, stipru . . . Zini, garīgi lielu un stipru, pie kura es varētu justies pasargāta no visiem dzīves skarbajiem vējiem . . ."

„Jā, meitiņ, tā daudzu sieviešu, sevišķi izglītoto, nelaime. Ja paskatās kaut tavā bijušajā ģimnazijā, — tā pati Bergmaņa jaunkundze, Dambergas jaunkundze un pārējās . . . Gudras un izskatīgas, bet iet savu dzīvesceļu vienas. Un tas nav viegls ceļš. Cik zinu, Dambergai jaunkundzei bijuši daudzi cienītāji, pat rakstnieks Virza viņas priekšā ceļus locījis . . . Bet, laikam, taču neviens nespēja viņas iedomātajam ideālvīrietim līdzināties. Darbs vien sievieti reti apmierina. Katra grib atrast kaut ko personīgajai dzīvei, vai nu to skaļi atzīst, vai ne. Gadiem ejot, tas nākas arvien grūtāk. Tādēļ vajadzētu izvēlēties tai laikā, kad izvēle vislielākā. Jaunos gados arī vieglāk vienam otram pielāgoties."

„Saprotu, vecmāmiņ, kā tu to domā," piekrītu teiktajam, „taču ar Hugo es neprecētos nekad."

„Es jau tev arī neliesaku tieši šo Hugo precēt. Nemaz nepazīstu viņu. Gribēju tikai teikt — neaizmirsti arī par šiem jautājumiem padomāt. Vecuma dienu vientulība ir smags slogs. Cik zinu, tad jūsu mājās intīmi jautājumi, kas skar divu cilvēku attieksmes, vienmēr bijuši aizliegtā tematā. Tādēļ baidos, ka esi pārāk no dzīves īstenības attālinājusies un vari kādā sapņu pasaulē aizmaldīties..."

„Var jau būt, vecmāmiņ, bet sapēot arī skaisti! Sapņot par lielu, stipru vīrieti, kas visu zina labāk par mani . . ."

„Bērns, cik pasaulē cilvēku, tik dažādi viņu uzskati. Ir arī tādas sievietes, kas priecājas par paklausīgu vīru. Citas meklē ārējo skaistumu, citas — slavu un godu, vēl citas — naudu . . ."

„Nauda un ārējais skaistums nav galvenais," pārtraucu vecmāmiņu. „Es gribētu . . . es gribētu... lielu un stipru . . ."

„Tu jau esi samiegojusies, meitiņ, un pati arī lāga vēl nezini, kādam tavam sapņu princim vajadzētu būt. Un tev jau arī laika vēl diezgan. Gan jau kādreiz zināsi. Nāc nu labāk gultā, lai varu tevi apsegt."

To sakot, vecmāmiņa ar sastrādāto roku glāsta manus matus.

„Manu dzīvi aizpildījušas rūpes par tevi, bērniņ, un tā mana dzīve nav bijusi veltīgi dzīvota."

Ar pateicības pilnu sirdi noskūpstu viņas grumbaino vaigu. Tā vecmāmiņa ar mani nekad nav runājusi!

Iemiegot man vēl jādomā par Hugo. Nē, ar viņu neprecēšos, nekad to nedarīšu. Bet — kāpēc viņš meklē šādus ceļus? Kā lai turpmāk izturos pret viņu? Tagad man būs vēl kas pienākumam līdzīgs pret viņu par to, ka tērē savu laiku un riskē ar augstskolas kavējumu, lai palīdzētu mātei darbos . . .

Svētdiena. Sēžu vecmāmiņas mājas pagalmā ierīkotajā bunkurā kopā ar sešiem nelaimīgajiem latviešu zēniem, kas te slēpjas jau kopš kapitulācijas. Emīlam ar Gunti laimējies: viņi ar nopirktajām pasēm jau pusgadu dzīvo un strādā Rīgā.

(Turpinājums sekos)

Kāda lasāmviela pusaudž

SARUNA AR ŽURNĀLA „MĒS" REDAKTOR

Trīsdesmitajos gados Rīgā viņi zina par mums" rakstnieks Pāvils Gruzna, svinēdams 55 gadu jubileju, jokojās, ka nav dzīvojis 25 gadus „pa virsu", reizē būdams bankas ierēdnis, dziedātājs, aktieris, feļetonists un rakstnieks. Līdzīgi varētu padzīvoties arī žurnālists Aivars Ruņģis, kas, pelnīdams maizi fabrikā, uzrakstījis kara romānu „Vai, bāliņi, tālu jāsi?", publicējis rakstus avīzēs, referējis jauniešu kursos un kongresos, sakopojis divus referātu krājumus (Tāltālu tālumā; Kaut šķirti, tomēr nešķirami), strādājis gar joku lapu „Rūgtais apinis" un apgāda Ceļinieks trīs žurnāliem „Jaunā Gaita" (nr. 1 un 2), „Mazputniņš (No. 1—4) un „Mēs" (no gaitas sākšanas līdz šai dienai).

„Žurnāls Mēs kļuvis par sazināšanās un informācijas līdzekli jaunajiem latviešiem, kas aktīvi sabiedrībā; tas vēsti, ko jaunieši dara dzimtenē un citās vietās!" saka Aivars Ruņģis, rakstu krājuma atbildīgais redaktors.

Pirms 5 gadiem iespiedtechnikā izmāca „Mazputniņš" un „Jaunā Gaita", rotātora technikā — „Ceļinieka raksti jaunatnei". Lai apsvērtu iespējas, kā pēdējo izdevumu pārveidot, toreizējais apgāda Ceļinieks padomes priekšsēdis Mārtiņš Stauvers izraudzīja īpašu komisiju. Tajā darbojās rakstnieki, audzinātāji, jaunatnes organizāciju darbinieki. 1960. gada vasarā komisija bija izstrādājusi metus latviešu padsmitnieku žurnālam, pamatojoties uz tezes, ka latviešu pusaudži galvenās līnijās līdzinās amerikāņu, vācu un angļu jauniešiem. Tātad, žurnāla veidošanu varētu veikt pēc principiem, kā top cittautu pusaudžu literatūra, protams, sniedzot papildus specifiski latviskās problēmas. Tā Ceļinieka apgāds apturēja rotētos „Rakstus" un laida klajā žurnālu „Mēs".

Pāršķirstot 17 žurnāla numurus, kas iznākuši kopš 1961. gada vasaras, atklājas, ka tikai pirmajās burtnīcās lasītājiem sniegta „pusaudžu lasāmviela". Pēc tam sākušās pārmaiņas. Visumā iezīmējas 3 lielas nodaļas, kas turpinās no pirmā līdz pēdējam numuram: „Pa mūsu pēdām pasaulē" (jauniešu aktivitāte brīvajā pasaulē), „Mūsu profili" (intervijas ar latviešu censoņiem) un „Ko mēs zinām par viņiem, ko

Vērojot nodaļu, un tematu pākāpenis
— Ēriks Adamsons,
Lindbergs, Astride Iv
Lalita Muižniece).
visiem iepriekšējien
numuri sākas ar
pirmajā lappusē.

Kāda lasāmviela pusaudžiem vispiemērotākā?

SARUNA AR ŽURNĀLA „MĒS" REDAKTORIEM UN DZEJNIEKU A. KAUGARU

Valentīne Hermane

Trīsdesmitajos gados Rīgā viņi zina par mums" (informācija par dzīvi un jauniešiem okupētajā Latvijā). Dažos numuros rakstnieks Pāvils Gruzna, svinēdams 55 gadu jubileju, jokojās, ka nodzīvojis 25 gadus „pa virsu", bijis reizē būdams bankas ierēdnis, dziedātājs, aktieris, feļetonists un rakstnieks. Līdzīgi varētu padižoties arī žurnālists Aivars Runģis, kas, pelnīdams maizi fabrikā, uzrakstījis kara romānu „Vai, bāleņi, tālu jāsi?", publicējis rakstus avizēs, referējis jauniešu kursos un kongresos, sakopojis divus referātu krājumus (Tāltālu tālumā; Kaut šķirti, tomēr neškiramies), strādājis gar joku lapu „Rūgtais apīnis" un apgāda Ceļnieks trīs žurnāliem „Jaunā Gaita" (nr. 1 un 2), „Mazputniņš (No. 1—4) un „Mēs" (no gaitas sākšanas līdz šai dienai).

„Žurnāls Mēs kļuvis par sazināšanās un informācijas līdzekli tībā mēģinājis atbrīvoties no uzjaunajiem latviešiem, kas aktīvi devumiem, kādus paredzējuši kosabiedrībā; tas vēstī, ko jaunie- misijas atzinumi pirmajiem nušī dara dzimtenē un citās vietās!" muriem (Daces pirmā vēstule, saka Aivars Runģis, rakstu krā- Mūsu padomnieks, Blue Jeans u. juma atbildīgais redaktors. c.). Vai tas noticis pašu lasītāju

Pirms 5 gadiem iespiedtechnikā iznāca „Mazputniņš" un „Jaunā Gaita", rotātora technikā — Ceļinieka raksti jaunatnei". Lai apsvērtu iespējas, kā pēdējo izdevumu pārveidot, toreizējais apgāda Ceļinieks padomes priekšsēdis Mārtiņš Štauvers izraudzīja īpašu komisiju. Tajā darbojās rakstnieki, audzinātāji, jaunatnes organizāciju darbinieki. 1960. gada vasarā komisija bija izstrādājusi metus latviešu padsmitnieku žurnālam, pamatojoties uz tezes, ka latviešu pusaudži galvenās līnijās līdzinās amerikāņu, vācu un angļu jauniešiem. Tātad, žurnālā veidošanu varētu veikt pēc principiem, kā top cittautu pusaudžu literātūra, protams, sniedzot papildus specifiski latviskās problēmas. Tā Ceļinieka apgāds apturēja rotētos „Rakstus" un laida klajā žurnālu „Mēs".

Pārskirstot 17 žurnāla numurus, kas iznākuši kopš 1961. gada vasaras, atklājas, ka tikai pirmajās burtnīcās lasītājiem sniegta „pusaudžu lasāmviela". Pēc tam sākušās pārmaiņas. Visumā iezīmējas 3 lielas nodaļas, kas turpinās no pirmā līdz pēdējam numuram: „Pa mūsu pēdām pasaulē" (jauniešu aktīvitāte brīvajā pasaulē), „Mūsu profili" (intervijas ar latviešu censoņiem) un „Ko mēs zinām par viņiem, ko viņi zina par mums" (informācija par dzīvi un jauniešiem okupētajā Latvijā). Dažos numuros sniegtas rūpīgi izstrādātas apceres par latviskajām tradicijām (Latviskās gadskārtas ar Anša Cīruļa zīmējumiem 6.—9. numurā. Mūsu tautas dejas—10. numurā), gandrīz vai ik numurā bijis pa dzejolim vai īsstāstam un pašu lasītāju darbam. Dažkārt pāris lappušu veltītas viena autora dzejoļiem ar dzejnieka attēlu (Nr 1 — Ēriks Adamsons, Nr. 16—Ivars Lindbergs, Astride Ivaska, Nr 17— Lalita Muižniece). Atšķirībā no visiem iepriekšējiem — pēdējie 4 numuri sākas ar ievadrakstu kā pirmajā lappusē.

Vērojot nodaļu, iekārtojuma un tematu pakāpenisko maiņu, jāsecina, ka žurnāls dinamiskā kustībā mēģinājis atbrīvoties no uzpašu prasību dēļ? Vai, varbūt, komisijas atzinums aplams, ka amerikāņu un latviešu pusaudži līdzinoties kā ola olai?

„Mums nav ko sūroties par jauno līdzstrādnieku audzi," saka Dr. Valija Runģe, kas piedalās rakstu korrigēšanā un rediģēšanā. „Nupat to sanesums tik liels, ka 18. un 19. laidīsim klajā kā dubultnumuru, bet lasītāju visumā ir neaktīvi. Neatbild uz aptaujām, nebija arī atsaucības, kad rosinājām saraksti pašu starpā. Tādēļ par lasītāju vecumu un vēlmēm diezgan maz priekšstata, statistikas nekādas. Ir izteikti gan iebildumi no vecāku puses, lai žurnālā herakstot par precošanos kā cittautu pusaudžu žurnālos."

Dzejnieks Artūrs Kaugars ilgus gadus strādājis latviešu skolā un allaž interesējies par jaunu problēmām. Kopā ar Nikolaju Kalniņu, Eduardu Tālivaldu Krenbergu di Muižnieku, Valdi Graudumu, Dr. Valteru Nollendortu un šo rindiņu autoru viņš darbojās arī pieminētajā pusaudžu žurnāla komisijā. Kā, pēc viņa domām, veidojies mūsu padsmitnieku rakstu krājuma virziens?

„Man liekas", saka A. Kaugars, „ka apgāda nolūks — sagādāt pakāpeniski veidotu, nepārtrauktu lasāmvielu dažāda vecuma jauniešu grupām — nav īstenojies! Kāda jauniešu grupa it kā palikusi neaprūpēta, kaut sākumā bija iecerēta nepārtrauktība: kur „Mazputniņš" beigtos, sāktos „Mēs", kur beigtos „Mēs" — sāktos „Jaunā Gaita". Pēdējos gados „Jaunā Gaita" vecuma grupās parvirzījusies tālāk, kļūstot par literāru un kultūras jautājumu žurnālu, kuru vairāk lasa vidējā un vecākā paaudze. „Mēs" virzās pa vecuma grupām uz augšu, cenzdamies ieņemt vietu, kur „Jaunā Gaita" bija pašā sākumā. Tātad, vecuma skālā atkal tukša vieta.— kā agrāk."

„Varbūt tas ir neiespējams tukšums," viņš turpina. „Pusaudžu gados daudzi latviešu jaunieši, cenzdamies pēc konformitātes ar šejienes sabiedrību, drīzāk ķeras pēc amerikāņu padsmitnieku literātūras. Izredzes latviskās pasaules ietekmēm paveras atkal, kad rodas jaunieša personīgās individuālitātes apziņa, kad sākas atraisīšanās no konformitātes. Tas notiek apmēram 17—18 gadu vecumā. Novērojumi šādu uzskatu atbalsta. Tādēļ kā vecāki, tā audzinātāji bieži runā par pusaudžu atziešanu un atgriešanos pie latviskajām lietām."

„Neesam nevienu atsevišķu rakstu sastādījuši kādai noteiktai vecuma grupai," iebilst redaktors A. Runģis. „Esam gan centušies visos rakstos lietot vienkāršu, vieglī saprotamu valodu. Valodas zināšanām mūsu apstākļos nav vairs cieša sakara ar vecumu."

Runājam par latviešu valodas zināšanu pakāpenisko dilšanu jaunajā paaudzē, abonementa atteikumiem un to iemesliem. Kādas ir nākotnes izredzes?

„Žurnāla „Mēs" nākotne ir tās paaudzes rokās, kas izauga Latvijas brīvības gados, gāja Latvijas skolās," atbild Dr. Valija Runģe. „Viss atkarīgs no jautājuma, vai tā spēs ieaudzināt savos bērnos interesi par latvisko pasauli!"

Taču sava daļa atbildības gulstas arī uz redakcijas pleciem. Ja žurnāls laimīgi izkļuvis no nepiedienīgās „padsmitnieka" ādas un veidojas par latviešu jauniešu informācijas un sakaru līniju, vai tad šo virzienu nebūtu vērts izkopt pēc iespējas pilnīgi?— Prāvāks salikums (lielāki burti), vairāk fotoattēlu (par ja tādēļ rakstu krājumam būtu jākļūst pāris lappušu plānākam) un vēl vienkāršāka valoda spētu žurnālu padarīt par populāru lasāmvielu tiem jauniešiem, kas Kanadā un ASV rietumos, austrumos un vidienē pulcējās 6x1 kursos un vasaras nometnēs. Tikpat svarīgi būtu plašāk izvērst reportāžu loku, iekļaujot tajā, piemēram, biskapa A. Lūša vadīto latviešu vilodas un vēstures semināru Toronto vai māc. I. Gaides semināra pulciņu Sanfrancisko.

„Ja žurnāla lasītāju saime komplektētos no tādiem, kuriem latviskās piederības sajūta tikko pamodusies," nobeigumā saka A. Kaugars, „šo sajūtu varētu stiprināt ziņas par jaunajiem latviešiem visā pasaulē, ziņas par viņiem pašiem un viņu panākumiem. Arī informācija par jaunajiem latviešiem dzimtenē varētu šo piederības sajūtu veicināt. Bet vai tādā gadījumā esejas, simpoziji un literātūra nebūtu jāatstāj citam izdevumam kā pārāk cietu rieksts šādai lasītāju grupai?

Katrā ziņā redakcijai būtu jāizšķiras, vai nu mērķtiecīgi strādāt ilustrēta informācijas izdevuma virzienā, vai turpināt riņķot „Jaunās Gaitas" orbītā, kādu neapšaubāmi iezīmē rakstu krājuma pēdējie numuri.

A. Zajinskis

Valentīne Hermane

ZOBENS UN INDE

Par visu vairāk
Nīstu tos,
Kam muguras
Un mēles.
Tik lunkanas
Kā bērza galotne,
Ko šūpo niecīgākā vēsma.

Bet cienu tos,
Kam viena valoda
Ir acu priekšā
Un aizmugurē:
Taisna, skaidra, droša.

Tiem vārds ir svēts
Kā zobens.
Kaŗavīra rokās.
Zem mēlēm lunkanām
Ir slēpta
Glēvju viltība n inde.

Es varu cienīt
Tikai zobenu
Un zoben' nesēju,
Ne glēvu lišķu kalpu.

Igauņu vijolnieka koncerts

Pēc ilgāka pārtraukuma koncertestrādē atkal redzējām jau no Latvijas neatkarības gadiem pazīstamo igauņu vijolnieku Ludvigu Jakobsonu, kurš 15. janvārī koncertēja Čikagas latviešu nama Viestura zālē — pavēsā telpā, kas vijolnieka pirkstiem nenāca par labu. Šoreiz Jakobsons bija izvēlējies tikai igauņu komponistu darbus, ievadot koncertu ar vecmeistariem Juhanu Āviku, Arturu Lembu, Kaljo Raidu, Mūnu Hārmu, tad atskaņoja virkni jaunās paaudzes komponistu darbu, kuŗos paudās meklējumi modernajā mūzikas uztverē, bet tomēr cauri vijās īpatais igauņu tautas dvēseliģums. Šķiet, tik kuplu igauņu komponistu saimi dzirdējām pirmo reizi. Ar patiku varēja vērot viņu dzivīgumu, kuŗu vijolnieks arī izcēla teicamā sniegumā. Nācās dot vairākas piedevas prasīgajai publikai kuŗa neskopojās ar atzinību un ziedieniem. Uzmaniga klavierpavaditāja bija Geraldine Froimane.

Mēs daudz runājam, spriežam un gudrojam par Baltijas tautu sadarbību, bet rad tā jāapliecina darbos, tad — nekā neredz. Igauņu kolonija Čikagā nav liela, tikai daži simti, bet latviešus skaita uz apm. 3000. L. Jakobsona koncertā latviešu tomēr bija maz, bet no sadarbības paudējiem neredzēja neviena. Manuprāt, tieši šādi mākslas un kultūras sarīkojumi tautu sadarbībai ir sevišķi svarīgi, kādēļ tie būtu vairāk attīstāmi un paplašināmi, dodot iespēju atsevišķo tautību grupām savstarpēji iepazities ar garīgo pasauli. Tā tuvina, kā pie dzivojām jau Latvijā. Vai daudz ko zinām, piemēram, par lietuviešiem, viņu mākslas un kultūras sasniegumiem, viņu meklējumiem šai laukā? Maz, pārlieku maz mēs zinām! Turpmāk vajadzētu kļūt citādi. Izpildītāju mākslinieku netrūkst, bet trūkst gan attiecīgu sarīkojumu organizētāju.

Otto Krolls

KULTŪRAS CHRONIKA

Lieliskus panākumus šai sezonā guvis diriģents Olģerts Bištēviņš Santa Fē, Argentīnā. Bištēviņš ir turienes simfoniskā orķestra galvenais vadītājs, kā arī lektors mūzikas institūtā. Mūzikas kritiķu vispārēju atzinību viņš ieguvis ar vācu komponistu — Šūberta, Pficnera, bet it īpaši ar Bēthovena „Devītās simfonijas" iestudējumu, kuŗā piedalījušies Buenosairesas izcilākie solisti. Argentīniešu laikraksti Bištēviņa sniegumu apzīmējuši par negaidīti dziļu un spožu, tas pārspējis visus iepriekš dzirdētos. O. Bištēviņš janvāŗa beigās diriģēs Bāzeles simfonisko orķestri Šveicē.

Aleksandrs Platbārdzis Zviedrijā izdevis grāmatas par zviedru naudas zīmēm trešo daļu. Grāmata izdāvusi Fludberga apgādā Lundā un saucas „Sveriges sedlar". A. Platbārdzis strādā karaliskajā monētu kabinetā Stokholmā par mūzeja asistentu un atzīts par vienu no ievērojamākajiem banknošu speciālistiem pasaulē.

UZVARAS KAUSS LATVIEŠU MEITENEI ANGLIJĀ

Jaunā latviešu čelliste — 15 gadu vecā Lilija Zobene Halifaksā guvusi jauku panākumu, kā pirmā izpelnoties uz vienu gadu celojošo sudraba kausu, kuŗu dāvājusi 72 gadus vecā mūzikas menecēte Hovarte. Šis kauss domāts izcīņai starp Halifaksas pilsētas jauniešiem, kuŗiem visieļākais nopelns mūzikālās dzīves veicināšanā pilsētā. Atzīmējams, ka Lilijas Zobenes interese neierobežojas vienīgi ar čella spēli, kuŗai viņa nododas tikai otru gadu,— viņa spēlē arī klavieres un ir jauna soprāna balss īpašniece. Jaunā kausa ieguvēja ir arī dalībniece vairākos Halifaksas orķestros.

A. P.

KAUT KAS GARAM

Mūsu laikraksta slejās jau agrāk esam ziņojuši par mākslas grāmatu iespiedēja Roberta Jaskovska panākumiem paša izvēlētajā retajā arodā un viņa skaistu grāmatu izraisīto ievērību dažādās izstādēs ASV. Nule „The Pittsburgh Press" speciālkorespondents Franks Mentjūzs (Mantews) ar virsrakstu „Kaut kas garam" ievietojis lappusi garu rakstu avizes 16. janvāŗa izdevumā, rādot arī divos krāsainos zīmējumos Jaskovski darbā pie rokas spiedes.

Mentjūzs norāda uz kādas autoritātes liecību, ka ASV tikai viens privāts grāmatu iespiedējs veicis vēl pilnīgāku darbu nekā Jaskovskis,— pats izgatavodams arī papīru. Izstāstījis Jaskovska dzīvesgaitas, DP nometnes vietā, laikam aiz pārpratuma, „ievietodams" viņu koncentrācijas nometnē, reportieris pievēršas uzņēmīgā grāmatsējēja darbībai Šipenvillē un Upeskaņa vumiem.

(River Hill) apgāda tapšanai, pieminot arī skaisto latviešu izdevumu — „Kastāļavots", V. Eglīša poēmas, bet īpaši izcelot mākslas izdevumu „Jānis Muncis" Mentjūzs pakavējas arī pie latviešu trimdinieku lielās grāmatu mīlestības, kas izraisa pārsteigumu amerikāņos.

„Cilvēkam nepieciešams kaut kas arī garam." Šķiet, ka tā arī ir, jo R. Jaskovska darbība izvēršas plašumā. Spiestuves telpām pievienota jauna, kuŗu viņš atdalījis no savas garāžas, iegādāti arī jauni darba rīki. Tomēr mākslas tipografam nav nodoma pārsniegt šaurās, bet augstās rokdarba un mākslas tipografijas kvalitātes robežas. F. Mentjūzs, kuŗš ir arī šovasar rikojamās Ohio, Pensilvēnijas un Rietumvirdžīnijas kopīgo kultūras dienu izstādes rīcības komitejas loceklis, uzaicinājis R. Jaskovski piedalīties izstādē ar saviem izdevumiem.

S.

VALMIERAS JOKUPĒTEŖA DĒKU TURPINĀJUMS

Jānis Kārkliņš „Latviešu Pūcesspiegelis" II daļa, Ziemeļblāzmas izdevums, 317. lp.

Šī humoristiskā reportāžas romāna pirmā daļa beidzās ar boļševiku apvērsumu pirmā pasaules kaŗa beigās. Otra daļa iesākas tieši tur, kur pirmā daļa beidzas un turpinās līdz prezidenta K. Ulmaņa autoritārās valdības sākumam. Nav zināms, vai sirmais autors domājis arī par trešo daļu.

Romāna varonim pēc nesekmīga mēģinājuma dezertēt „uz rietumiem" un pēc apcietināšanas Valmierā piespriež nāvessodu, bet to neizpilda: pateicoties darba devēju liecībām, viņu atzīst par garīgi slimu un ievieto t. s. „trako mājā." No turienes tas laimīgi nonāk Maskavā, meklējot savu latviešu strēlnieku vienību, kas sarga Kremli. Kāds boļševizēts latviešu strēlnieks palīdz romāna varonim iekļūt „sarkano profesoru skolā", bet tur viņš nespēj ilgi noturēties, jo paradīs, kā visur, dzīt jokus. Viņš izjoko arī kādu skolas lektoru un ir spiests skolu atstāt, pārejot „Ļeņina lopu kautuves" darbā pie sprāgušo dzīvnieku pārstrādāšanas gaļā, kas der tautas pārtikai Maskavā. Izmantojot izdevību, viņš dodas „iepirkt lopus" uz Baltijas guberņām, bet pa ceļam nokļūst baltu partizānu rokās un tikko atkal izglābjas no drošas nāves. Nonācis Rīgā, Stučkas valdības iestādes viņu atkal apcietina. Apcietinājumā jāpaliek, kamēr Rīgu no sarkanajiem atbrīvo. Tad romāna varonis atkal atgriežas Valmierā un turpina savas dēkas. Viņam izdodas mazliet izjokot „Ermoņiku

(Nobeigums 6. lpp.)

atbrīvnis sākas oktobrī

PĒTERIS AIGARS ROMĀNS

(11. turpinājums)

„Varbūt arī pēc simt gadiem par Ungārijas revolūcijas dalībniekiem stāstīs leģendas. Cilvēkiem patīk izdoma labāk par īstenību. Varbūt arī mēs tiksim šo leģendu apausti. Es saku — varbūt, jo neviens nezina, ko vēsture aizmirst un kuŗu pacelt slavas spožumā. Lielie nerri dzīvo tikpat ilgi kā lielie karaļi, bet visilgāk piemin lielos slepkavas un kurtizānes. Tad tikai nāk domātāji, izgudrotāji, rakstnieki, mākslinieki, tēlnieki. Bet lai būtu kā būdams, mēs šovakar atzīmējam jaunas ēras sākšanos, ja ne visas pasaules, tad vismaz Eiropas apjomā. Mēs iesākam jaunu jaunatnes cīņu periodu . . ." Imants atņēma elpu, tad turpināja: „Mēs esam pazīstami tikai dažus mēnešus, bet man ir tāda sajūta, ka savās domās un sapņos esam jau sen pazīstami. Mūsu domu izstarojumi ir satikušies, mums pašiem nezinot . . . Tā nav metafizika, bet īstenība. Mūsu satikšanās taču ir notikums, ko neviens vairs nevar atsaukt. Es pazīstu tevi, taču mūsu draudzības labā saki — vai tu spētu nokaut pretinieku?" Imants pavērās cieši Česlavā.

Česlavs šādu jautājumu nebija gaidījis. Viņš līdz šim bija tikai bruņojies teorētiskai brīvības principa aizstāvēšanai, kaut arī kā mantojumu glabāja sava tēva kaŗavīra tradicijas.

„Mans tēvs, pulkvedis, ir apbedīts Katīnas mežā. Domāju, vairāk man nav jāskaidro. Vai tu šaubies par manu nostāju?"

Imants sarauca pieri. Atbilde nebija izvairīga, bet nebija arī tieša.

„Es tā savu jautājumu nebiju domājis. Pats īstenībā ilgi nevarēju izšķirties, ko darīt ar pretinieku, bet tad beidzot atzinu, ka cīnīties nevar ar nevienādiem ieročiem. Terroru var apkaŗot tikai ar terroru un ideoloģiju ar pretideoloģiju. Tā ir vecās derības mācība — aci pret aci. Mans tēvs nav vēl apbedīts masu kapos, bet viņš jau ilgus gadus atrodas Sibirijā, tālos ziemeļos. Viņš ir nosirmojis, bet nav salauzts. Visas cerības tas liek uz mums, uz jauno paaudzi. Ļoti reti man izdodas saņemt viņa vēstules, bet mani bieži pārņem tāda izjūta, ka vajadzētu satriekt dzelzs aizkaru, atbrīvot tēvu un miljonus, kuŗi vēl arvien, par spīti amnestijai, nevar atgriezties tajās zemēs, kuŗās dzimuši. Tēvs pēc otra pasaules kaŗa palika Kurzemē, cīnījās partizānos. Visi arī nedrīkstēja atstāt dzimteni. Kad citi atvadījušies, lai kāptu pēdējās bēgļu laivās, viņš spītīgi teicis: kaŗš nav beidzies, es turpināšu... Mums ar māti nav zināms, kur viņš beigās sagūstīts un cik ilgi spīdzināts. Vienīgi pirms diviem gadiem pienāca pirmā vēstule . . ."

Imants brīdi klusēja, tad turpināja:

„Ar māti mazā laivā pārbēgām uz Zviedriju kaŗa beidzamajā dienā. Tēvs vēlējies, lai braucam, jo baidījies, ka nevarēs rīkoties pietiekami drošsirdīgi ar pretinieku, ja zinās, ka māte un es esam padoti ienaidnieka varai. No Zviedrijas pārcēlāmies uz Angliju. Mātei palīdzēja tēva paziņas. Te esmu uzaudzis, studējis, bet mana sirds pieder zemei, kur esmu dzimis. Es esmu fiziķis un tai pašā laikā fatālists. Es mēģinu rakstīt arī dzejoļus, jo — ko nevar zināt, to izskaidro dzejas vārds. Mums, jaunai paaudzei, jāuzņemas atbildība par to, lai civilizācijas gaisotni, kas gadu simtiem turējusi kopā tautas, pēkšņi neiznīcinātu daži varaskāri maniaki. Mūsu paaudzei nav citas izejas, — vai nu labot agrākās paaudzes kļūdas, vai iet bojā."

„Draugs, arī es brīžam esmu sev jautājis, kāda jēga mums studēt un mācīties, ja viss, ko darām, ir nolemts bojā ejai, ir nolemts sarmātiem par kaŗa laupījumu. Ilgi šaubījos, nezinot, vai padoties vispārējai straumei, vispārējam noskaņojumam, baudīt šīs dienas augļus un gatavoties iznīcībai, jo uzvarētāji mūs nesaudzēs. Es pat sastrīdējos ar savu līgavu. Bet tad mani pārņēma apskaidrība, saklausīju aicinājumu pretoties, pacelt balsi pret tiranniju, pret nedievu, kas cenšas pacelt cilvēka vājības un vēdera iekāres uz dievīga pjedestāla. Vai nav likteņīgi, ka materiālisma laikmeta matērija izrādījusies par nenosakāmu lielumu, kuŗam vairs nav ne sākuma, ne gala? Pasaciņa par paradīzi zemes virsū, protams, ir visriebīgākā demogoģija, kas ar medū mērcētiem vārdiem uzvar patiesību. Taču arī tas vēl nav briesmīgākais. Meli nedzīvo mūžīgi. Visbriesmīgākais ir, ja cenšas padarīt cilvēku par dievu un terroru par svēto rituālu. Ja kristīgo civilizāciju nesargās no jaunā pagānisma, verdzības nakts pār mūsu planētu ilgs gadu simteņiem. Nekad vēl jaunajam pagānismam nav bijis tik viegli uzvarēt kā tagad. Ņemsim manus kollēgas Oksfordā. Cik no viņiem ir ieinteresēti pasaules notikumu pareizā apgaismošanā? Retais, pavisam nedaudzi. Un tie ir cilvēki, kas nāk no izglītotas vides, no aristokratijas, kas sakās glabājam rietumu civilizācijas atslēgas. Nekas viņiem nav svēts. Viņus interesē tikai laba vieta, bagāta līgava un ilgs vasaras atvaļinājums Vidusjūras piekrastē. Protams, vislabāk būtu, ja šis atvaļinājums ilgtu no vienas banku brīvdienas līdz banku brīvdienai nākamā gadā. Darbu viņi uzlūko par lāstu un pienākumus pret savu tuvāku par morālisku apgrūtinājumu. Es arī esmu šai zemē ieguvis izglītību, esmu tās pavalstnieks, bet es neesmu iemantojis draugus, jūtos svešinieks svešu, man nesaprotamu cilvēku vidū. Tikai retiem, pavisam nedaudziem no viņiem piemīt dievīgā dziņa: Stirb und werde! Mēs savas jaunās dienas te izmainīsim sīknaudā, ja paliksim uzticīgi neideālistiskiem ideāliem. Še mana roka! Katrs laikmets, katrs gadsimts prasa upurus, lai cilvēka cieņa neklūtu par naudas mijēju un varizēju priekšrocību."

Imants satvēra Česlava roku, spieda to cieši. Vējš plivināja viņu mēteļus un matus, strūklaka šalkoja, un pāri Londonas jumtiem spīdēja mēness.

„Es vēl nekad neesmu juties tik bagāts kā šai brīdī," Imants pacēla acis un raudzījās Česlavam sejā. „Tu esi mans brālis, mans asinsradinieks."

„Tu vari uz mani paļauties."

„Mums jāmeklē kaujas saskarsme ar ienaidnieku."

„Mēs to darīsim."

„Bet ko tu saki par Šandoru un Janošu?"

„Viņi abi ir dedzīgi runātāji, īpaši Šandors, bet man nav pārliecības, ka viņi vēlēsies sekot. Šandors arvien savās izdarībās ir bijis diplomāts, bet Janošam jāprasa vēl arvien mātei atļauja, vai var iet uz kino. Turklāt viņus abus pārāk saista ģimenes tradicijas, māja, radi. Es neticu, ka līdzās jauneklīgai dedzībai viņiem ir kāda dziļāka pārliecība. Bagātie netaisa revolūcijas. Mēs esam jaunais proletāriāts, uz kuŗiem pasaule var paļauties, jo mums nav nekā, kas mūs saistītu. Ak tā, varbūt tev, Imant, tā meitene!"

„Tā meitene ir tāda pati kā mēs. Viņas dvēsele nav sarūsējusi. Mēs šovakar salaulājamies. Varbūt viņa pat nāktu līdz, tikai nezinu, vai šādi pasākumi ir sievietēm. Mana māte neteiks ne vārda, lai mani atrunātu."

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

Toronto latviešu korporāciju kopas prezidijā 1966. gadam par senioru ievēlēts A. C. Linē (Tervetia), viceseniors E. Sprogis (Philyronia), sekretārs V. Gulēns jun. (Fr. Metropolitana), bet oldermaņa pienākumus pildīs I. Jankovskis (Tervetia).

Nesenajā biedru pilnsapulcē metallstrādnieku arodapvienības

BRITU KOLUMBIJAS DV NODAĻAI JAUNA VALDE

Britu Kolumbijas DV nodaļas gada sapulcē 16. janvārī Vankuverā piedalījās 24 biedri ar 28 balsīm. Sapulci atklāja valdes pr-dis Vilnis Kajaks, aicinot ar klusuma brīdi godināt zvaigžņu ceļos aizgājušo nodaļas biedru — veco strēlnieku Andreju Fīseru. Par sapulces vadītāju ievēlēja Egonu Palēnu, bet par sekretāri Valdu Ceplīti.

Ziņojumu par valdes darbību sniedza pr-dis V. Kajaks, norādot, ka aizvadītajā darbības gadā labākos ienākumus devusi Mārtiņballe — 744,94 dol., kas uzskatāmi par tīru atlikumu, un Ziemsvētku kartīšu akcija — 237 dol. Nodaļa regulāri aprūpē divas ģimenes Eiropā, katrai nosūtot 120 dol. gadā. Par kases stāvokli ziņoja K. Indāns, informēdams, ka uz sapulces dienu nodaļas rīcībā ir 2358,29 dol. Biedrzinis A. Zariņš norādīja, ka nodaļā ir 73 biedri, no tiem 21 vanadzes. Par vanadžu darbību ziņoja pr-ce Mirdza Indāne, bet revizijas komisijas pārskatu sniedza M. Krūmiņš, aizstot valdes darbību par sekmīgu.

Debatējot par līdzekļu sadali 1966. gadam, sapulce atstāja jautājuma izkārtošanu valdes ziņā, vadoties no ienākušiem ziedojumiem. Attiecībā uz divām aprūpējamām, ģimenēm Eiropā, nolēma atbalsta summu paaugstināt par 10 dol. Nolēma arī lūgt katru vanagu ziedot tekošajā gadā vismaz 5 dol. aprūpei. Biedru naudu paaugstināja par 1 dol. gadā, studentiem un skolniekiem atstājot līdzšinējo maksu — 1 dol. gadā. Vienbalsīgi nolēma lūgt DV KV uzņemt Latvijas lietvedi ASV prof. Dr. A. Spekki par DV organizācijas goda biedru.

Par nodaļas valdes priekšsēdi atkal ievēlēja enerģisko kopējās sadarbības veicinātāju Vilni Kajaku, par viņa vietnieku E. Palēnu, sekretāru P. Dombrovski, kasieri K. Kinstleru, biedrzini un vanadžu priekšnieci pašaizliedzīgo darbiniecī Mirdzu Indāni. Revizijas komisijā ievēlēja M. Krūmiņu, L. Feldmani un J. Dambīti.

3394. nodaļas vadītājs Kārlis Zeltiņš naitis ievēlēts par pastāvīgu delegātu apvienības Toronto apgabala padomē. Mūsu tautiešu uzdevumos lielās metallstrādnieku arodapvienības padomē ietelp piedalīšanās politisku akciju plānošanā, problēmu izkārtošanā strādājošo attieksmēs, kā arī darbs administrātīvajā un strādnieku drošības plāksnē. Attieksmē uz pēdējo K. Zenaitis piedalīsies drošības paņēmienu analizē un uzlabojumu projektos ar balss tiesībām drošības uzlabojumu ieviešanā.

Iepriekšējās nedēļas nogales pēkšņais sniegputenis lika daudziem atkāpties no iecerētajiem plāniem un izbraukumiem. Negaidītais sniega daudzums uz laiku pat galvenos satiksmes ceļus padarīja nelietojamus. Reizē ar to nācās atlikt TLB paredzēto pilnsapulci, kas, domājams, varēs notikt 20. februārī. Slikto laika apstākļu dēļ arī Latviešu filatelistu kopas sanāksmē nebija ieradies pietiekams dalībnieku skaits, lai notiktu paredzētās vadības pārvēlēšanas. Tādēļ nākošo sanāksmi nolēma rīkot 20. februārī, plkst 2 dienā Latviešu namā, kad notiks arī atliktās vēlēšanas.

Latviešu nama valde paredzējusi akcionāru pilnsapulci sasaukt 27. martā. Reizē ar to nama valde aicina organizācijas jau savlaicīgi padomāt par eventuāliem kandidātiem valdes locekļu vēlēšanām. Valde pieņēmusi arī mākslinieka A. Jaunzemja metu 100 dol. īpašuma zīmei, kas nodota jau pavairošanai.

Kandas latviešu skautu un gaidu jendu kopējs vadītāju mītnes vakars notika 22. janvārī. Šogad to organizēja Gaujas gaidu vienība un vadīja J. Vāgners un I. Kalniņa. Sarīkojumā piedalījās skautu jendas vadītājs A. Budrēvics un gaidu jendas vadītāja A. Martinsone, bez torontiešiem vairāki vadītāji arī no Hamiltonas un Niagaras. Sarīkojums izvērtās par skautiskās draudzības stiprinātāju un tradīciju kopēju.

TLB sestdienas skolas vecāku sanāksmē izraudzītā skolas darbības noteikumiem pārstrādāšanas komisija vienojusies, ka pagaidām iesniegto ierosinājumu apspriešanu atliks uz vēlāku laiku. Kā zināms, par latviešu skolu darbības noteikumiem pārrunas ievadījusi arī LNAK skolu valde, un, domājams, šo jautājumu apskatīs arī gaidāmajā skolotāju konferencē. Reizē ar to TLB sestdienas skola paredz savus darbības noteikumus pieskaņot šiem vispārējiem skolu darbības noteikumiem.

PATEICĪBA

Mana sirsnīgākā pateicība visiem par līdzjūtības vārdiem, ziediem un piedalīšanos mana dēla Antona Kivlenieka izvadīšanā uz pēdējo dusu.

Māte

DAIĻAMATNIEKU DARBS UN NODOMI

Latviešu daiļamatnieku savienības Kanadā kārtējā pilnsapulce notika V. Vilsonēs vadītajā daiļamatnieku salonā. To vadīja savienības valdes pr-dis H. Mercs, bet protokolēja sekretārs M. Zichmanis. Savienībā pašreiz ir 17 biedru, no kuriem 14 dzīvo Toronto, bet ārpus pilsētas Ontario provincē vēl dzīvo kokgriezējs H. Lapiņš un Kvebekas provincē keramiķes L. Treimane un M. Romane. Sapulces ievadījumā ar klusuma brīdi godināja nesen mirušos daiļamatniekus A. Kivlenieku un Siliņu, kā arī operdziedoni Marisu Vētru, kas bijis daiļamatnieku labvēlis un pirmā salona vadītājs Halifaksā. Valdes pr-dis H. Mercs ziņoja, ka aizvadītajā gadā LDSK organizējusi un piedalījusies dziesmu svētku izstādē, Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes rīkotajā Ziemsvētku tirdziņā, pārkārtots savienības salons un rīkoti vairāki pārrunu vai referātu vakari.

Kasieris J. Zālītis ziņoja, ka kasē pašreiz ir 400 dol, un ka jauniekārtotais salons devis teicamus panākumus.

Revizijas komisijas ziņojumu sniedza O. Neimers, ierosinot izteikt valdei pateicību par labi veikto darbu.

Pārvēlot valdi, tajā ievēlēja visus līdzšinējos: priekšsēdi H. Mercu, viņa vietnieci A. Dzērvīti, kasieri J. Zālīti, sekretāru M. Zichmani un biedrzini A. Gugānu. Par daiļamatnieku salona vadītāju arī turpmāk izraudzīja V. Vilsoni, bet revīzijas komisijā līdzšinējos O. Neimeri un L. Lūsi. Savienības budžetu pieņēma 150 dol. apmērā.

H. Mercs informēja par World's Crafts Council, kura galvenais centrs ir Nujorkā. Šī vispasaules daiļamatnieku organizācija dibināta 1964. gadā, tās dibināšanas sanāksmē kā novērotāja piedalījusies A. Dzērvīte. Tagad saņemts aicinājums iestāties šai organizācijā, ko LDSK nolēma izdarīt kā juridiska persona. Iestāšanās tiesības ir arī atsevišķām personām, bet tām nav balss tiesību ģenerālsapulcēs. Tāda atkal paredzēta 1968. gadā, bet 1970. gadā piedalīšanās pasaules izstādē. Nākošā padomes sēde notiks Šveicē no 27. jūnija līdz 1. jūlijam šai gadā.

Vispārējas pārrunas izraisīja aizvadīto dziesmu svētku izstāde, kurai godalgoto darbu balvām savienība izdevusi 200 dol. Svētku atlikuma sadalē LDSK nepieškīra nekā, par ko vairāki runātāji izteica neapmierinātību. Pēc pār-

(Nobeigums 5. lpp.)

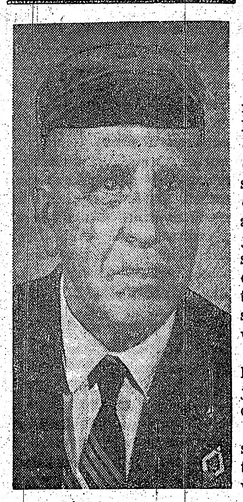

Architekts J. Orleāns

NIAGARA

Draugu un tuvinieku sveikts, savas jaunākās meitas, gimenē Niagarā uz 75 mūža gadiem atskatījās architekts Jānis Orleāns. Aizvadītajos 50 darba gados jubilārs cēlis, projektējis un pārraudzījis daudzus jo daudzus lielu būvju projektus gan tālajā Sibirijā, gan Rigā Latvijas brīvvalsts laikā. Viņš dzimis 1891. gada 14. janvārī Rigā, kur sācis arī skolas gaitas, beidzis Rīgas pilsētas reālskolu, studējis Rīgas politechniskajā institūtā un beidzis Latvijas universitātes architektūras fakultāti. Jubilārs strādājis par būvniecības nodaļas vadītāju Zemkopības ministrijā un bijis Rīgas pilsētas būvvaldes būvinspekcijas priekšnieks, pildot arī Rīgas ugunsdzēsības nodaļas vadītāja pienākumus. Pēc otra pasaules kara bēgļu gaitām Vācijā, viņš 5 gadus nostrādāja par amerikāņu armijas būvdaļas architektu, tad izceļoja uz ASV, kur 1958. gadā Dienviddakotā sāka strādāt par valsts būvniecības pārvaldes būvinspektoru un vēl šodien ir Dienviddakotas projektu inženiera amatā, tagad gan vairs strādājot tikai 3 dienas nedēļā. J. Orleāns kopš 1910. gada ir korporācijas Tālavija biedrs.— Bez rakstiskajiem sveicieniem no Toronto tālaviešiem, jubilārs sveikt personīgi Niagarā bija iebraukušies E. Smitchens no Letonijas un A. Steinbachs no Frat. Metropolitanas. Par spīti prāvajai gadu nastai, gavilnieks ir zirgts un enerģisks, brīvajos brīžos ķeras pie otas un glezno, interesējas par mākslu, filozofiju un apmeklē mūzejus, daudz arī lasa un pēti grieķu, romiešu, franču un angļu domātāju darbus.

J. Ligers

YMCA – veseligas paaudzes veidotāja

Laikā no 23.—30. janvārim visā Kanadā atzīmē YMCAs nedēļu, kādēļ laikrakstos, televizijas aparātos un radioraidījumos biežāk nekā parasti atskan YMCAs vārds un nodarbību plāni.

Latviešiem YMCA — latviskā apzīmējumā Jaunekļu un jauno sieviešu kristīgā savienība, tautas mutē vienkārši dēvēta Imka — nav sveša. Sporta laudis labi atcerēsies, ka Latvijas brīvvalsts pirmajos gados YMCA bija latviešu sporta mugurkauls, bet vēlākievērojama jauno sportistu rezervju sagatavotāja un audzinātāja. Jo sevišķi ietekmīgs un svarīgs YMCAs darbs visās dzīves nozarēs bija Vācijas nometņu laikā.

Emigrācijas zemēs, arī Kanadā, YMCAs darbs dažkārt izpaužas citādi, atkarā no nodaļas lieluma, atrašanās vietas un citiem apstākļiem un tradicijām. Galvenā atšķirība, varbūt, ir tiešais mērķis. Latviešu JKS galvenokārt sagatavoja labus sportistus, Kanadā mērķis ir — cilvēka vispārējā attīstība, fiziskā gatavība, kristīgās ētikas uzsvērums un prāta ierosināšana personīgai pašdarbībai un tālākai attīstībai, pie kam visas nodarbības tiek uzskatītas kā paliglīdzeklis šī mērķa sasniegšanā. Šķiet, ka 25 gadu laikā arī latviešu JKS darba metodes un mērķi būtu ievērojami mainījušies.

Tā kā Kanadā YMCA netiek uzskatīta par izteiktu sporta organizāciju, kas būtībā ir pareizi, tad arī tās vārds nav daudzināts presē tādos izmēros, kā dažkārt lētais, komerciāli samaksātais organizētais sports vai tā nozares. Reizē ar to plašākas sabiedrības izpratne par YMCAs darbību ir visai trūcīga un daudzkārt pat aplama. Bieži nācies dzirdēt jautājumus par šo organizāciju kā sekti, baznīcu, sieviešu noliedzēju u. t. t.

YMCAs darbības pamatā ir tā sauktā Parīzes deklarācija, kas izveidota un pieņemta 1855. gadā, kad izveidojās pasauies apvienība. Deklarācija nosaka, ka „Jaunekļu kristīgā savienība ir vīriešu un zēnu pasaules apmēra draudzība, kas veidojas kopējā ticībā Jēzū Kristū ar mērķi attīstīt kristīgas personas kristīgā sabiedrībā." Savienībā iestāties un nodarbības piedalīties var ikviens, kurš atzīst šos pamatprincipus. Laika attīstībā YMCAs nodarbības tagad gandrīz ikvienā vietā

Rīgas sporta pulciņa mazākajiem dalībniekiem lielu prieku sagādā spēle ūdenī ar ūdenspolo bumbu.

var piedalīties arī sievietes un meitenes.

Runājot tieši par Toronto, viens no vecākajiem YMCAs cietokšņiem — Rietumu nodaļa, tikai 1961. gadā atvēra durvis arī sieviešu fiziskajām nodarbībām un pērnā pavasarī uzsāka peldēšanas, vingrošanas un rokdarbu programmas meitenēm.

YMCAs nodarbību apjoms ir plašs, ka droši var teikt — ikviens sava vecuma un interešu apjomā atradīs kaut ko piemērotu ikvienā YMCAs nodaļā. Galvenā uzmanība pievērsta jaunākajai vecuma grupai — zēniem un meitenēm, lai jaunaudzi ar fiziskās audzināšanas nodarbībām ievadītu veselīgā, kristīgās ētikas dzīves uzskatā un paražās, Blakus spēju izkopšanai, zēnus un meitenes ierosina veselīgai domāšanai un lietderīgai laika izmantošanai.

Ļoti liela vērība veltīta jaunu vadītāju sagatavošanas darbam, un katru gadu tūkstošiem jauniešu apmāca fiziskajās nodarbībās, teorētiskos priekšmetos un praktiskās zināšanās. Katru gadu no visas Kanadas izrauga ap 130 zēnu un meiteņu divu nedēļu īpašiem vadītāju kursiem Ženevas parkā pie Oriljas. Pēc trīs vai četru gadu mācībām, t. i. pēc pilna kursa beigšanas šie jaunieši uzskatāmi par ļoti labi sagatavotiem fiziski un garīgi, lai sekmīgi uzņemtos gados jaunāku vadīšanu, pieredzējušu audzinātāju virsvadībā. Prasības t. s. vadītāju klubos ir augstas, jo bez speciālajām nodarbībām no jaunajiem vadītāju kandidātiem katru nedēļu prasa pāris stundu brīvprātīgu dienestu. To pildot, viņi gūst pieredzi praktiskajā darbā un cilvēku savstarpējās attieksmēs.

Kaut YMCAs darbs pašreiz komerciāli atbalstītā sporta ietekmē, varbūt, nespēj iegūt pietiekamu publicitāti, tomēr jāatzīst, ka YMCA veido mazu, bet spēcīgu pretbalstu tām idejām un izdarībām, kas grauj jaunās paaudzes morāli.

Toronto YMCAs darba ietvaros Rietumu nodaļā savās kārtējās nodarbībās pulcējas arī latviešu zēnu sporta klubs Rīga, kuru dalībnieku treniņa panākumi jau bija redzami pērnā gada peldēšanas un citās sacensībās. Iespējams, ka viņu vidū jau veidojas kāds jaunietis, par kuru būsim lepni ne tikai mēs, latvieši, bet arī visi šīs zemes iedzīvotāji, kas mums devuši patvērumu. Kristīgā pasaules uzskatā ieaugusi un fiziski veselībā labi attīstīta jaunā audze būs vajadzīga tiklab mums, tā arī brīvajai rietumu pasaulei.

Sestdien, 29. janvārī plkst. 1 dienā Rietumu (West End YMCA) YMCAs telpās būs gadskārtējā skate (Open House), kurā dos ieskatu nodarbībās un to norisē. Ieteicams to apmeklēt, vai arī kādu savai dzīvesvietai tuvāku nodaļu. Var būt, ka nodarbību ietvaros katrs varēs atrast kaut ko piemērotu pašam vai ģimenei. Un ja ne, tad būs vismaz labi zināt par lietām un iestādījumiem savā dzīvesvietā.

Māris Olainietis

Drukas kļūdu velniņa sabotāža

Jo tuvāk nāk Preses balle, jo lielāks aug satraukums balles apmeklētājos. Nav zināms, cik daudzi, gatavojoties šim vienreizējam notikumam, jau piedzīvojuši nervu sabrukumu un negulētas naktis, bet vislielākā nelaime notika man pašam. Uzpildot automatiskajam pletīzerim ūdeni, aizmirsu to noņemt no savām jaunajām biksēm, un tādēļ ballē būšu spiests ierasties frakā. Es ceru, ka preses fotografi to attiecīgi novērtēs un mana bilde tiks ievietota „Preses pīles" pirmajā lapā. Šogad „Preses pīlei" svinēšot jubileju, jo tā pie balles viesiem lido jau 15. reizi. Jubilejas norise vēl nav īsti izlemta, bet katrā gadījumā ieteicams uzmanīt redaktoru. Līdz ko viņš dodas pie stiprās boles galda, lietderības labā ieteicams sekot, pēc iespējas neuzkrītoši. Redaktora labvēlību varēs iegūt tikai tie, kas rokā turēs jaunāko „Preses pīles" numuru, tā pierādot savu labvēlību lielākajam trimdas laikrakstam. „Preses pīle" sevišķi nepieciešama tiem, kas citus laikrakstus nelasa, pirmkārt, tas ir vislētākais izdevums un, otrkārt, tas atspoguļo visu sabiedrisko dzīvi kā pagātnē, tā arī nākotnē. Ja kāds tajā atrod savu vārdu, tad tā ir tikai nejauša sagadīšanās, par ko redaktors pat vājo boli nesolās izmaksāt.

Gatavošanās Preses ballei pamudinājusi drukas kļūdu velniņu jau tagad strādāt virsstundas, lai vēlāk varētu nodoties vienīgi balles priekiem. Bet lielajā darba slodzē viņam pilnīgi sajukuši visi rēķini, un tā lielais sniegputenis, kas iepriekšējā gadā tika uzsūtīts tieši balles priekšvakarā, šogad iztrakojās jau aizvadītajā nedēļas nogalē. Tikpat neizdevies ir arī velniņa mēģinājums samulsināt preses laudis un viņu labvēļus, sajaucot sākuma laikus 30. janvārī paredzētajam rakstnieku

LELDAA PĀRVALDES SĒDE

Mācītāja J. Vējiņa dzīvoklī (174 Ramsdell Ave, tālr.TR 3-3797) Bafalo 27. janvārī sākšies Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā pārvaldes sēde, kura turpināsies līdz 29. janvārim. Uz šo svarīgo sēdi, kurā bez septiņiem pārvaldes locekļiem aicināti piedalīties archibīskaps prof. K. Kundziņš (sēdei jau atsūtījis savu novēlējumu, bet veselības stāvokļa dēļ ierasties nevarēs), biskaps A. Lūsis, Baznīcas virsvaldes prezidents J. Veinbergs, vēl, cerams, ieradīsies visu četru LELDAAs apgabalu ASV austrumu, vidienes, rietumu un Kanadas garīgie vadītāji. Piekrišanu ierasties svinīgajā sēdē jau paziņojis biskaps Arnolds Lūsis no Toronto, tāpat pārvaldes locekļi, Kanadas un ASV vidienes apgabalu pārstāvji.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI DABŪJAMI

O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ

26. Market St., Hamilton, Ont., kā arī

„NORTHLAND GROCERY"

Redakcijas piebilde:

Mūsu rīcībā nav konkrētu pierādījumu, ka Hugo B. Atoms pērnā vasarā bijis aizbraucis uz Rīgu. Mums nav ne attiecīgu dokumentu, filmu, fotografiju, liecinieku u. c., ar ko braucienu pierādīt. Mūsu laikraksts sniegtā informācija un komentāri pamatojušies uz ziņām, kas bijušas „Intelektā", t. i. uz secinājumiem, kādi no „Intelekta" sniegtajiem paziņojumiem izrietējuši. Paša „Intelekta" sniegtie fakti ir šādi:

„Intelekta" Nr. 12 (1965. g. 25. jūnijā) pēdējā lappusē ziņots: „Sakarā ar vasaras brīvlaiku nākošais Intelekta numurs (Nr. 13) iznāks septembrī. ... Redakcijas kolēģijā (mans pasvītojums) notikušas pārmaiņas (viens redaktors aizbraucis uz Eiropu...)

Nu iznācis ka kungs „Lajs" pats iekritis hallucinācijas grēkos, par katru cenu cenzdamies aiz vārdiem „redakcijas kolēģija" saskatīt savu uzjautrināšanās objektu — Atomu. „Lajs" samelojies: 12. nrā atrodami 2 redaktoru vārdi (viens vadīja Intelekta zinatnisko daļu) (skatīt 17. lpp.); tāpat nekur Intelekta 12. n-rā neblja rakstīts ka „redaktors" aizbraucis uz Rīgu studēt angļu valodu; bija gan minēta „Eiropa".

Redaktori un redakciju kolēģiju sastāvi mainās, un tas bija noticis ar Intelektu.

Ar šabloniskām puspatiesību frazēm var jau mētāties, var notriept ikvienu melnu vai sarkanu, bet grūtāk nākas kad saviem vārdiem jārod segums.

H. B. Atoms. Cikagā

☆

Redakcijas piebilde:

Mūsu rīcībā nav konkrētu pierādījumu, ka Hugo B. Atoms pērnā vasarā bijis aizbraucis uz Rīgu. Mums nav ne attiecīgu dokumentu, filmu, fotografiju, liecinieku u. c., ar ko braucienu pierādīt. Mūsu laikraksta sniegtā informācija un komentāri pamatojušies uz ziņām, kas bijušas „Intelektā", t. i. uz secinājumiem, kādi no „Intelekta" sniegtajiem paziņojumiem izrietējuši. Paša „Intelekta" sniegtie fakti ir šādi:

„Intelekta" Nr. 12 (1965. g. 25. jūnijā) pēdējā lappusē ziņots: „Sakarā ar vasaras brīvlaiku nākošais Intelekta numurs (Nr. 13) iznāks septembrī. ... Redakcijas kolēģijā (mans pasvītojums) notikušas pārmaiņas (viens redaktors aizbraucis uz Eiropu...)

Nu iznācis ka kungs „Lajs" pats iekritis hallucinācijas grēkos, par katru cenu cenzdamies aiz vārdiem „redakcijas kolēģija" saskatīt savu uzjautrināšanās objektu — Atomu. „Lajs" samelojies: 12. nrā atrodami 2 redaktoru vārdi (viens vadīja Intelekta zinatnisko daļu) (skatīt 17. lpp.); tāpat nekur Intelekta 12. n-rā neblja rakstīts ka „redaktors" aizbraucis uz Rīgu studēt angļu valodu; bija gan minēta „Eiropa".

Redaktori un redakciju kolēģiju sastāvi mainās, un tas bija noticis ar Intelektu.

Ar šabloniskām puspatiesību frazēm var jau mētāties, var notriept ikvienu melnu vai sarkanu, bet grūtāk nākas kad saviem vārdiem jārod segums.

H. B. Atoms. Cikagā

☆

Redakcijas piebilde:

Mūsu rīcībā nav konkrētu pierādījumu, ka Hugo B. Atoms pērnā vasarā bijis aizbraucis uz Rīgu. Mums nav ne attiecīgu dokumentu, filmu, fotografiju, liecinieku u. c., ar ko braucienu pierādīt. Mūsu laikraksta sniegtā informācija un komentāri pamatojušies uz ziņām, kas bijušas „Intelektā", t. i. uz secinājumiem, kādi no „Intelekta" sniegtajiem paziņojumiem izrietējuši. Paša „Intelekta" sniegtie fakti ir šādi:

„Intelekta" Nr. 12 (1965. g. 25. jūnijā) pēdējā lappusē ziņots: „Sakarā ar vasaras brīvlaiku nākošais Intelekta numurs (Nr. 13) iznāks septembrī. ... Redakcijas kolēģijā (mans pasvītojums) notikušas pārmaiņas (viens redaktors aizbraucis uz Eiropu...)

Nu iznācis ka kungs „Lajs" pats iekritis hallucinācijas grēkos, par katru cenu cenzdamies aiz vārdiem „redakcijas kolēģija" saskatīt savu uzjautrināšanās objektu — Atomu. „Lajs" samelojies: 12. nrā atrodami 2 redaktoru vārdi (viens vadīja Intelekta zinatnisko daļu) (skatīt 17. lpp.); tāpat nekur Intelekta 12. n-rā neblja rakstīts ka „redaktors" aizbraucis uz Rīgu studēt angļu valodu; bija gan minēta „Eiropa".

Redaktori un redakciju kolēģiju sastāvi mainās, un tas bija noticis ar Intelektu.

Ar šabloniskām puspatiesību frazēm var jau mētāties, var notriept ikvienu melnu vai sarkanu, bet grūtāk nākas kad saviem vārdiem jārod segums.

H. B. Atoms. Cikagā

Preses pīle: „Zīķeri, liec taču mieru manām kurpēm! Polonēzē tās tāpat nobradās."
Drukas kļūdu velniņš: „Cienījamā kundze, ar tādiem iesārtiem zābakiem es jūs iekšā laist nevaru."
Ed. Keiša karikatūra LA

Apbalvotie skolotāji un organizācijas

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā jau ziņojām, ka ALAs kultūras birojs 15. janvārī Nujorkā bija rīkojis latviešu ilggadējo skolotāju un rosīgāko organizāciju godināšanu, kuŗā ALAs pr-dis P. Lejiņš kopā ar kultūras biroja vadītāju Dr. P. Norvili un izglītības sekcijas vadītāju A. Liepkalnu pasniedza goda rakstus 41 ASV austrumu piekrastes skolotājiem un 6 organizācijām. Visilgāk no apbalvotajiem skolotājiem nostrādājusi Helga Rolle Vilimantikā — kopā 46 gadus, bet ASV skolotāju darbā trīs aizvadījusi pa 17 gadiem.

Goda rakstus saņēma šādi skolotāji: ALAs kultūras biroja izglītības sekcijas vadītājs Arturs Liepkalns; no Bostonas skolas— pārzinis Arnolds Abermanis, māc. Alberts Galiņš, māc. Fricis Ruperts, Lidija Aboltiņa, Jānis Ansbergs, Marta Dūma, Austra Kaža, Brigita Krastiņa; no Vilimantikas skolas — pārzine Ženija Rāvkalne. Kazimirs Pukinskis, Helga Rolle; no Bronksas skolas — māc. Alberts Ozols, pārzinis Fricis Kurats, Herta Braunfelde, Milija Grundmane, Nikolajs Kalniņš, Milda Pētersone; no Brukliznas skolas — māc. Richards Zariņš, pārzinis Kristaps Karlovics, Valda Oša, pārzine Antonija Rusleja; no Longailendas skolas — pārzinis Tālivaldis Dukāts, pārzine Gaida Risberga, māc. Osvalds Gulbis, Tamāra Balode, Margrieta Ķergalve, Hilda Mencēna; no Nuarkas skolas — pārzine Zelma Lapiņa, Anna Auzere, Austra Baumane, Elfrida Rafaele; no Ņubransvikas skolas — pārzinis Arturs Richters; no Leikvudas skolas — māc. Žanis Kristbergs, Tekla Kristberga; no Filadelfijas skolas — pārzine Elza Zante, māc. Jānis Siliņš, Alīna Stērstiņa un Nikolajs Vīksniņš.

Godalgotās organizācijas: Amerikas latviešu tautiskā savienība Bostonā, Daugavas Vanagu apvienība Bostonā, Vilimantikas latviešu biedrība, Daugavas Vanagu apvienība Ņujorkā, Ņudžersijas latviešu biedrība un F[illegible] vo latviešu biedrība

Par sniegumiem pasaules izstādē Ņ[illegible] nātors Rokfellers [illegible] nības rakstus kār[illegible] Vijai Vētrai, Ņujo[illegible] koklētāju grupai, [illegible] džersijas, Bostonas [illegible] nas tautas deju gru[illegible]

Goda rakstos A[illegible] skolotājiem par gr[illegible] liedzīgo darbu, zied[illegible] ku, atsakoties no p[illegible] tībām un veltījot d[illegible] viešu bērniem un [illegible] stiprinātu viņos tic[illegible] milestību tēvzemei [illegible] sargāt un tālāk v[illegible] kultūras vērtības [illegible] Skolotāju darba ga[illegible] latviešu tautas ievēr[illegible] bu, tie neizdēšamu [illegible] viešu skolu vēstu[illegible] latviskās audzināš[illegible] izaugs jaunā paaudz[illegible] apzināsies savu pi[illegible] šu tautai, bet būs [illegible] sistences aizstāvētā[illegible]

ALAs priekšsēdis [illegible] jiņš pateicās skolot[illegible] gu gadu darbu, ret[illegible] arī ALAs kultūras b[illegible] vadītājam Dr. P. No[illegible] glītības darba izvei[illegible] dīšanu. Apbalvoto v[illegible] Dr. phil. N. Viksniņ[illegible] rību, ka latviešu sāb[illegible] atbalstis skolas, bet [illegible] lotāji būs tie, kas [illegible] mus pret asimilāciju[illegible]

Sarīkojuma priek[illegible] lā vīru dubultkv[illegible] dziedāja latviešu ko[illegible] bus. Bez programa[illegible] mām nācās dot va[illegible] duci atkārtojumu [illegible] Godināšanas sarīk[illegible] dza ar izvilkumu no [illegible] „Krauklītis" ALT [illegible] sambļa uzvedumā u[illegible] gaja režijā, piedal[illegible] un Rasmal Birzgal[illegible] Vītolam un koklē[illegible] Krustānel.

Paskaidrojum

Gaitas pārtraukušā izdevuma „Intelekts" izdevējs un redaktors Hugo B. Atoms, protestējot pret mūsu laikraksta 1. janvāra numurā ievietotajiem Laja komentāriem „Hallucinācija" nodaļjumā „Pūcesspiegelis", piesūtījis šādu paskaidrojumu, kuru sniedzam ar visām autora izteiksmes dīvainībām:

„Latvija Amerikā" redakcijai:

Ja jūsu skribents „Lajs" pirms rakstīšanas par Hugo Atomu, avīzes š. g. 1. janvāra numurā, būtu vēlējies būt patiess, tad viņš noteikti būtu izlasījis Intelekta 13. n-rā, kas iznāca 1965. g. 15. jūlijā, ka tur ievietots izdevuma Redkolēģijas paziņojums lasītājiem: „... Redakcijas kolēģijā (mans pasvītojums) notikušas pārmaiņas (viens redaktors aizbraucis uz Eiropu...)

Nu iznācis ka kungs „Lajs" pats iekritis hallucinācijas grēkos, par katru cenu cenzdamies aiz vārdiem „redakcijas kolēģija" saskatīt savu uzjautrināšanās objektu — Atomu. „Lajs" samelojies: 12. nrā atrodami 2 redaktoru vārdi (viens vadīja Intelekta zinatnisko daļu) (skatīt 17. lpp.); tāpat nekur Intelekta 12. n-rā neblja rakstīts ka „redaktors" aizbraucis uz Rīgu studēt angļu valodu; bija gan minēta „Eiropa".

Redaktori un redakciju kolēģiju sastāvi mainās, un tas bija noticis ar Intelektu.

Ar šabloniskām puspatiesību frazēm var jau mētāties, var notriept ikvienu melnu vai sarkanu, bet grūtāk nākas kad saviem vārdiem jārod segums.

H. B. Atoms. Cikagā

☆

Redakcijas piebilde:

Mūsu rīcībā nav konkrētu pierādījumu, ka Hugo B. Atoms pērnā vasarā bijis aizbraucis uz Rīgu. Mums nav ne attiecīgu dokumentu, filmu, fotografiju, liecinieku u. c., ar ko braucienu pierādīt. Mūsu laikraksta sniegtā informācija un komentāri pamatojušies uz ziņām, kas bijušas „Intelektā", t. i. uz secinājumiem, kādi no „Intelekta" sniegtajiem paziņojumiem izrietējuši. Paša „Intelekta" sniegtie fakti ir šādi:

„Intelekta" Nr. 12 (1965. g. 25. jūnijā) pēdējā lappusē ziņots: „Sakarā ar vasaras brīvlaiku nākošais Intelekta numurs (Nr. 13) iznāks septembrī. ... Redakcijas kolēģijā (mans pasvītojums) notikušas pārmaiņas (viens redaktors aizbraucis uz Eiropu...)

Nu iznācis ka kungs „Lajs" pats iekritis hallucinācijas grēkos, par katru cenu cenzdamies aiz vārdiem „redakcijas kolēģija" saskatīt savu uzjautrināšanās objektu — Atomu. „Lajs" samelojies: 12. nrā atrodami 2 redaktoru vārdi (viens vadīja Intelekta zinatnisko daļu) (skatīt 17. lpp.); tāpat nekur Intelekta 12. n-rā neblja rakstīts ka „redaktors" aizbraucis uz Rīgu studēt angļu valodu; bija gan minēta „Eiropa".

Redaktori un redakciju kolēģiju sastāvi mainās, un tas bija noticis ar Intelektu.

Ar šabloniskām puspatiesību frazēm var jau mētāties, var notriept ikvienu melnu vai sarkanu, bet grūtāk nākas kad saviem vārdiem jārod segums.

H. B. Atoms. Cikagā

s veidotāja

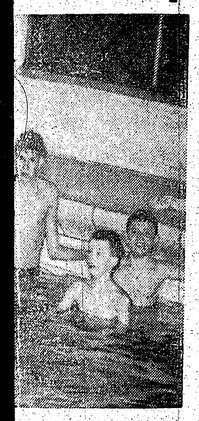

niekiem lielu prieku sa-
polo bumbu.

ēju prasa pāris stundu
tīgu dienestu. To pildot,
t pieredzi praktiskajā dar-
ilvēku savstarpējās at-
s.

YMCAs darbs pašreiz ko-
i atbalstītā sporta ietek-
būt, nespēj iegūt pietieka-
blicitāti, tomēr jāatzīst,
CA veido mazu, bet spē-
tbalstu tām idejām un
m, kas grauj jaunās pa-
norāli.

to YMCAs darba ietvaros
nodaļa savās kārtējās
ās pulcējas arī latviešu
rta klubs Rīga, kuru da-
treniņa panākumi jau bi-
mi pērnā gada peldēša-
citās sacensībās. Iespē-
viņu vidū jau veidojas
unietis, par kuru būsim
tikai mēs, latvieši, bet
šīs zemes iedzīvotāji, kas
levuši patvērumu. Kristī-
les uzskatā ieaugusi un
reselībā labi attīstīta jau-
e būs vajadziga tiklab
ā arī brīvajai rietumu

ēn, 29. janvārī plkst. 1
ietumu (West End YM-
CAs telpās būs gadskār-
e (Open House), kas dos
nodarbībās un to norisē.
s to apmeklēt, vai arī
vai dzīvesvietai tuvāku
Var būt, ka nodarbību
katrs varēs atrast kaut
nērotu pašam vai ģime-
ja ne, tad būs vismaz ļa
par lietām un iestādiju-
vā dzīvesvietā.

Māris Olainietis

a jaunizdotās grāmatas.
ādis Ķiķauka, domādams
ēlās dzejas varenību, de-
ramvaju tuksnesī, no ku-
ezoties, atvedis savu pir-
natu „Tramvajs tuksne-

ēsi, gan bez tramvaja, ie-
urī Elvīra Leja, un tā re-
s dzejoļu krājums „Tuks-
s."

rnolds Rasa literārā
ē. — gan priecīgā, gan rei-
ņā noskaņā, — ceļojis
„Uz kēniņa zemi." Ir-
ezdes „Māsas" labprāt
s izdegušos mežos, kas
et Indra Gubiņa, pošo-
es ballei, kļuvusi „Gan-
iene." Bez tieksmes pēc
bet īsta varoņgara mu-
leksandrs ierakstījies
mā divizijā." Par to do-
zsila Zilīte sarakstījusi
un pasakas." **Tonija**
ar spīti sniegputeņiem
mam, visvairāk tomēr
s krāšņumu, par ko „Si-
ažs runā" viņas vietā.
ta Senkēviča ar īstas
s piekeršanos latviska-
s paražām saka, ka „Ze-
" būs vienīgais ceļš no
uz nākotni.

katrs pats varēs pārlie-
akstnieku cēlienā, kur
ā grāmatu galdā atra-
udzas citas iecienītas
Turklāt šī būs izde-
arī autoru pašrocīgus
Rūpi par rakstnieku
alībnieku un viesu lai-
ēlmēm uzņēmušās Lat-
a dāmas, kas visus ai-
e garšīgām maltītēm,
un autoru draudzība
nostiprinātos.

patiešām man vairāk
jo redzu, ka pletīzeris
anas frakas atlokiem
uz redzēšanos Preses
rakstnieku cēlienā!

Jānis Traips

Apbalvotie skolotāji un organizācijas

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā jau ziņojām, ka ALAs kultūras birojs 15. janvārī Ņujorkā bija rīkojis latviešu ilggadējo skolotāju un rosīgāko organizāciju godināšanu, kurā ALAs pr-dis P. Lejiņš kopā ar kultūras biroja vadītāju Dr. P. Norvili un izglītības sekcijas vadītāju A. Liepkalnu pasniedza goda rakstus 41 ASV austrumu piekrastes skolotājiem un 6 organizācijām. Visilgāk no apbalvotajiem skolotājiem nostrādājusi Helga Rolle Vilimantikā — kopā 46 gadus, bet ASV skolotāju darbā trīs aizvadījusi pa 17 gadiem.

Goda rakstus saņēma šādi skolotāji: ALAs kultūras biroja izglītības sekcijas vadītājs Arturs Liepkalns; no Bostonas skolas— pārzinis Arnolds Abermanis, māc. Alberts Galiņš, māc. Fricis Ruperts, Lidija Āboltiņa, Jānis Ansbergs, Marta Dūma, Austra Kaža, Brigita Krastiņa; no Vilimantikas skolas — pārzine Ženija Rāvkalne. Kazimirs Pukinskis, Helga Rolle; no Bronksas skolas — māc. Alberts Ozols, pārzinis Fricis Kurats, Herta Braunfelde, Milija Grundmane, Nikolajs Kaliņš, Milda Pētersone; no Brukliņas skolas — māc. Richards Zariņš, pārzinis Kristaps Karlovics, Valda Oša, pārzine Antonija Rusleja; no Longailendas skolas — pārzinis Tālivaldis Dukāts, pārzine Gaida Risberga, māc. Osvalds Gulbis, Tamāra Balode, Margrieta Ķergalve, Hilda Mencēna; no Ņuarkas skolas — pārzine Zelma Lapiņa, Anna Auzere, Austra Baumane, Elfrīda Rafaele; no Ņubransvikas skolas — pārzinis Arturs Richters; no Leikvudas skolas — māc. Žanis Kristbergs, Tekla Kristberga; no Filadelfijas skolas — pārzine Elza Zante, māc. Jānis Siliņš, Alīna Stērstiņa un Nikolajs Viksniņš.

Godalgotās organizācijas: Amerikas latviešu tautiskā savienība Bostonā, Daugavas Vanagu apvienība Bostonā, Vilimantikas latviešu biedrība, Daugavas Vanagu apvienība Ņujorkā, Ņudžersijas latviešu biedrība un Filadelfijas brīvo latviešu biedrība.

Par sniegumiem sarīkojumos pasaules izstādē Ņujorkas gubernātors Rokfellers piesūtījis atzinības rakstus Kārlim Balodim, Vijai Vētrai, Ņujorkas latviešu kokļētāju grupai, Ņujorkas, Ņudžersijas, Bostonas un Hamiltonas tautas deju grupām.

Goda rakstos ALA pateicas skolotājiem par grūto un pašaizliedzīgo darbu, ziedojot brīvo laiku, atsakoties no personīgām ērtībām un veltījot dzīves daļu latviešu bērniem un jaunatnei, lai stiprinātu viņos ticību Dievam, mīlestību tēvzemei un gribu pasargāt un tālāk veidot latviešu kultūras vērtības un tradīcijas. Skolotāju darba gadi pelnī visas latviešu tautas ievērību un atzinību, tie neizdēšami ierakstīti latviešu skolu vēsturē. Jācer, ka latviskās audzināšanas ietekmē izaugs jaunā paaudze, kas ne tikai apzināsies savu piederību latviešu tautai, bet būs arī tautas eksistences aizstāvētāji un cīnītāji.

ALAs priekšsēdis prof. P. Lejiņš pateicās skolotājiem par ilgu gadu darbu, reizē pateicoties arī ALAs kultūras birojam un tā vadītājam Dr. P. Norvilim par izglītības darba izveidošanu un vadīšanu. Apbalvoto vārdā pateicās Dr. phil. N. Viksniņš, izsakot cerību, ka latviešu sabiedrība vairāk atbalstīs skolas, bet latviešu skolotāji būs tie, kas gūs panākumus pret asimilāciju.

Sarīkojuma priekšnesumu daļā vīru dubultkvartets Tēvija dziedāja latviešu komponistu darbus. Bez programmas 13 dziesmām nācās dot vairāk par pusduci atkārtojumu un piedevu. Godināšanas sarīkojumu beidza ar izvilkumu no Raiņa lugas „Krauklītis" ALT Bostonas ansambļa uzvedumā un Reiņa Birzgaļa režijā, piedaloties Reinim un Rasmai Birzgaļiem, Vitoldam Vītolam un koklētājai Maigai Krustānei.

—vi—

KALEIDOSKOPS

★ Vestminsteras abeja Londonā šogad atzīmē savu 900. pastāvēšanas gadu. To ievadīja svinīgs dievkalpojums, kurā latviešu ev.-lut. baznīcu pārstāvēja prāv. R. Mužiks, bet pareizticīgo — prāv. A. Grāmatiņš. Abi latviešu garīdznieki piedalījās arī pieņemšanā, kas notika pēc dievkalpojuma Vestminsteras skolas zālē.

★ Arī šogad Londonā kārto izbraukumu uz karavīru kapiem Lommelē, Beļģijā. Brauciens paredzēts 28. maijā. Cik zināms, karavīru kapu apmeklējumā piedalīsies arī Beļģijas un Vācijas latvieši.

★ No Zviedrijas uz Kēnijas galvaspilsētu Nairobi devies Umeo universitātes matēmatikas lektors — vijolnieka A. Dunkela dēls Andrejs Dunkels. 26 gadus vecais latviešu matēmatikis strādās Kēnijas skolotāju kolledžā par mācībspēku. Šo kolledžu uztur Zviedrijas valdība. Andrejs Dunkels arī rosīgi piedalījās latviešu jaunatnes darbā.

★ Rietumvācijā dzimušajai 19 gadu vecajai Baibai Leimanei pavēries ceļš uz filmu. Viņa filmā „Plūdmale — zēns — meitene" tēlo galveno sieviešu lomu. Baiba ir rakstnieces Ilonas Leimanes brāļa, maj. Edvīna Leimaņa meita, kurš pašlaik strādā Holivudā kādā autouzņēmumā par galveno inženieri.

Atskats uz kultūras darbinieku konferenci Ņujorkā

Ja Dr. Ansis Karps nebija apmierināts ar mūsu kultūras dzīvi un kultūras politiku, pastāvīgi mudinot kaut ko darīt, tad tagad, liekas, viņš var justies apmierināts. Viņa organizētais kultūras darbinieku kongress reizē aktivizēja un paplašināja arī ALAs kultūras biroja rīkotās kultūras dienas. Ja agrāk pietika ar koncertu, tad šogad bija pat iesa referātu sesija, pirmoreiz notika arī skolotāju un organizāciju godināšana. Kādi tam būs praktiski rezultāti, to rādīs nākotne. Visādā ziņā varam būt apmierināti ar šādu konkurences izraisītu aktivitāti.

Dabīgi, visi 11 referāti un nesaskaitāmie koreferāti un diskusijas bija dažādas kvalitātes. Kā vērtīgāko un labāk sagatavoto gribētos minēt ALAs kultūras biroja izglītības sekcijas vadītāja A. Liepkalna referātu par latviešu audzināšanu šodien. Referents apliecināja, ka latviskā audzināšana viņam ir sirdslieta. Viņš arī nebaidās lietas saukt īstos vārdos, bez nepatikamās „nolakēšanas". Ka referents angļu biteļu frizūras un Parīzes īsās kleitas pierakstīja amerikāņiem, to uzskatīsim par pārpratumu.

Par otru labāko referātu gribētos uzskatīt ALJAs priekšsēža Dzintara Bērziņa stāstījumu par jauniešu darbu organizācijās. Imponēja ne tikai runas saturs un dikcija, bet arī skaistā latviešu valoda. Viņš vislabāk reprezentēja latviešu pašreizējo jaunatni. Gribētos viņam pievienoties, ka Divreizdivi nometņu un sešu nedēļas nogaļu kursu dalībnieki būs pēdējie, kas asimilēsies.

Interesants un aktuāls, varbūt — par īsu, bija prof. Dr. E. Kāpostiņa referāts par paaudžu atšķirību lomu audzināšanā.

V. Haznera referāts par kultūras dzīvi Latvijā bija bagāts faktiem un deva pareizu raksturojumu. Žēl, ka tas bija par daudz kondensēts, kādēļ viens otrs dzirdēto pārprata.

Interesants bija Ulža Gravas referāts par 1965. gadu latviešu organizācijās. Saistīja tādēļ, ka šāda veidā jautājums apskatīts pirmo reizi.

Savu pieredzi attieksmē uz sarīkojumiem, turnejām un aģentūrām stāstīja cikagietis V. Viksniņš, tā ienesot lielāku skaidrību tuvāk turnejām un aģentūru jautājumā.

Pārāk garš ar agrāk dzirdētā atkārtošanu bija J. Bičoļa referāts. Pārāk daudz subjektivitātes. Pie visa vainojama zeme, kurā mītam, un vēl piedevām Cikagas piecīši. Gribētos jautāt, vai referents nav palicis laikam pakaļ, ka vairs nespēj saskatīt savas kļūdas un kopā ar Cikagas piecīšiem par tām pasmieties? Ja Cikagas piecīši var saistīt 900 ņujorkiešu, bet referents tikai nepilnu pussimtu, tad komentāri lieki.

Neiespējams pieminēt visus runātājus. Kā arvien, gadījās arī runātāji, kas savu sporta jājamzirdziņu trenkās pat veco laužu mītnē. Grūti iedomāties, ka 40—80 gadu vecu cilvēku auditorija būtā, kas aizrāvusies ar sporta pārmērībām. Šādas garas runas nepatīkami uzkrīt tādēļ, ka tik nozīmīgam kultūras faktoram, kā 134 izdotām grāmatām 1965. gadā, neatlika ne 5 minūšu laika. Rodas iespaids, ka sporta apkapšana ir svarīgāka par grāmatām vai citiem kultūras jautājumiem. Liekas, ka latviešu trimdas grāmatniecībai un darbiniekiem vēl tāls ceļš līdz oficiālai novērtēšanai un godināšanai no kultūras biroja puses, ko beidzot izpelnījušies vismaz skolotāji un rosīgākās organizācijas.

Laika ieturēšana Ņujorkas latviešu sarīkojumos vēl arvien ir problēma.

Kaut šīs kultūras dienas kopā ar ALAs kultūras biroju rīkoja arī Ņujorkas latviešu organizāciju padome, pēc atklāšanas ceremoniāla referātu un diskusiju laikā klausītāju vidū bija veltīgi meklēt NLOP priekšsēdi. No prezidija locekļiem bija tikai tie, kas darbojas arī kultūras birojā. Vai pārējiem latviešu vadītājiem kultūra jau kļuvusi vienaldzīga?

Liels paldies L. Linautam, T. Jaunzemei un A. Jansonam par kokļu priekšnesumiem un paskaidrojumiem, tāpat paldies ALAs kultūras biroja vadībai, kas laikus ieskatījusi šī latviešu instrumenta nozīmi.

Klausītājs

DAIĻAMATNIEKU . . .

Pārnesums no 4. lpp.)

runām vienojās, ka līdzīgas izstādes turpmāk LDSK rīkos neatkarīgi no dziesmu svētku rīcības komitejas, netraucējot rīkotājus un paši sevi.

Latvijas neatkarības 50 gadu atzīmēšanai nolēma uzsākt priekšdarbus plašākas un vispusīgas grāmatas izdošanai par latviešu lietisko mākslu un daiļamatniecību. Grāmata aptvers brīvās Latvijas laiku un pašreizējās trimdas daiļamatnieku gaitas un darbus. Izdevums būs papildināts ar dažādām reprodukcijām un biografiskiem datiem. Grāmatu iecerēts iedalīt pa dažādām daiļamatniecības nozarēm, tā zināmā mērā būs arī daiļamatnieku enciklopēdija vai „pašportreti." Grāmatas sastādīšanā aicinās piedalīties latviešu daiļamatnieku organizāciju dalībniekus no Austrālijas, ASV, Vācijas, Jaunzēlandes, Anglijas un citām valstīm, kur šādas organizācijas būtu. Materiāli iesūtāmi Latviešu daiļamatnieku savienībai Kanadā — 687 Church St., Toronto 5, Ont.

R. N.

Paskaidrojums Hugo B. Atoma lietā

Gaitas pārtraukušā izdevuma „Intelekts" izdevējs un redaktors Hugo B. Atoms, protestējot pret mūsu laikraksta 1. janvāra numurā ievietotajiem Laja komentāriem „Hallucinācija" nodaļījumā „Pūcesspiegelis", piesūtījis šādu paskaidrojumu, kuru sniedzam ar visām autora izteiksmes dīvainībām:

„Latvija Amerikā" redakcijai:

Ja jūsu skribents „Lajs" pirms rakstīšanas par Hugo Atomu, avizes š. g. 1. janvāra numurā, būtu vēlējies būt patiess, tad viņš noteikti būtu izlasījis Intelekta 13. n-rā, kas iznāca 1965. g. 15. jūlijā, ka tur ievietots izdevuma Redkolēģijas paziņojums lasītājiem: „... Redakcijas kolēģijā (mans pasvītojums) notikušas pārmaiņas (viens redaktors aizbraucis uz Eiropu...)

Nu iznācis ka kungs „Lajs" pats iekritis hallucinācijas grēkos, par katru cenu cenzdamies aiz vārdiem „redakcijas kollēģija" saskatīt savu uzjautrināšanās objektu — Atomu. „Lajs" samelojies: 12. nrā atrodami 2 redaktoru vārdi (viens vadīja Intelekta zinatnisko daļu) (skatīt 17. lpp.); tāpat nekur Intelekta 12. n-rā nebija rakstīts ka „redaktors" aizbraucis uz Rīgu studēt angļu valodu; bija gan minēta „Eiropa".

Redaktori un redakciju kollēģiju sastāvi mainās, un tas bija noticis ar Intelektu.

Ar šabloniskām puspatiesību frazēm var jau mētāties, var notriept ikvienu melnu vai sarkanu, bet grūtāk nākas kad saviem vārdiem jārod segums.

H. B. Atoms Cikagā

★

Redakcijas piebilde:

Mūsu rīcībā nav konkrētu pierādījumu, ka Hugo B. Atoms pērnā vasarā bijis aizbraucis uz Rīgu. Mums nav ne attiecīgu dokumentu, filmu, fotografiju, liecinieku u. c., ar ko braucienu pierādīt. Mūsu laikrakstā sniegtā informācija un komentāri pamatojušies uz ziņām, kas bijušas „Intelektā", t. i. uz secinājumiem, kādi no „Intelekta" sniegtajiem paziņojumiem izrietējuši. Paša „Intelekta" sniegtie fakti ir šādi:

„Intelekta" Nr. 12 (1965. g. 25. jūnijā) pēdējā lappusē ziņots: „Sākarā ar vasaras brīvlaiku nākošais Intelekta numurs (Nr. 13) iznāks septembrī. Intelekta redaktors šovasar aizbrauc uz Firopu, kur uz vienu gadu turpinās studijas maģistra grada iegūšanai. (Angļu valodas un literatūras fakultātē)." Turpat pēdējā lappusē norādīts, ka izdevējs un daktors šovasar aizbrauc uz Firopu da cita redaktora vārds (kā visumā parasts) še nav minēts. Par kaut kādu pastāvošu redakcijas kollēģiju norādījuma nav. Kāda raksta nobeigumā 17. lpp. kā autors uzdots Leons Steinfelds, zem šī vārda iekavās minēts: Intelekta zinātniskās daļas redaktors.

„Intelekta" Nr. 13 (1965. g. 15. jūlijā) 30. lappusē ievietots šāds paziņojums: „Iepriekšējā n-rā (Nr. 12) rakstījām ka Intelekta nākošais n-rs iznāks š. g. septembrī. Tā kā redakcijas kolēģijā notikušas pārmaiņas (viens redaktors aizbraucis uz Eiropu turpināt studijas maģistra grada iegūšanai Angļu valodas un literatūras fakultātē), un mums joprojām daudz kas sakāms, tāpēc izlēmām turpināt iznākšanu arī vasaras mēnešos, pēc iespējām un vajadzības. Tiek sacīts, ka P. Stučkas Latvijas Valsts Universitātei esot lieliska Angļu volodas un literatūras fakultāte. Novēlam redaktoram labas sekmes studijās augstskolā un savu senču iepazīšanā!— Intelekta redakcijas kolēģija Cikāgā". Šai numurā parādās redakcijas kollēģija, bet tās sastāvs nav uzdots. Pēdējā lappusē norāde, ka izdevējs un redaktors ir Hugo B. Atoms ar pārdruku padarīta grūti salasāma. Turpat dots norādījums, ka „Intelektam" domātie manuskripti sūtāmi uz adresi General Delivery, Main U. S. Post Office, Chicago, Ill., bet izdevuma pasūtinājumi un iemaksas kārtojami caur „Amerikas Latvieti". Iekavās dots norādījums: „Kamēr redaktors atrodas Eiropā, personīgā korespondence redaktoram adresējama c/o I. Bernans, Mirsas Ielā 48, Rīgā, Latvia, līdz 1966. g. 1. jūlijam." Tai pašā lappusē sniegta arī ziņa: „Kolēģis, „Amerikas Latvietis" redaktors, Edwards Mauriņš šogad arī papasvitrojums mūsu,— red.) aizbraucis uz Latviju viesoties."

„Intelekta" Nr. 14 (1965. g. 15. augustā) 21. lappusē redakcijas paziņojumā lasāms: „Neparedzētu apstākļu dēļ redaktors atgriezies Cikagā agrāk kā bija plānots. Par saviem piedzīvojumiem viņš nevēlas publiski izteikties. Visa sarakste, kas domāta INTELEKTAM adresējama tikai redaktoram/izdevējam: Hugo Atoms, 6552 So. Sacramento, Chicago, Ill. 60629.— Redakcijas kolēģija." Pēdējā lappusē norāde, ka izdevējs un redaktors ir Hugo B. Atoms ar pārdruku atkal padarīta grūti salasāma, bet 23. lpp. norādīts, ka redkolēģijā ir Hugo Atoms, redaktors; Leons Steinfelds, zin. daļas redaktors, bet visa korespondence un pasūtījumi adresējami H. Atomam.

„Intelekta" pēdējā numurā (bez numura atzīmes un datuma) ievietots izdevuma slēgšanas paziņojums, kurā cita vidū lasāms: „Sākarā ar redakcijas locekļu iesaukšanu esam spiesti izbeigt „Intelekta izdošanu.— Ja kādam būtu kādas materiālas vai citas prasības pret „Intelektu' vai tās redkolēģiju, lūdzam stāties sakaros ar izdevēju ne vēlāk kā līdz 1965. g. septembra beigām." So ar 1965. g. 12. septembri datēto paziņojumu izdevuma „Intelekts" uzdevumā parakstījis Hugo Atoms. Šai pēdējā numurā ievietots arī Hugo Atoma dzejolis „Daugavas dzelmei" virs kura atzīme „Kāda celojuma atskaņas —brīvā pantā", bet zem dzejoļa datums — 1965. g. vasarā.

Augšējo „Intelekta" sniegto faktu uzskaites nobeigumā piebilstams, ka Hugo B. Atoms mūsu redakcijai pārmet arī atteikšanos ievietot sludinājumu par viņa izdoto dzejoļu krājumu „Dumpinieka miniatūras." So sarkanā iespiedumā (tituls zalā krāsā) darinātajā grāmatu izdevis apgāds „Sadarbs" (Windsor Gardens, S. A. 1965), un tajā lasāms šāds veltījums: „Dumpinieka miniatūras veltītas visiem tiem, kas nesen spēja izrauties no emigrācijas un apciemoja savu dzimteni, un tiem, kas to spēs apmeklēt nākotnē."

LA redakcija

TĀLAVIJA 1900—1965

Lielākajos latviešu centros visā brīvajā pasaulē tālavieši atzīmēja savas korporācijas 65 gadu pastāvēšanu. Kā jau mūsu laikrakstā ziņots, plašākais šīs jubilejas sarīkojums notika Cikagā, kur atrodas globālais prezidijs. Tālavijas Toronto grupa, piedaloties biedriem no Hamiltonas, Londonas, Niagaras un citām pilsētām, bija rīkojusi dāmu vakaru mājīgajā „Fantazijas farmas" zālē. Šis sarīkojums arī notika atzvadītās 65 gadu jubilejas ietvaros, jo salidojuma nobeigumā bija paredzēts kopīgs fotouzņēmums topošajam izdevumam „Tālavija 1900—1965." Attēlā redzami tālavieši ar dāmām un eksternajiem viesiem — korporāciju kopas pārstāvi A. Linē, Patrias pārstāvi E. Lejiņu, Lakuanijas pārstāvi T. Puisānu u. c. Uzņēmuma pirmā rindā pa kreisi: vakara norises vadītājs — oldermanis Eduards Aukmanis.

Foto: J. Ligers

SAVIENOTA JĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Ņujorkas skautu un gaidu vienību vecāku padome 20. februārī rīko mantu izlozi. Tā notiks skautu sarīkojuma laikā Arlingtona zālē plkst. 1 dienā. Galvenais laimests ir pārnesamais televizijas aparāts, kuru dāvinājis R. Kalniņš. Bez tam izlozēs gleznotājas Dāboliņas dāvātu darbu, kafijas servizi 4 personām un citas mantas. Lozes par 50 centiem gabalā dabūjamas pie A. Skrodeļa, 33—46 92nd St., Jackson Heights, N. Y.

● Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze 1965. gadā ieņēmusi 67.118,40 dol. Draudzes nodevās ienākuši 45.852,29 dol., kollektēs 9.781,82 dol., dažādi ienākumi bijuši 3957,54 dol. un ziedojumi Ziemsvētkos un Lieldienās 7536,75 dol. Kollektes Jonkeru baznīcā 3677,11 dol., Bruklinas baznīcā 3472,45 dol., Longailendas baznīcā 1059,99 dol., pārējais citās baznīcās. Atlīdzībās mācītājiem, ērģelniekiem, mākslinieķiem un darbiniekiem izmaksāti 23.132 dol., baznīcu īrēm 3060 dol., skolām 12.885 dol., draudzes darbības izdevumi 9231 dol., draudzes namam 3931 dol. Ienākumos nav ierēķināti ziedojumi draudzes īpašumiem. Draudzes rezerves kapitāls 13.793 dol.

● Ņujorkas DV apvienībai uz 1. janvāri līdzekļos bija 3367,10 dol., ieskaitot inventāru un grāmatas. Aprūpei pag. gadā ienākuši 3128,27 dol., nākamā gadā budžetā paredzēts 2200 dol. Organizācijas līdzekļos ienākuši 1934,82 dol., nākamam gadam paredzēti 1330 dol. Ziemsvētku akcijā savākti 1366 dol. Nama apsaimniekošanas budžetā paredzēti 3000 dolaru, ziedojumos par telpu iznamtošanu iegūti 2250, bet 750 dol. ziedojumos. Izdevumos visvairāk paredzēts nodokļiem — 700 dol., apdrošināšanai 400, bet aizdevuma atmaksai 1000 dol.

I.

BAFALO

● Bafalo latviešu ev.-lut. draudze janvāra beigās atzīmē 15 gadu pastāvēšanu. Ar mācītāja J. Vējiņa ierašanos uz dzīvi Bafalo tuvumā — Džeimstaunā, Bafalo un apkārtnē dzīvojošie lutericiģie kļuva rosīgāki un, Pētera Gailīša un Bernharda Epermaņa rosināti, sāka interesēties par saas draudzes dibināšanu. Pirmie dievkalpojumi notika internacionālā institūtā, bet 1952. gada 18. februārī pirmais dievkalpojums Grace luterāņu draudzes baznīcā. Šo datumu atzina par latviešu draudzes pastāvēšanas sākumu. Pirmais draudzes priekšnieks bija Pēteris Gailītis, sekoja Jānis Lasmanis, Arnolds Smiltiņš un pašreiz Vilhelms M. Ozms. Aizvaditajos 15 gados dāmu komitejas priekšnieces bijušas Malda Epermane, Emīlija Tūbele, Maiga Vējiņa, Jūlija Briņķe un Erna Paozola. Draudzes valdē šobrīd bez priekšnieka V. Celma darbojas A. Smiltiņš, R. Briņķis, A. Rācenis, J. Reinis un A. Saule, bet padomē arī J. Treimanis, H. Siffers, A. Nagobads un R. Kļaviņš. Dāmu komitejā šobrīd darbojas prce E. Paozola, Irma Smiltiņa, Emma Kampe, Olga Bernota un Emma Ūdre.

Draudze 15 gadu pastāvēšanu atzīmēs ar dievkalpojumu Northpark luterāņu baznīcā 28. janvārī plkst. 18.30. Pēc dievkalpojuma baznīcas telpās būs filmas izrāde par nodokļiem ASV rietumkrastā, kafijas gaids ar līdznestiem groziņiem un sapaziņašās ar viesiem, jo laikā no 27.—29. janvārim Bafalo notiks Baznīcas pārvaldes locekļu konference prāv. A. Veinberga vadībā, piedaloties māc. Reinsonam, māc. Vējiņam, laicīgajam loceklim Robiņam, prāv. Turkam un apgabalu garīgajiem vadītājiem, prāv. Birzniekam, prav. Sēferam, prāv. Ernstsonam un dažiem mācītājiem, kā māc. A. Dūmiņam u. c. Ieradīsies arī biskaps A. Lūsis no Toronto.

Sakarā ar jubilejas dievkalpojumu, kārtējais svētdienas dievkalpojums 23. janvārī nenotiks, bet nākošais dievkalpojums būs 13. februārī plkst. 12 dienā.

—lm—

DEMOINA

● DV apvienības rīkotajā latviešu strēlnieku atceres vakarā 8. janvārī runu teica viesis no Linkolnas — Nebraskas latviešu biedrības pr-ks P. Tauriņš. Koncerta daļā latviešu tautas dziesmas dziedāja viešņa no Cikagas— Marta Cakare. Dziesmas kuplajam klausītāju pulkam patika, un dziedone neskopojās ar piedevām. Klavierpavadījumus un solo spēlēja Ilga Birze. Pēc koncerta Marta Cakare stāstīja atmiņas par traģiskajiem notikumiem Zviedrijā pirms 20 gadiem, kad latviešu karavīrus izdeva Pad. savienībai.

● DV apvienības gada sapulcē 16. janvārī piedalījās 60% no apvienības 74 biedriem. Pārskatu par veikto darbu pag. gadā sniedza Valdemārs Palks, bet par vanadžu kopas darbību Velta Zubure. Sapulce pateicās apvienības valdei un sevišķi vanadžu kopai par veikto darbu. Apvienība iepirkusi 11 akru lielu zemesgabalu, kurā paredz ierīkot šautuvi, tāpat izmantot citām nodarbībām. Jau 25. maijā paredzēts rīkot ASV vidējo rietumu DV apvienību šaušanas sacīkstes. Līdzšinējam apvienības pr-kam V. Palkam darba apstākļu dēļ vairs nekandidējot, par apvienības priekšnieku ievēlēja Kārli Andreiku (2519 E. Madison Ave, Des Moines, Iowa), bet valdē A. Krūmiņu, R. Evaltoviču, J. Kļaviņu, A. Ķirsi, J. Rodi un I. Maneku. Par vanadžu kopas priekšnieci ievēlēja līdzšinējo Veltu Zuburi, bet kopas valdē Kristīni Vaisvilu, Veru Upenieci, Annu Stundiņu un Mildu Evaltoviču.

J. K.

SANFRANCISKO

● Sanfrancisko un tās apkārtnes tautieši sagaidīja jauno gadu viesībās, kuŗas rīkoja Rīgas Centrāltirgus sviesta turētāja Alvīne Vanadziņa (tēloja Margarita Herca) un viņas vīrs Augustiņš (Andrejs Eglīte) savā dzīvoklī (draudzes namā). Pianists H. Strauss (šajā uzvedumā tēloja pianistu Ludi Āmuriņu) deva idejisko metu uzvedumam, kuŗu vārdos ieterpa un dramatizēja Lilija Kaugure. Radās maza humoristiska ludziņa ar mūzikāliem caurstrāvojumiem. Kāds Centrāltirgus laulātais pāris, lepns uz to, ka viņu ražotos knapsieriņus pasūtina pat Rīgas pazīstamākie restorāni, sāka interesēties par saas draudzes dibināšanu. Pirmie dievkalpojumi notika internacionālā institūtā, bet 1952. gada 18. februārī pirmais dievkalpojums Grace luterāņu draudzes baznīcā. Šo datumu atzina par latviešu draudzes pastāvēšanas sākumu. Pirmais draudzes priekšnieks bija Pēteris Gailītis, sekoja Jānis Lasmanis, Arnolds Smiltiņš un pašreiz Vilhelms M. Ozms. Aizvaditajos 15 gados dāmu komitejas priekšnieces bijušas Malda Epermane, Emīlija Tūbele, Maiga Vējiņa, Jūlija Briņķe un Erna Paozola. Draudzes valdē šobrīd bez priekšnieka V. Celma darbojas A. Smiltiņš, R. Briņķis, A. Rācenis, J. Reinis un A. Saule, bet padomē arī J. Treimanis, H. Siffers, A. Nagobads un R. Kļaviņš. Dāmu komitejā šobrīd darbojas prce E. Paozola, Irma Smiltiņa, Emma Kampe, Olga Bernota un Emma Ūdre.

Draudze 15 gadu pastāvēšanu atzīmēs ar dievkalpojumu Northpark luterāņu baznīcā 28. janvārī plkst. 18.30. Pēc dievkalpojuma baznīcas telpās būs filmas izrāde par nodokļiem ASV rietumkrastā, kafijas gaids ar līdznestiem groziņiem un sapaziņašās ar viesiem, jo laikā no 27.—29. janvārim Bafalo notiks Baznīcas pārvaldes locekļu konference prāv. A. Veinberga vadībā, piedaloties māc. Reinsonam, māc. Vējiņam, laicīgajam loceklim Robiņam, prāv. Turkam un apgabalu garīgajiem vadītājiem, prāv. Birzniekam, prav. Sēferam, prāv. Ernstsonam un dažiem mācītājiem, kā māc. A. Dūmiņam u. c. Ieradīsies arī biskaps A. Lūsis no Toronto.

Sakarā ar jubilejas dievkalpojumu, kārtējais svētdienas dievkalpojums 23. janvārī nenotiks, bet nākošais dievkalpojums būs 13. februārī plkst. 12 dienā.

—lm—

KALAMAZŪ

● Gadskārtējā latviešu skautu — gaidu vecāku sapulcē 16. janvārī no vienību vadītāju G. Sikas un A. Lodes ziņojumiem bija konstatējams, ka darbība 9 vadītāju pārziņā pag. gadā rītējusi spraigi. Nodarbības notikušas katru otrdienu, nometnēs bijuši 80% no dalībniekiem un skautu vienība visā trimdas skautu apjomā ierindojusies 3. vietā „Lielāka vērība būtu piegriežama, lai skauti censtos pēc augstākām pakāpēm. Tas, ka mūsu vienībā ir tikai viens Ērglu skauts, ir par maz," ziņojumu beidzot, teica A. Lode. Vecāku padome pag. gadā ieņēmusi 1906 dol., atlikums uz šo gadu bijis 531,67 dol. Lielākie izdevumi bijuši — Garezera izmaksai 200 dol. un skautu — gaidu literatūras izdošanai 200 dol. Sarīkojums ienesis pāri par 500 dol., ziņoja vecāku padomes kasieris E. Bērstis. Vecāku padomē ievēlēja J. Zuiku, J. Vaseri, K. Zemītānu, E. Bērsti, J. Ziemeli no līdzšinējiem, bet no jauna I. Lejiņu un G. Krautmani. Dāmu komitejā par priekšnieci izraudzīja M. Vizuli, kurai deva piinvaras komitejā vajadzīgās locekles kooptēt.

● Pēc mēnesi ilgas slimošanas Plainvilles slimnīcā 12. janvārī miris 72 gadus vecais Jānis Vizulis, kurš Latvijā apsaimniekojis savas mājas Ezeres pagastā. Arī Kalamazū viņam bija sava māja, kurā dzīvoja kopīgi ar dzīvesbiedri. 15. janvārī uz pēdējo dusu Riversaides kapsētā viņu izvadīja māc. A. Piebalgs. No darbīgā draudzes locekļa, noliekot ziedus, atvadījās draudzes vārdā V. Mikelsons, no Detroitas DV apvienības J. Ligotnis un liels skaits radu un draugu.

A. Z.

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

Daba ir kā liela bilžu grāmata, ko pats Dievs uzšķiris un ļauj mums skatīt Viņa brīnumainos darbus.

Grāmata maziem un lieliem bērniem!

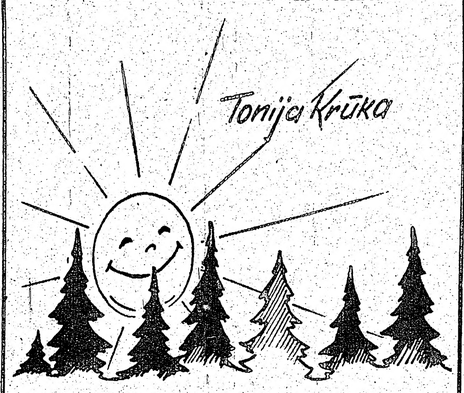

SILAINES MEŽS RUNĀ

koku, putnu, dzīvnieku, rāpuļu un kukaiņu sarunās klausoties, cilvēku bērni uzzina daudz noslēpumu un pārsteigumu par meža un apkārtnes iemītnieku dzīvi un tās likumiem, kas pamatoti uz dabas zinātniskām patiesībām.

Gudrās, viltīgās Vecmāmiņas Kuplastes un mazdēla Rudausīša dēkas, sienāža Simaņa varonība, glābjot Silaines skudru ciemu no varmācīgajiem uzbrucējiem, aklo karotāju skudru pulkiem, nedarbnieces vārnas Melnsvārces un viņas radu uzbrukums pūču Plataču lizdai, stirnas Vieglkājas brīnumainais stāsts par jaunajiem ragiem, bišu ķēniņienes Medainītes valsts stingrā iekārta un vēl daudzi citi brīnumaini stāsti lielajiem un mazajiem lasītājiem ne tikai patīkami pakavēs laiku, bet dos iespēju dziļāk izprast un ieskatīties dzīvās dabas noslēpumos.

Grāmatas apmērs — Mazputniņa lielumā.

Pasaku notikumi attēloti k r ā s ā s.

Izteiksmīgais un bagātīgais ilustrējums —

Astrīdas ROBEŽGRUNTNIECES mākslinieciskais devums.

Grāmatas izdevējs — apgāds DAUGAVAS VANAGS

GRĀMATA PIEPRASĀMA DV GRĀMATNĪCĀ, 491 COLLEGE ST., TORONTO 4, ONT.

CENA $2.50

Grāmattirgotājiem atlaide.

Lielie sīkumi

(Sīkais feļetons)

GAISĀKĀ GARA LĀPA 1966. GADĀ

Aizvadot veco gadu, ikviens kaut ko vēlējās piepildāmies sev par labu jaunajā gadā. Arī es. Diemžēl, allaž esmu bijis nelaimes putns, — manas praktiskās vēlmes nekad nav īstenojušās. Tā ietekmē tagad cenšos sekot iekārēm pēc augstākas kvalitātes garīgām un sevišķi — aistētiskām vērtībām. Nu jau vairākus vecgada vakarus, piemēram, atkārtoti lūdzos, lai liktenis atpestī mani no raupjām satiras ievirzēm. Kļūstot vecākam un pieņemoties prātā, nedara nekāda priekšu izredzes ņemt tādu galu, kāds pieminēklējis manus cienījamos skolotājus — klasiskos satīriķus: Džonatāns Švifts nomira vājprātīgo mājā; Servantess — cietumā; Rablē — uz netīrumu kaudzes; Petronijs pārgrieza artērijas; Marks Tvens un mūsu pašu Eols kļuva cilvēku nīdēji, bet Dolāru un Dr. Orientāciju, par spīti viņu marksistiskai ticībai, norija Maskavas Krokodīlis; Aćuks pēdējo reizi redzēts brienam pa dubļiem cauri ceļu no Rīgas uz Valmieru. Spožas izredzes...

Bez šīs — tā sakot — ģenerālnevēlēšanās, ik gadus nu piešķiru sev tiesību izlūgties Radītājam kaut vienu augstākas šķiras dvēseli pārdzīvojumu (un manis dēļ, tas varētu būt kaut ar psichopatisku piedevu, kas draudētu padarīt par neatbildīgu nodziedznieku!). Vienu gadu tie ir latviešu dziesmu svētki, kur tīra daile un mūzika ved ekstazē, liekot gan priecāties, gan grimt dziļās sērās; otru — latviešu rakstnieku parāde, kur dzīvi prezentējas literātūra, kā ar Tautas atmodas laikmeta, tā ekspresionisma un pēdējo gadu jauneksistenciālisma atblāzmu, un nezin, kas no tā visa beidzot iznāks. Citu gadu — kas zin? — tevi var maigi piecelt stāvus no gultas gluži svaiga izdevēju prasība autoriem, lai pēdējie viņiem maksā honorārus par grāmatu izdošanu. Šogad vēlētos būt klāt vienreizējam notikumam, kas līdz šim nav atzīmēts mūsu literātūras vēstures anālos. Šo reto akciju, droši vien, vēlāk apcerēs dziļdomīgās esejās par prieku kā visiem Gara Spīdzinātājiem viduslaikos, tā tagad aiz dzelzs, bambuka, katūna un tumsības priekšautiem.

Ļoti lūdzu man paziņot kur un un kad — saskaņā ar vienas literātūras ģenerālinspektores ierosinājumu — **notiks** Ģ. Salnā pēdējā **romāna sadedzināšana?** (Aicinājums parādījies pag. gadā Piektā kontinenta presē.)

Kopš ganu dienām esmu liels ugunskuru cienītājs. Biju mācīts tajos cept kājas un kartupeļus. Par grāmatu dedzināšanu nebiju informēts. Bet toreiz mūsu kultūra vēl bija ziedā. Tagad parādās odziņas.

Gaidot uz neparasto uguns aktu, gluži dabiski pacejas jautā, jums — kāda vērtība ir upura jēram?

Atbilde atrodama Teofila Gotjē piezīmēs viņa romānam „Mopēna jaunkundze.'

„Romāna vērtība," viņš saka, „ir divēja: materiālistiska un garīga. Materiālistiskā daļā tas nozīmē dažus tūkstošus franku (Mūsu laikos — dažus simtus dolaru. — F.) autora kabatā, kuŗi līdzsvaro viņa stāvokli tā, lai ne vējš, ne nelabais to nevarētu paraut gaisā; izdevējam tas nozīmē jaunu zirgu un ziloņkaula karieti (tagadnē — kundzei jaunu skunksa apkakliti un ziemas riepas automobilim. — F.).

Garīgā daļā — lasot romānu, mēs snaužam, un tā palīek neizlasīti lietderīgi un progresīvi žurnāli, kā arī cita tiem līdzīga, grūti sagremojama barība."

Farandola

Mans mīļais vīrs un paps

Arnolds Zvēriņš

dzimis 1903. gada 15. martā Latvijā, aizgājis mūžībā 1966. gada 19. janvārī Babilonā, N. Y. ASV

Dziļās sērās

SIEVA UN MEITA

Mūsu laikraksta līdzstrādnieks un pirmais Ņujorkas redaktors

ARNOLDS ZVĒRIŅŠ

miris 1966. gada 19. janvārī Babilonā.

Pateicībā par veikto darbu, sēro

„LATVIJA AMERIKĀ"

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Katru svētdienu — Sauciens no Golgatas dievkalpojumi ar priekšnesumiem pl. 7 vakarā Latviešu namā. Visi laipni ielūgti.

27. janvārī, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski-ētisku pārdomu vakars: „Kāpēc es esmu kristietis?" Māc. R. Ekšteins, solists Pēteris Geistauts, pie klavierēm Marta Tütere.

29. janvārī — Latviešu namā Preses Balle — LPB Kanadas kopa.

30. janvārī—pl. 12.30 dienā **Latviešu namā LPB Kanadas kopas rīkotais rakstnieku rīts.**

30. janvārī — pl. 5 p.p. Edites Timermanes audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē.

4. februārī — Nakts latiņu kvartālā, studentu karnevāls 958 Broadview Ave., Igauņu namā.

6. februārī, plkst. 5 p. p. Sv. Andreja baznīcas telpās 14. Gaujas gaidu un 72. Rīgas skautu vienību gada svētki.

11. februārī mākslinieku vienības **„Latvis" gadskārtējais karnevāls „Jukums smukumā" Columbus zālē.**

24. februārī, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski-ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins runās par tematu: „Kāpēc es ticu Dievam."

26. februārī — Daugavas Vanagu karnevāls Latviešu namā.

5. martā — plkst. 8.30 čellista Ingus Nāruna koncerts Latviešu nama zālē. Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns. Koncertapvienības sarīkojums.

11. martā — plkst. 8 vakarā plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway telpās, 100 **The Queensway. Ieeja pret ielūgumiem. Rīko Toronto korporāciju kopa.**

12. martā — pl. 8 vak. plkv. O. Kalpaka atceres vakars Latviešu namā.

19. martā — pl. 6.30 Latviešu kara invalīdu apvienības karoga iesvētīšana Latviešu namā.

25. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā viesa no Zviedrijas, PEN kluba pr-ka plkv. A. Plensnera referāts. Rīko DV Toronto nodaļa.

31. martā, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski-ētisku pārdomu vakars: „Kas bija un ir Jēzus Kristus?" Māc. R. Ekšteins.

16. aprīlī — pl. 8 vak. **Sv. Andreja latv. ev.-lut. draudzes kora 14. gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.**

16. aprīlī — pl. 7.30 vak. DV futbolistu balle Latviešu namā, 491 College Street.

28. aprīlī, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski-ētisku pārdomu vakars: „Mīlestība, naids, bailes, dusmas un citas emocijas." Māc. R. Ekšteins.

30. aprīlī — gadskārtējais vīru koŗa Viesturs koncerts ar beidzamo Latviešu namā.

1 maijā — pl. 3 p. p. Igauņu namā Ģimenes dienas sarīkojums. TLB sestdienas skola.

7. maijā — plkst. 7.30 Klīvlendas latviešu koŗa koncerts Parkdale Collegiate zālē. Diriģents J. Ūdris. Koncertapvienības sarīkojums.

26. maijā, pl. 8, Latviešu namā Reliģiski-ētisku pārdomu vakars: „Dumpīgā pasaule un Dievs". Māc. R. Ekšteins.

4. jūnijā — pl. 10 no rīta Latviešu namā TLB sestdienas skolas izlaiduma akts.

SV. KATRĪNAS

5. februārī — plkst. 7.30 vakarā Atlanta hotelī DV nodaļas gadskārtējais tradicionālais karnevāls.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

Iīdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... **abonementa uzsākšanai / pagarināšanai**

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

SAV. VALSTIS sazināties ar:

V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10466.
JĀNI LĀCI, 33 - 27 - 91st. Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
A. LĪBIETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, Wisc.
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St., Elgin, Ill.
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. ZIRNĪTI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49505.
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19147.
R. Dīķi, R. 2, Waverly, Ohio.
J. LAZDIŅŠ, 5530 Indianola Ave., Indianapolis 20. Ind.

KANADĀ:

J. GAILĪTI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
J. ZARIŅŠ — 113 Lanark St., Winnipeg, Man.
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.
M. KĪVĪTI, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
J. Roze, 890 Lonsdale St., Sudbu ry, Ont.

ANGLIJĀ:

DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborougn Terrace, London.

ZVIEDRIJĀ:

DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

VĀCIJĀ:

A. MEŽALS, 44 Münster/Westf., Grevenerstr. 69.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu pustundu „Bridis ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218. A. Lakšmanis, 108 Dorset Rd., Scarborough.

Lūdzu klausaities latviešu rečdīļumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Līdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 255, Station „K", Toronto.

TORONTO

Bisk. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510.

Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

30. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā

30. janvārī, plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola. Plkst. 1.30 iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

30. janvārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma priekšiesvētes jauniešu grupa.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut Kristus draudze 16 Victoria Ave. South.

30. janvārī plkst. 11 dievkalpojums.

LONDONA

Māc. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharinas, Ont., tel. MU 5 - 5093.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

20. februārī pl. 3 p. p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīca 580 Portage Road.

6. februārī, pl. 2 p. p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš

MONTREALA

Māc A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4245 Marcil Ave.

30. janvārī, plkst. 9 no rīta dievkalpojums angļu valodā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola.

6. februārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums; pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

13. februārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un draudzes darbinieku svinīgais solījums; Svētdienas skola.

20. februārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Bībeles stunda.

27. februārī, plkst. 9 no rīta dievkalpojums un svētdienas skola.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484-8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montrealā.

ROXBORO

30. janvārī, plkst. 2 p. p. St. Barnaba baznīcā dievkalpojums.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras latviešu ev.-lut. draudze.

6. februārī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Svētdienas skola.

20. februārī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Svētdienas skola.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

30. janvārī dievkalpojumi pl. 2 Betlemes baznīcā māc. A. Anševics; pl. 2.30 īstoranžā, Pirmā luterāņu baznīcā māc. O. Gulbis; Nndžersijas rajona sapulce; pl. 3 Jonkeru baznīcā garīgs koncerts: Dzidris Treimanis, čello un Anatolijs Bērzkalns, ērģeles.

6. februārī dievkalpojumi pl. 11 Jonkeru baznīcā māc. A. Ozols; pl. 2 Betlemes baznīcā māc. A. Ozols; pl. 2 Portvašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. O. Gulbis.

Gada sapulce svētdien, 13. februārī.

ČIKAGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

30. janvārī, pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds. Pēc dievk. svētdienas skolas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Līvenāls, tālr. WE 3 - 9326.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

LOSANDŽELOSA

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 9-8679.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

MASKAVA SPIEŽAS . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Sallas konferencē noskaidrojies, ka sadarbībai ar Pad. savienību pārāk lielas pretestības nav Norvēģijā, kādēj krievi cenšas šo stāvokli izmantot. Zviedri pretojas par tik, cik nepieciešams. Sava veida sadarbība starp norvēģiem un krieviem izpaudusies jau agrāk, piemēram, kādas spēkstacijas būvē, kuŗu uzskata par sekmīgi izdevušos un abpusēji izdevīgu. Sallas lēmumus jau īsteno. Liels skaits krievu tūristu dodas tieši pāri norvēģu - krievu robežai arktiskajā joslā no Murmanskas uz Ziemeļnorvēģiju. Šo tūristu viesošanos nokārto „privātā ceļā," apejot norvēģu - krievu kultūras apmaiņas līguma oficiālo pusi.

Norvēģijas - Pad. savienības tuvināšanās biedrības galvenā mītne no kādas nomaļas austrumu ostas pilsētiņas pārcelta uz Ziemeļnorvēģijas ostu Tromso, kuŗa pazīstama kā darbīgs pārvaldes centrs ar sakariem pa visu pārējo Norvēģiju. Jaunas biedrības nodaļas noorganizētas Tromso pilsētas apkārtējos ciemos. Norvēģu tirdzniecības un kuģniecības žurnāls raksta, ka tādas esot arī Harstadas un Bodo pilsētiņās, kā arī tādā mazpazīstamā vietā kā Glomfjordā. Norvēģijas polārajā joslā vistuvāk ziemeļpolam nodaļās darbojas ostas pilsētā Altā, Honigsvāgas Magerojas salā, kuŗa atrodas Ziemeļu ledus jūrā, Berlevāgā, Vadso un arī Varangeras pussalas dienvidu un austrumu krastos. Minētais žurnāls arī norāda, ka pietiekams iemesls ticēt, ka biedrības augošo aktivitāti financē ar ārzemju līdzekļiem.

Viss teiktais rāda, cik neatlaidīgi Pad. savienība cenšas pieslēgties Norvēģijai, Zviedrijai un Somijai polārajā joslā. Tas ir viens no kārtējiem Trojas zirgiem savtīgu mērķu īstenošanai.

Mets

VALMIERAS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Poli" un „brīnumārstu" Slapjumu. Autora īpatā varoņa skatījumā un asprātīgā uztverē attēlots Bulduru spēļu kazino, Oliņa „pučs", preses balle, „Tarzāna" jubileja un citi notikumi, kas mūsu veçajai paaudzei būs vēl palikuši atmiņā.

Sirmais autors bez liekiem pārspīlējumiem un turoties pie patiesajiem notikumiem, visai veikli attēlojis apskatāmo Latvijas brīvvalsts posmu, un viņa satira nesaudzē ne draugus, nedz ienaidniekus!

A. Kalns

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

OKLENDA

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Santa Rosa, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 732.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

PRESES BA

TORONTO

Sestdien, 29. janvārī, pl. 7.30 Lat

(491 College Str.)

Spēlēs divi orķestri. Konferansjē A

BUFETE, BOLES GALDI, CEPTA PILE, „PR

BALLES SPECIĀLIZDEVUMS u.c. PĀR

Ieejas kartes iegādājamas LOTUS puķu ve urst St.; LE 3-8884 un vakarā pie kases. galdiņu un

Par telpu dekorējumu gādās LATVIS mākslinieki.

Baleta ur lēs sniegs Jablokova nior Ball de

RAKSTNIEKU CĒLIEN

sestdien, 30. janvārī, pl. 12.30 p.p. turp bus lasīs rakstnieki un dzejnieki no ASV

Ieeja $1.50 Visus

LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBAS KAN

KANADAS FAIR EMPLOYMENT P AKTS

AIZLIED

DISKRIMINĀC DARBĀ

ŠĪ AKTA NOLŪKS ir pasargāt strādnieku nācijas darbā un strādnieku arodbiedrības LIĢIJAS, ĀDAS KRĀSAS vai NACIONĀ SMES dēļ.

ŠIS AKTS ATTIECAS uz darba devēju uzņēmumos, kas ir federālās jurisdikcijas ro biedrībām, kas reprezentē tajos nodarbin Tas ietver visus kuģniecības, jūrniecības, nāļu, telegrafu, aerodromu, gaisa satiksm saimnieciskos uzņēmumus, bankas, rādio raidītājus, kā arī visus darbus vai pasāku par labu Kanadas vispārīgai labklājībai va viņu ieģislātūru jurisdikcijā.

ŠIS AKTS AIZLIEDZ darba devējam ņemt darbā personu vai diskriminējot darbinieku tā RASES, RELIĢIJAS, Ā vai NACIONĀLĀS IZCELSMES dēļ. D arī aizliegts izmantot tādas darba aģentū mus, kas vainīga šādā diskriminācijā, vai i minējošus sludinājumus darbiniekus, mel ar pieņemšanu darbā aizliegti diskriminē aplikantiem rakstveidā vai mutes vārdos.

ŠIS AKTS AIZLIEDZ ARĪ arodbiedrībā ciju pret tajās uzņemamām vai nodarbi nām RASES, RELIĢIJAS, ĀDAS KRĀSA NĀLĀS IZCELSMES dēļ.

IKVIENA PERSONA, KAS akta ietvar SŪDZĪBU, liecina vai arī palīdz diskrimi šanā, pasargāta no katras pretdarbības, rētu būt vērsta pret viņu.

Papildinot valdības likumu, vairākā ces arī izdoti vienlīdzīgu darba tiesī dzīgi likumi, kas pasargā strādnieku kriminācijas darbā rūpniecībās, kas attiecīgās provinces jurisdikcijā. kuŗās šādi likumi izdoti, ir: Jaunskoti bransvika, Kvebeka, Ontario, Manit kačevana un Britu Kolumbija.

Sūdzības šā akta ietvaros jāiesniedz ar ra Director of Industrial Relations, Department of Labour, Ottawa.

Hon. John R. Nicholson George ministrs

MĒS IESPIEŽA

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJA
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAP
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, A
- GRĀMATAS, ŽURNĀLU

Labs darbs. — Mērenas cen

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT

LATVIJA - AMERIKĀ

491 College St., Toronto 4,

CANADA.

TEL.: 921—7121

CODE 416

PRESES BALLE

TORONTO

Sestdien, 29. janvārī, pl. 7.30 Latviešu namā

(491 College Str.)

Spēlēs divi orķestri. Konferansjē Auseklis Pērkons

BUFETE, BOLES GALDI, CEPTA PILE, „PRESES PILE" — BALLES SPECIĀLIZDEVUMS u.c. PĀRSTEIGUMI.

Ieejas kartes iegādājamas LOTUS puķu veikalā, 802 Bathurst St.; LE 3-8884 un vakarā pie kases. Ieeja $5.00, galdiņu un izlozes ieskaitot.

Par telpu dekorējumu gādās LATVIS mākslinieki.

Baleta uzvedumus abās zālēs sniegs Dianas Vorps - Jablokovas Canadian Junior Ballet Company audzēkņi.

RAKSTNIEKU CĒLIENS

sestdien, 30. janvārī, pl. 12.30 p.p. turpat. Savus darbus lasīs rakstnieki un dzejnieki no ASV un Kanadas.

Ieeja $1.50 Visus laipni ielūdz

LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBAS KANADAS KOPA

KANADAS FAIR EMPLOYMENT PRACTICES AKTS

AIZLIEDZ DISKRIMINĀCIJU DARBĀ

ŠĪ AKTA NOLŪKS ir pasargāt strādnieku no diskriminācijas darbā un strādnieku arodbiedrībās RASES, RELIĢIJAS, ĀDAS KRĀSAS vai NACIONĀLĀS IZCELSMES dēļ.

ŠIS AKTS ATTIECAS uz darba devējiem darbos vai uzņēmumos, kas ir federālās jurisdikcijas robežās un arodbiedrībām, kas reprezentē tajos nodarbinātās personas. Tas ietver visus kuģniecības, jūrniecības, dzelzceļu, kanāļu, telegrafu, aerodromu, gaisa satiksmes un valdības saimnieciskos uzņēmumus, bankas, radio un televizijas raidītājus, kā arī visus darbus vai pasākumus, kas nāk par labu Kanadas vispārīgai labklājībai vai neietelp provinču leģislatūru jurisdikcijā.

ŠIS AKTS AIZLIEDZ darba devējam atteikties pieņemt darbā personu vai diskriminējot izturēties pret darbinieku tā RASES, RELIĢIJAS, ĀDAS KRĀSAS vai NACIONĀLĀS IZCELSMES dēļ. Darba devējam arī aizliegts izmantot tādas darba aģentūras pakalpojumus, kas vainīga šādā diskriminācijā, vai ievietot diskriminējošus sludinājumus darbiniekus meklējot; sakarā ar pieņemšanu darbā aizliegti diskriminējoši jautājumi aplikantiem rakstveidā vai mutes vārdos.

ŠIS AKTS AIZLIEDZ ARĪ arodbiedrībām diskrimināciju pret tajās uzņemamām vai nodarbinātām personām RASES, RELIĢIJAS, ĀDAS KRĀSAS vai NACIONĀLĀS IZCELSMES dēļ.

IKVIENA PERSONA, KAS akta ietvaros IESNIEDZ SŪDZĪBU, liecina vai arī palīdz diskriminācijas atklāšanā, pasargāta no katras pretdarbības, kas event. varētu būt vērsta pret viņu.

Papildinot valdības likumu, vairākās provincēs arī izdoti vienlīdzīgu darba tiesību vai līdzīgi likumi, kas pasargā strādniekus no diskriminācijas darbā rūpniecības, kas atrodas attiecīgās provinces jurisdikcijā. Provinces, kurās šādi likumi izdoti, ir: Jaunskotija, Jaunbransvika, Kvebeka, Ontario, Manitoba, Saskačevana un Britu Kolumbija.

Sūdzības šā akta ietvaros jāiesniedz ar rakstu:

Director of Industrial Relations,
Department of Labour,
Ottawa.

Hon. John R. Nicholson ministrs — George V. Haythorne viceministrs

---

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ

491 College St., Toronto 4, Ont.

CANADA.

TEL.: 921—7121

CODE 416

KĀDĒĻ GAIDĪT LĪDZ PAVASARIM?

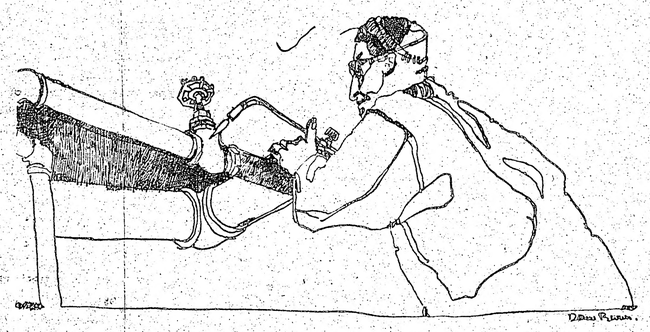

Dariet to tagad!

Ziemā vieglāk pieejams darbaspēks. Pieejami materiāli. Tāpat bieži iespējams dabūt speciālus diskontus. Vai tad tādēļ nav izdevīgāk labojumu darbus un materiālus izdarīt tagad? Ne tikvien konstrukcijas un citus būvniecības darbus, — bet, piemēram, salabot zāles pļāvēju, salāpīt logu aizsargus, iztīrīt drapērijas un paklājus, uzpolsterēt mīkstās mēbeles un savest kārtībā elektrisko instalāciju un piederumus. Var gadīties, ka uz visiem šiem darbiņiem, kad pienāks pavasaris, būs ilgi jāgaida, bet ziemas sezonā tie izdarāmi ātri, viegli un pamatīgi. Vēl vairāk, tagad pieejami arī valdības atbalstīti, zemu procentu aizdevumi māju remontiem, līdz 4000 dol., kuŗi atmaksājami 10 gadu laikā. Tie pieprasāmi bankās. Nav šaubu — ziemā ir piemērotākais laiks salabot māju vai darba vietu.

Dariet to tagad!

Ikvienam rodas labums, ja ziemas darbi vairojas

Padomam un palīdzībai rakstiet uz National Employment Office

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

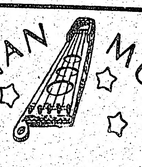

Divas jaunas skaņu plates, kuŗas visi daudzina.

LP 13

Lāčplēšu dziesma. Tikai viena dziesma. Seglo, mīļā, kumeliņu. Brīnos es. Pasaciņa. Bālais mēness. / Daugaviņa, māmuliņa. Piebaldzietes precinieks. Rīga dimd. Pūt, vējiņi. Ak tu mazais akotiņis. Visi mani radi raud. Tumša nakts, saļa zāle.

LP 623

Mirdzi kā zvaigzne. Vēl tu rozes plūc. Jaunībai. Lauztās priedes. Komponistam. / Apaļais mēness. Maza, maza meitenīte. Latvju polka. Krauklīts sēž ozolā. Audēju deja. Pie niedrītes laivu sēju. Es redzēju jūriņā.

Paklausaities! Pēc tam arī jūs tās slavēsit!

Dabūjamas Daugavas Vanagu Grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont.

$6.00 + 18¢ P.S.T.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

dabūjamas DV grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Gen. O. Dankers — Lai vēsture spriež tiesu, atmiņas	$4.50
A. Šilde — Bez tiesībām un brīvības	$7.50
A. Bērziņš — Unpunished Crime	$5.95
Dz. Zeberiņa — Cepumi — kā nekad!	$5.50
H. Bells — Biljards pusdesmitos, rom.	$4.00
G. Janovskis — Bez ceļa, impresijas	$3.50
B. Grunde — Saules un sala grāmata, pasakas ar M. Kovaļevskas ilustrācijām	$3.80
T. Krūka — Silaines mežs runā, pasakas ar A. Robežgruntnieces ilustrācijām	$2.80
E. Ķezbere — Koncerts, dzejoļi	$3.60
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dzeja	$3.00
J. Kārkliņš — Pūcesspiegelis II d.	$5.00
J. Rainis — Jāzeps un viņa brāļi, angļu v.	$5.50
M. Ausala — Patiesības vīns, dzej.	$3.50
N. Kalniņš — Laipu licēji, rom.	$5.50
Latvijas universitāte	$7.50
S. Lazdiņa — Uz mājām, rom.	$4.50
A. Apse — Klosterkalns, stāsti	$3.60
E. Lēmane — Suņa roze, stāsti	$3.50
J. Dikmanis — 60 sporta gadi, atmiņas	$3.50
E. Dunsdorfs — Saktu stāsti, vēst.	$4.00
J. Norvilis — Garīgu koŗa dziesmu krājums	$1.75
Elv. Leja — Tuksneša augs, dzejoļi	$3.80
A. Zīlīte — Miklas un pasakas	$3.00
Prof. Dr. P. Jurēvics — Idejas un īstenība, esejas	$6.00
Latvju raksti I d.	$37.50
Latvju raksti II d.	$37.50
4. Latviešu Dz. Svētku Kanadā — albums	$3.00
A. Priedītis — Ķīniešu lirika	$3.20
V. Hermane — Ēnu robežās, stāsti	$3.20
J. Vanags — Skumju mētelis, dzeja	$3.00
J. Simsons — Vorkutas gūstekņa stāsts	$6.50
Vincs Ramons — Putekļi sarkanā rietā, romāns	$4.50
K. Ķezbers — Dr. Applebija kalpi, stāsti un noveles	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas IV sēj.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas V sēj.	$7.80
K. Ieviņš — Saules dārzā, rom.	$5.60

PARSŪTAM

naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14-21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAIŅĪGU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS - NOTĀRS

263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112, 2-6111.

KESWICK, PIE SIMCOE EZERA,

IZĪRĒJAMAS

ziemas zvejai apsildāmas būdas.

Pieteikties pie O. GRIĶA — tel. 416—476—5603

318 Old Homestead Rd., Keswick, Ont.

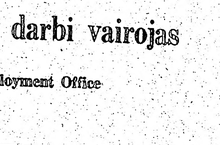

470 College St., Toronto.

WA 1-3924.

OPTIKIS LUNSKY

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PARBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.

Speciāls atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403. Toronto.

Dāviniet sveštautiešiem

Prof. Alekša Rubuļa

LATVIAN LITERATURE

lai palīdzētu popularizēt Latvijas vārdu

Cena $ 7.00

Dabūjama

DV grāmatnīcā

491 College St., Toronto 4, Ont.

kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

DĀVINIET GRĀMATAS DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA DIENĀ!

IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM GRĀMATĀM!

E. Kārkleja — VAI ATZĪSTIES?	$ 4.25
A. Iksens — GANU ZEMA PRIEKŠ un BEDAS	$ 2.60
KROKODIĻU MEDNIEKU GAITAS	$ 5.00
A. Iksens — MAROKAS BAIGAIS, poēma	$ 1.75
T. Tomsons — DRAMATISKĀ SEPTĪMA	$ 2.60
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNĀS PLŪMES PIE SARKANAM LŪPĀM, stāsti	$ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$ 3.90
E. Brastiņa — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA	$ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$ 2.80
J. Miesnieks — VIZIJAS un ĪSTENĪBĀ, dzejoļi	$ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi	$ 1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS	$ 3.00
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziedīņš — TRĪS KOMEDIJAS	$ 2.50
Fr. Dziesma — LĪVZEME, lirisks tēlojums	4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	4.25
K. Kurbads — SILU SALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
A. Austriņš — PUSELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — — KVINĶU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TĀLUMIEŠA NAMU, dzejas	$ 3.20
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti	3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JAŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDĪ, dzejas	3.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Hilda Vika — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETA, dzejoļi	3.80
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
Verners Tepfers — SENATNEI UN MŪSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.90
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.50
L. Druva — PA SAULAINAM TĒKAM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
M. Stārastē - Barvika — PINTIŅU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95
Pasūtinot pa pastu, lieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.	
M. Bukša — ATMIŅAS UN ATZIŅAS — par Latgales kultūru	$ 4.00
M. Bukša — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN	$ 4.00
M. Bukša — SKICES UN DOKUMENTI par Latgales tapšanas laikiem	$ 8.00
H. Laurinoviča — GRYMSTOŠOS SALEŅAS	$ 4.00
Fr. Trasuns — FABULAS	$ 3.00
Andr. Eglītis — KAD TU ACIS IZSLAUCĪSI, TĒVZEME, dzej.	$ 5.00
K. Ķezbers — USMAS ZĒNU DĒKAS	$ 2.80
K. Ķezbers — SAPNIS PAR ROZI, romāns	$ 3.50
A. Lasmanis — CERIBAS UN VILŠANAS	$ 4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS	$ 3.00
V. Eglītis — KASTĀLAVOTS, dzeja	$ 2.80
Edv. Mednis — DVĒSLES DUMPO, romāns	$ 4.00
O. Rūsis — GONERS UN VIŅA BARS, romāns	$ 3.20
P. Kliāns — SAFARI	$ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME	$ 3.80
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS, KĀDS DIEVS	$ 3.25
J. Sirmanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ	$ 3.80
A. Grīns — TOBAGO	$ 4.50
Morļš — JAMAIKAS KROGUS, romāns	$ 3.60
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS	$ 5.00
A. Michelsons — MŪKSALAS BRĀĻI, romāns	$ 3.80
D. Rogas un S. Cīruļa — ABEJE — bērniem	$ 1.60
K. Ieviņš — CIŅA AR SIEVIETI, romāns	$ 4.00
J. Rinks - J. Oša — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$ 3.00
T. Ķeniņi — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un orģelēm	$ 2.00
J. Dravniaks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca	$ 5.00
I. Grehzde — TE NU ES ESMU, romāns	$ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns	
A. Osols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus māc.	$ 2.50
T. Manns — AVANTURISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS	$ 4.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. adr, vēstules	$ 4.20
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE	$ 5.80

DV GRĀMATNĪCĀ. 491 College St., Toronto 4, Ont.

SPORTS

BALMY BEACH VOLEJBOLISTI BINGHAMPTONAS TURNĪRĀ

Binghamptona ir pazīstams vārds latviešu volejbolistiem. Pirmoreiz mūsu spēlētāji ar turienes volejbolistiem sastapās pirms daudziem gadiem, kad Toronto Centrālā YMCA sāka organizēt volejbola turnīrus ar amerikāņu vienību piedalīšanos. Jau toreiz nācās konstatēt, ka viesi šai sporta veidā ļoti labi. Vēlākos gados latviešu spēlētāji vairākkārt viesojušies arī Binghamptonas rīkotajos turnīros.

Nupat notikušajā turnīrā Binghamptonā piedalījās 10 vienību. Neparedzētu apstākļu dēļ Hamiltonas YMCA, kas ir Kanadas pašreizējais meistars, savu komandu atsauca. No Toronto piedalījās Balmy Beach vienība ar mūsu izcilo volejbolistu Jāni Vilmani ierindā. Torontieši guva turnīrā labus panākumus, kas sevišķi izceļami tādēļ ka konkurence izrādījās patiesām spēcīga. Priekšspēlēs Balmy Beach dalījās uzvarēto setu skaitā ar vēlāko turnīra uzvarētāju Binghamptonas YMCAs sešnieku, nospēlējot ar to 15—10, 8—15. Pusfinālā kanadieši uzvarēja spēcīgo Turners vienību ar 15—13 un 15—6 un pusfinālā vēlreiz tikās ar Binghamptonu. Pēdējā finālā spēlēja sevišķi labi, tai veicās viss, un tas nozīmēja uzvaru ar 15—2 un 15—1 Balmy Beach ar iegūto 2. vietu var būt apmierināta, jo spēcīgajā konkurencē visā turnīra laikā zaudēja tikai 3 setus. Jāatzīmē, ka kanadieši tagad trenējas un spēlē pēc starptautiskajiem noteikumiem, bet turnīrā nācās spēlēt pēc amerikāņu noteikumiem, kas Binghamptonai deva samērā lielas priekšrocības. Ļoti labu sniegumu atkal parādīja Jānis Vilmanis.

HAMILTONAS YMCA ZAUDĒ BALMY BEACH VIENĪBAI

Ontario viriešu volejbola meistarībā piedalās 7 vienības: Kanadas meistars Hamiltonas YMCA, Toronto centrālā YMCA ar divām vienībām, Toronto Balmy Beach, Toronto latviešu sporta klubs, Toronto Ukraina un Londona. Pirmoreiz, kopš notiek Kanadas meistarība volejbolā, iztrūkst Toronto latviešu YMCAs sešnieka, kuŗa daži vēl aktīvie spēlētāji šogad startē Centrālās YMCA 2. vienībā un TLSK. Arī Balmy Beach vienībā ir vairāki latvieši — Vilmanis, Treiguts un Plonis. Spēcīgāko volejbolu Kanadā reprezentē Ontario apgabals, kas arvien izcīnījis Kanadas meistara godu. Ja iepriekšējos gados par meistara godu cīnījās latvieši ar igauņiem, tad šogad šiem bijušajiem favoritiem radies spēcīgs konkurents Balmy Beach vienībā, kas pirmās kārtas spēlē sagādāja smagu zaudējumu meistervienībai, uzvarot Hamiltonu ar 15—1 15—9. Hamiltonas sastāvā gan iztrūka viens no brāļiem Richteriem, bet uzvarētāji pēdējā laikā liekuši debitēt jaunus vairākos starptautiskos turnīros, kādēļ viņu uzvara ir cītīgu treniņu rezultāts. Pagaidām uzvarētāji vēl nav sacentušies ar Centrālās YMCAs 1. vienību, kādēļ vēl pāragri paredzēt Balmy Beach uzvaru, kaut arī jākonstatē, ka radusies vienība, kas tiešām spēlē labu volejbolu. Hamiltona uzvarēja Centrālās YMCAs 2. vienību ar 13—15, 15—9, 15—3, TLSK 10—15, 15—4, 15—4, Londonu ar 15—3 un 15—4 un Centrālās YMCAs 1. vienību ar 15—13, 6—15, 15—12. TLSK zaudēja Centrālās YMCAs 1. vienībai ar 4—15 un 7—15. Visvājāk veicies Londonai, kuŗa zaudēja vēl pat Balmy Beach ar 6—15, 1—15 un YMCAs 2. vienību ar 1—15, 6—15. Ukraina uzvarējusi YMCAs 2. vienību ar 14—13, 15—6, 15—12, bet zaudēja YMCAs 1. sastāvam ar 10—13, 13—15.

Z. Z

Skaņu plates

LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50

1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāŗu dziesma, Aglona.

2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Sūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Erģeļu pavadījumā.

Vera Leinvēbere, klavieres $5.25

Jāzepa Vītola — Variācijas, T. Ķeniņa — Sonāta. + 8% P.S.T.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Nervu sabrukums Pekingai

Starptautiskajā diplomātiskajā laukā komūnistu Ķīna pēdējā laikā piedzīvojusi vienīgi nepatikšanas. Par, varbūt, katastrofālāko jāuzskata nesekmīgais apvērsums Indonēzijā, kas noveda pie 3 milj. biedru lielās komūnistu partijas izjukšanas un 100.000 komūnistu nogalināšanas. Mazliet ķiniešiem izdevās pacelt savu balsi trīs kontinentu konferencē Havanā. Bet konference bija par daudz lokāla, niecīga un nenozīmīga, lai tur panāktu uzskatītu par starptautiska mēroga sekmēm. Dažādo neizdošanos rezultātā Pekingas valdība drastiski apmērā nomainījusi savus sūtņus daudzās valstīs kā Āfrikā, tā Vidējos austrumos. Nedz vienā, nedz otrā vietā komūnistu Ķīnai uz palikšanu nav izdevies iespiesties.

Nesen Apvienotajās nācijās, tauājāts par komūnistu Ķīnas agresīvo politiku, ģenerālsekretārs Utants paskaidroja: „Ir ārkārtīgi grūti pareģot un aprēķināt patiesos Pekingas nodomus. Valstīm, tāpat kā cilvēkiem, var būt iekšēji saspīlējumi, cilvēki pārdzīvo nervu saspīlējumus, kas zināmu notikumu savirknējumā var novest pie nervu sabrukuma. Saspīlējumus un pat nervu sabrukumus var piedzīvot arī valstis kā tādas. Ja nervu sabrukumu piedzīvo kāds atsevišķs individs, tad sabiedrības pienākums ir gādāt, lai viņš tiek ārstēts, lai viņš izmācas saprast apstākļus, kas noveduši pie saspīlējumiem."

Amatieŗu psīchiatrs Utants domāja, ka tāda paša pieeja attiecināma arī uz valstīm.

Tas, ko par šo jautājumu tālāk teicis AN ģenerālsekretārs Utants, jālasa ļoti uzmanīgi: „Tā kā izturēšanās pret komūnistu Ķīnu bijusi kā pret kādu padzīto, kā pret likumpārkāpēju, tad nav jābrīnās, ka šīs valsts darbība izpaužas dažādos dīvainos un nesaprotamos virzienos."

Jāvaicā, vai Utanta filozofija nav mazliet sagriezusies? Vai tā nebija tieši komūnistu Ķīnas izturēšanās, kas lika pārējiem par to domāt kā par likumpārkāpēju un neuzņemt labākajā sabiedrībā?

Utanta uztverē komūnistu Ķīna pašreiz pārdzīvo ļoti grūtu attīstības fazi, ar ko izskaidrojamas tās emocijas, nelokāmība, spītība un neiecietība pret pārējiem. Lai saprastu komūnistu Ķīnu, vispirms jāsaprot apstākļu savirknējums, kas pie šāda stāvokļa novedis. Utants nepieminēja iespēju, ka apstākļu savirknējumu noteicošais faktors varētu būt nepārtrauktā agresiju un subversiju neizdošanās, kas komūnistu Ķīnas gadījumā sasniegusi tādus apmērus, ka patiesi varētu pataisīt cilvēku traku!

Miera ofensīva nav izdevusies

Savā pag. nedēļas nogales preses konferencē Vašingtonā ASV ārlietu ministrs Rasks paskaidroja, ka prezidenta Džonsona miera ofensīva nav devusi nekādu pozitīvu atbildi no Hanojas. Ārlietu ministrs atteicās atbildēt uz jautājumiem par eventuālu Vietnamas kaŗa paplašināšanu un Ziemeļvietnamas bumbošanas atsākšanu, sacīdams, ka nevar diskutēt par militāro programmu nākotnē. Raska preses konferences laikā Ziemeļvietnamas bumbošanas pārtraukums bija jau ildzis 29 dienas.

Runājot par Dienvidaustrumāziju vispār, ārlietu ministrs sacīja, ka ASV darīs visu iespējamo, lai šai pasaules daļā panāktu mieru, „bet vispirms mums jāveic mūsu uzdevums komūnistu agresijas apstādināšanai."

Vadoties no fakta, ka miera ofensīva nav devusi gaidītos panākumus, Rasks centās pēc iespējas nonivelēt prezidenta Džonsona radīto ieskatu, ka ASV būtu ar mieru runāt tieši ar Dienvidvietnamas „nacionālās atbrīvošanas frontes" delegāciju — vietkongu politisko nozarojumu. Savā laikā prezidents Džonsons sacīja, ka nepretotos „nacionālās atbrīvošanas frontes" viedokļa uzklausīšanai (miera) konferencē. Rasks to mēģināja pasniegt vēl nesaprotamākā valodā, sacīdams, ka Vašingtonā nepretotos, „nacionālas atbrīvošanas frontes" uzskatu refleksijai kādā konferencē, bet nedomājot, ka tiešas sarunas būtu vēlamas, jo minētā kustība nereprezentē Dienvidvietnamas iedzīvotāju vairākumu.

Kaut ārlietu ministrs par to negribēja runāt, Ziemeļvietnamas bumbošanu atsāks jau vistuvākā nākotnē. Šo faktu neslēpj ASV militārā vadība Saigonā. Dienvidvietnamā stacionēto amerikāņu karavīru skaitu palielinās uz 400.000 vīru. Acumirklī uz Dienvidvietnamas cietzemes atrodoties 190.000 amerikāņu, kamēr 50.000 citu kalpojot 7. flotes vienībās, kas operē Ķīnas jūrā. Korejas kaŗa kulminācijas brīdī cīņās bija iesaistīti 407.000 amerikāņu karavīru.

Vietnamas kaŗa paplašināšanu patiesībā jau pavēstīja prezidents Džonsons„ kad kaŗa turpināšanas vajadzībām kongresam pieprasīja vairāk nekā 12 biljonu dolaru. Pašreizējā apmērā kaŗam tik liela summa vēl nav nepieciešama.

Priekšdarbi otram svētceļojumam uz Lommeli

ZIŅOJUMS NO ANGLIJAS

Līdzīgi iepriekšējam gadam, arī šogad Vasarsvētku laikā notiks svētceļojums no Anglijas uz Lommeles kapsētu Beļģijā, kuŗa atdusas Cēdelgemas gūstniecības laikā mirušie latviešu leģionāri.

Brauciena DVF valdes uzdevumā kārto Koventrijas DV nodaļas pr-ks Žanis Lieģis, kuŗš izkārtoja šādu svētceļojumu arī pag. gadā. Kapsētā svētbrīdī piedalīsies mācītāji J. Jurģis un P. Dupāts. Lommelē sagaida tautiešus arī no Vācijas un citām valstīm. Pēc kopējām pusdienām Briselē notiks Koventrijas un Notinghamas apvienoto koŗu koncerts.

☆

Ir noskaidrojies, ka Eiropas DV iecerētais līdojums uz Čikagu septembŗa sākumā pēc daudzu un dažādu iespēju izpētīšanas tomēr notiks. DV Zviedrijas valdei izdevies sarunāt līdmašīnu, kas no Stokholmas izlidos uz Diseldorfu, uzņems tur ceļotājus no Vācijas un eventuāli arī kādu no Anglijas, tad dosies tālāk uz Nujorku, no kurienes interesenti varēs braukt uz Čikagu, kur 3. un 4. septembrī notiks DV organizācijas 20 gadu sarīkojums.

☆

Stalburga vecskautu dzimtai Anglijā pastāv tradīcija katru gadu atcerēties latviešu strēlnieku Ziemsvētku kaujas Tīreļpurvā un pie Ložmetējkalna, līdztekus pie Ziemsvētku eglītes atzīmējot arī Kurzemes cietokšņa aizstāvju varoņgaitas un asiņainās kaujas. Šogad svinīgā sanāksme notiks pie skautu jendas priekšnieka Edvarda Asmaņa Bradfordā. Pēc K. Kļaviņa pastāstītām atmiņām par kādu kauju Džūkstes rajonā un ciemiņa — kpt. J. Rullīņa stāstījuma par kādu kaujas epizodu pēdējā kaŗā, sanāksmes dalībnieki nolasīja un deklamēja mūsu trimdas rakstnieku darbus, veltītus strēlniekiem un leģionāriem.

☆

Sekojot DV Līdsas nodaļas vadnāžu aicinājumam, vecākās paaudzes pārstāvji pulcējās nodaļas namā uz tradicionālo gadskārtējo veco ļaužu pēcpusdienu. To ievadīja māc. E. Bergmaņa vadīts svētbrīdis, pēc tā uzrunu teica DV nodaļas pr-ks J. Pēterson: „Gadi un tālumi ir novilkuši ērkšķainu robežu starp mūsu dzimteni un svešumu. Jaunieši, kas kā bērni savā laikā atstāka no Stokholmas izlidos uz Diseldorfu, uzņems tur ceļotājus no Vācijas un eventuāli arī kādu no Anglijas, tad dosies tālāk uz Nujorku, no kurienes interesenti varēs braukt uz Čikagu, kur 3. un 4. septembrī notiks DV organizācijas 20 gadu sarīkojums.

☆

Stalburga vecskautu dzimtai Anglijā pastāv tradīcija katru gadu atcerēties latviešu strēlnieku Ziemsvētku kaujas Tīreļpurvā un pie Ložmetējkalna, līdztekus pie Ziemsvētku eglītes atzīmējot arī Kurzemes cietokšņa aizstāvju varoņgaitas un asiņainās kaujas. Šogad svinīgā sanāksme notiks pie skautu jendas priekšnieka Edvarda Asmaņa Bradfordā. Pēc K. Kļaviņa pastāstītām atmiņām par kādu kauju Džūkstes rajonā un ciemiņa — kpt. J. Rullīņa stāstījuma par kādu kaujas epizodu pēdējā kaŗā, sanāksmes dalībnieki nolasīja un deklamēja mūsu trimdas rakstnieku darbus, veltītus strēlniekiem un leģionāriem.

☆

Sekojot DV Līdsas nodaļas vadnāžu aicinājumam, vecākās paaudzes pārstāvji pulcējās nodaļas namā uz tradicionālo gadskārtējo veco ļaužu pēcpusdienu. To ievadīja māc. E. Bergmaņa vadīts svētbrīdis, pēc tā uzrunu teica DV nodaļas pr-ks J. Pēterson: „Gadi un tālumi ir novilkuši ērkšķainu robežu starp mūsu dzimteni un svešumu. Jaunieši, kas kā bērni savā laikā atstāka no Stokholmas izlidos uz Diseldorfu, uzņems tur ceļotājus no Vācijas un eventuāli arī kādu no Anglijas, tad dosies tālāk uz Nujorku, no kurienes interesenti varēs braukt uz Čikagu, kur 3. un 4. septembrī notiks DV organizācijas 20 gadu sarīkojums.

☆

Stalburga vecskautu dzimtai Anglijā pastāv tradīcija katru gadu atcerēties latviešu strēlnieku Ziemsvētku kaujas Tīreļpurvā un pie Ložmetējkalna, līdztekus pie Ziemsvētku eglītes atzīmējot arī Kurzemes cietokšņa aizstāvju varoņgaitas un asiņainās kaujas. Šogad svinīgā sanāksme notiks pie skautu jendas priekšnieka Edvarda Asmaņa Bradfordā. Pēc K. Kļaviņa pastāstītām atmiņām par kādu kauju Džūkstes rajonā un ciemiņa — kpt. J. Rullīņa stāstījuma par kādu kaujas epizodu pēdējā kaŗā, sanāksmes dalībnieki nolasīja un deklamēja mūsu trimdas rakstnieku darbus, veltītus strēlniekiem un leģionāriem.

☆

Sekojot DV Līdsas nodaļas vadnāžu aicinājumam, vecākās paaudzes pārstāvji pulcējās nodaļas namā uz tradicionālo gadskārtējo veco ļaužu pēcpusdienu. To ievadīja māc. E. Bergmaņa vadīts svētbrīdis, pēc tā uzrunu teica DV nodaļas pr-ks J. Pēterson: „Gadi un tālumi ir novilkuši ērkšķainu robežu starp mūsu dzimteni un svešumu. Jaunieši, kas kā bērni savā laikā atstāka no Stokholmas izlidos uz Diseldorfu, uzņems tur ceļotājus no Vācijas un eventuāli arī kādu no Anglijas, tad dosies tālāk uz Nujorku, no kurienes interesenti varēs braukt uz Čikagu, kur 3. un 4. septembrī notiks DV organizācijas 20 gadu sarīkojums.

☆

Staburaga vecskautu dzimtai Anglijā pastāv tradīcija katru gadu atcerēties latviešu strēlnieku Ziemsvētku kaujas Tīreļpurvā un pie Ložmetējkalna, līdztekus pie Ziemsvētku eglītes atzīmējot arī Kurzemes cietokšņa aizstāvju varoņgaitas un asiņainās kaujas. Šogad svinīgā sanāksme notiks pie skautu jendas priekšnieka Edvarda Asmaņa Bradfordā. Pēc K. Kļaviņa pastāstītām atmiņām par kādu kauju Džūkstes rajonā un ciemiņa — kpt. J. Rullīņa stāstījuma par kādu kaujas epizodu pēdējā kaŗā, sanāksmes dalībnieki nolasīja un deklamēja mūsu trimdas rakstnieku darbus, veltītus strēlniekiem un leģionāriem.

A. P.

Ar pīpi uz jumta

Ir parasts, ka koncertu programmās minēts komponista vārds, dažreiz arī komponēšanas gads, bet pavisam reti atzīmēts dziesmu teksta autors, kaut arī dažos gadījumos tas noticis. Pēc kāda koncerta Ņujorkas literāti izteica cerību, ka, varbūt, kādreiz nākotnē varētu programmās iespiest dziesmu autoru vārdu, un šim priekšlikumam pievienojās arī daži klausītāji, kas gadījās tuvumā. Doma neliekas zemē metama, kaut arī maz cerību, ka dziesmu autori varētu saņemt atlīdzību vai honorāru, kā to mēdz apzīmēt ar svešvārdu, jo arī komponistiem bieži vien jācer veltīgi uz šādiem rīkotāju maksājumiem. Tomēr vismaz autoru vārdu parādīšanās programmās būtu liels solis uz priekšu: dzejniekiem būtu mazs gandarījums, bet koncertu apmeklētāji uzzinātu dziesmu autorus. Atliek tikai jautājums, ko darīt tad, ja programmas sastādītājs vai dziesmu iestudētājs nezinātu teksta autoru.

☆

Dažreiz rodas jautājums, kā Ņujorkas latvieši uzņem ciemiņus, sallīdzinot ar citām latviešu kolonijām. Literāti zina stāstīt, ka citās latviešu kolonijās un it sevišķi mazākos centros viņi uzņemti lieliski, kas nozīmē, ka labi paēdināti un padzirdināti, sēdināti goda vietās un parādīta cita uzmanība. Ņujorkā reti varot šādu uzņemšanu piedzīvot. Literātiem laikam taisnība, jo Ņujorkā dzīvo liela daļa no pašiem literātiem, un ņujorkieši viņus uzskata par saviem cilvēkiem. Aizbraucot uz mazākām latviešu kolonijām, rakstnieku uzņem kā ciemiņu, kas ieradies no tālienes. Gan jāsaka, ka ņujorkieši, varbūt, varētu labāk uzņemt arī savus ciemiņus, kas ieradušies no citiem centriem piedalīties rakstnieku cēlienā. Bet Ņujorkas plašums, liekas, kavē viesmīlīgiem cilvēkiem parādīt savu viesmīlību, kādēļ ciemiņiem jāapmierinās ar mazumu.

☆

Ļoti populārs izteiciens ASV ir — cīņa pret nabadzību. Prezidents savās runās to piemin, kongress piešķir lielus līdzekļus, kuŗus vēlāk cenšas sadalīt nabadzīgajiem iedzīvotājiem, varbūt ne katru reizi tā, kā cerēts. Kāds Ņujorkas latvietis tomēr atradis vēl labāku recepti, ko visiem ļaudīm, fiziskais spēks varot gan iznīcināt, bet ne pārvērst sliktu rīcību par labu un apklusināt cilvēces sirdsapziņas balsi. Tālāk nāk vēsturisku piemēru uzskaite, kuŗos slavu un cilvēces simpatijas ieguvuši ne uzvarētāji, bet uzvarētie. Uzskaitījums sākās ar persiešu uzvaru pār 300 spartiešiem Termopīlu kaujā un beidzas ar Vācijas rīcību otrā pasaules kaŗā. Arī Amerika tagad varot iznīcināt katru dzīvu būtni Vietnamā ar savu pārspēku, bet kāds arī būtu Vietnamas kaŗa militārais iznākums, morālās simpatijas esot Hočimina pusē. Amerika tomēr varot atgūt savu cieņu, kuŗu tā zaudējusi pasaules acīs (!), ja atļaušot vietnamiešiem brīvi izlemt savu nākotni, saskaņā ar 1954. gada vienošanos Ženēvā. Liekoties, ka vietnamieši izšķiršoties par savas zemes apvienošanos Hočimina vadībā un ārzemju intervencijas izbeigšanu.

Raksta nobeigumā autors jautā, vai šāds iznākums nozīmētu ASV militāru un politisku neveiksmi sacensībā ar Ķīnu par ju un neuzņemt labākajā sabiedrībā?

Utanta uztverē komūnistu Ķīna pašreiz pārdzīvo ļoti grūtu attīstības fazi, ar ko izskaidrojamas tās emocijas, nelokāmība, spītība un neiecietība pret pārējiem. Lai saprastu komūnistu Ķīnu, vispirms jāsaprot apstākļu savirknējums, kas pie šāda stāvokļa novedis. Utants nepieminēja iespēju, ka apstākļu savirknējumu noteicošais faktors varētu būt nepārtrauktā agresiju un subversiju neizdošanās, kas komūnistu Ķīnas gadījumā sasniegusi tādus apmērus, ka patiesi varētu pataisīt cilvēku traku!

GADSKĀRTĒJAIS STUDENTU KARNEVĀLS:

NAKTS LATĪŅU KVARTĀLĀ

4. FEBRUĀRĪ IGAUŅU NAMĀ / 958 BROADVIEW

● PAT RICCIO ORĶESTRIS ●

● GODALGAS PAR LABĀKAJĀM MASKĀM

Ieeja: $2.50 maskās; $3.50 bez maskām.

TORONTO UNIVERSITĀTES LATV. STUD. KOPA

Politiskās piezīmes

Tā sauktā Vietnamas jaungada Lagosā šī ziņa vēl vienmēr nav pamiera pirmā pusē komūnisti uguns pārtraukumu pārkāpuši 49 reizes, — Saigonā paskaidroja ASV militārā vadība. Interesanti atzīmēt, ka visi pamiera pārkāpumi vērsti pret ASV vai citu sabiedroto militāro personālu, bet ne pret dienvidvietnamiešiem, tā dodot komūnistu taisnošanās mākai iespēju sacīt, ka jaungada pamiers attiecināms vienīgi uz vietējiem.

Uzmanības mazināšanās dienās komūnistu teroristi bija cerējuši uz bagātīgu ražu. Jaungada pamiera pirmā pusē nogalināti seši amerikāņi.

★

Pag. nedēļas otrā pusē no amata atkāpās Itālijas ministru prezidents Aldo Moro un viņa koalicijas valdība. Kristīgo demokratu un sociālistu valdības krīzanu noorganizējis agrākais ministru prezidents un ārlietu ministrs Fanfani, Moro spēcīgākais oponents Itālijas kristīgo demokratu partijā. Partija tagad sašķēlusies četros neatkarīgos nogrupējumos, no kuŗiem tikai viens vairs akceptējot Moro partijas autoritāti. Oficiālu valdības atkāpšanās paziņojumu prezidents Saragets saņēma sestdienas pēcpusdienā, nekavējoties uzsākdams sarunas ar politisko partiju vadītājiem, lai uzklausītu pēdējo domas par kandidātu jauna kabineta sastādīšanai. Kopš fašisma gāšanas Itālijai jau bijušas 25 dažādas valdības.

No Romas saņemtās ziņas liecina, ka vislielākās izredzes uz ministru prezidenta amatu ir nevienam citam kā līdzšinējam ministru prezidentam Moro.

☆

Kanadas ministru prezidents Pīrsons informējis parlamentu, ka Nigērijas ministru prezidents sērs Baleva atrasts nogalināts.

cenšas paziņot, uzlipinot uz savas automašīnas dzeltenu zīmi angļu valodā: „Es cīnos pret nabadzību. Es strādāju." Nenoliedzami, tā ir labākā recepte pret nabadzību.

Ezītis

Lagosā šī ziņa vēl vienmēr nav oficiāla. Tikai mazliet vairāk nekā nedēļu pirms nāves Baleva Lagosā vadīja britu kopvalsts ministru prezidentu konferenci Rodēzijas sankciju jautājumā.

Pašreiz Nigērijā valda ģen. Aikonsi kā militārās valdības, tā nacionālās izpildpadomes pašieceltais prezidents. Aikonsi paskaidro, ka par saviem galvenajiem padomdevējiem iecēlis armijas, flotes un gaisa spēku virspavēlniekus.

Ģen. Aikonsi paziņojis, ka viņa valdība turpinās izpildīt visus agrākās valdības nolīgumus, respektēs visas agrākās finansiālās saistības. Rūpniecības nacionalizācija nenotiks.

☆

Komūnistu Ķīna jau ilgu laiku pārmet Maskavai, ka tā iet roku rokā ar ASV, plānojot kaŗa izbeigšanu Vietnamā. Ministru prezidents Kosīgins, acīm redzot, nolēmis parādīt, ka tīri tik jauni vēl nav un ka Pad. savienība nav pagrimusi līdz miermīlīgai koeksistencei un sevi pazudinājusi miera sarunās.

Japānas ārlietu ministrs lūdzis Kosīginu izmantot savu iespaidu Hanojā, lai panāktu Vietnamas sarunu uzsākšanu. Kosīgins atbildējis, ka Pad. savienība nav konfliktā tieši iejaukta, kādēļ šādu ceremonijmeistara lomu neuzņemsies.

☆

Indijas un Pakistānas bruņoto spēku virspavēlnieki pag. nedēļas nogalē vienojās par vienību atvilkšanu no 22 dienu ilgā kaŗa laikā iegūtajām territorijām. Bet atvilkšanās nenotiks vienā fazē. Vispirms tiks radīta vairāku simtu metru plata neitrālā josla un tikai pēc tam un pēc labas atpūtas sāksies atiešana uz pag. gada 5. augustā turētajām pozicijām. Armiju atiešana ietelp 10. janvārī Taškentā parakstītajā līgumā. Atvilkšanos paredzēts pabeigt līdz 25. februārim. Līdz tam pašam laikam jāatbrīvo arī visi kaŗa gūstekņi.

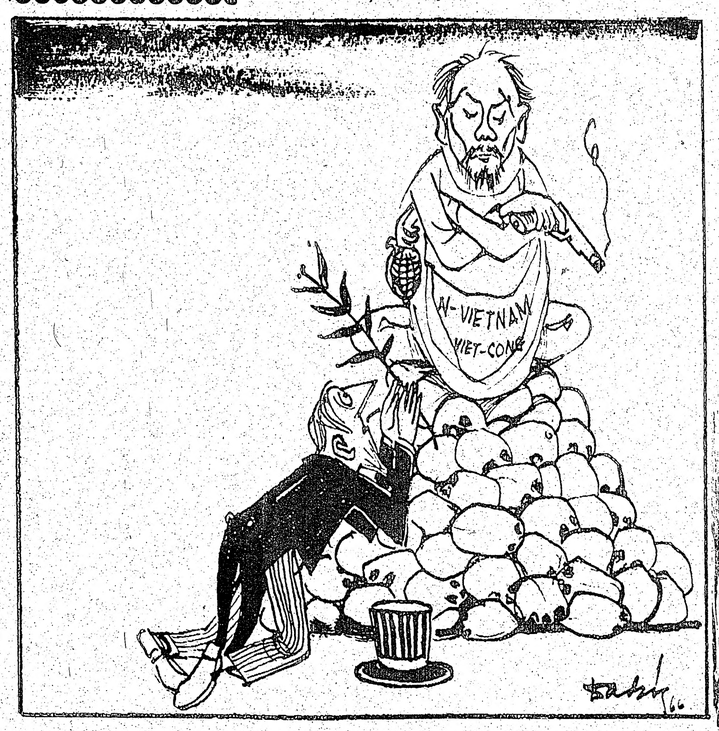

NEPIELŪDZAMAIS BUDA

Dadža karikatūra LA

ANGLU INTELIĢENCES DOMAS PAR VIETNAMAS PROBLĒMĀM

Ka Britanijā ir daudz pacifistu un demonstrētāju ar visai kreisām idejām, to zina visi, kas ilgāku laiku nodzīvojuši šai zemē. Ir zināms arī, ka Vietnamas kaŗš nav populārs britu salā. Tomēr pārsteidza kāds plašāks raksts par Vietnamu britu presē, kuŗa autoram angļu inteliģences aprindās ļoti pazīstams vārds, jo viņš bieži raksta par literāriem un politiskiem tematiem. Pie tam šis raksts parādījās konservatīvi noskaņotā laikrakstā. Šķiet, ka nav iespējams iet daudz tālāk ASV politikas nosodīšanā. Raksta saturs īsumā šāds:

ASV iestiegot arvien dziļāk Vietnamas kaŗā, jo amerikāņu rīcību ietekmējot divi nepareizi priekšstati: 1) Amerika domājot, ka ve dot Vietnamā krusta kaŗu par brīvību, lai apturētu „launo agresīvo varu, kuŗa saucoties par komūnismu un kuŗas mērķis esot paķļaut sev visu pasauli." 2) Amerika domājot, ka tā nevarot piekāpties Vietnamas jautājumā, lai nezaudētu savu godu. 1954. gadā notikusi vienošanās, ka abām Vietnamas daļām piešķirama tiesība balsošanas ceļā brīvi izlemt savu nākotni, bet ASV valdība iejaukusies, lai aizkavētu Vietnamā brīvu nobalsošanu, jo baidoties, ka tās rezultāts varētu būt Vietnamas apvienošanās Hočimina vadībā, kas būtu pret Amerikas interesēm tās cīņā ar Krieviju un Ķīnu par pasaules varu. Vietnamā Amerika cīnoties ne par vietnamiešu brīvību, bet par savu varu: amerikāņu Vietnamas politikā dominējot tās pašas koloniālisma tieksmes, kuŗas tie asi nosodot, ja tās parādoties citās valstīs (acīm redzot, raksta autors nav aizmirsis vecās amerikāņu un britu domstarpības pagātnē koloniālisma jautājumā). Amerika cīnoties, lai Dienvidaustrumāzijas sadalīšanā starp Ameriku, Krieviju un Ķīnu iegūtu sev pēc iespējas lielāku gabalu (iespaida sfairu). Sava nolūka sasniegšanai Amerika lieļojot ne tikai militāru varu, bet arī Dienvidvietnamas „lelju valdību."

Pēc šī asā ievada autors pāriet uz citu toni — Amerikas politikas nosodīšanu no morāliskā viedokļa: fiziskais spēks varot gan iznīcināt, bet ne pārvērst sliktu rīcību par labu un apklusināt cilvēces sirdsapziņas balsi. Tālāk nāk vēsturisku piemēru uzskaite, kuŗos slavu un cilvēces simpatijas ieguvuši ne uzvarētāji, bet uzvarētie. Uzskaitījums sākās ar persiešu uzvaru pār 300 spartiešiem Termopīlu kaujā un beidzas ar Vācijas rīcību otrā pasaules kaŗā. Arī Amerika tagad varot iznīcināt katru dzīvu būtni Vietnamā ar savu pārspēku, bet kāds arī būtu Vietnamas kaŗa militārais iznākums, morālās simpatijas esot Hočimina pusē. Amerika tomēr varot atgūt savu cieņu, kuŗu tā zaudējusi pasaules acīs (!), ja atļaušot vietnamiešiem brīvi izlemt savu nākotni, saskaņā ar 1954. gada vienošanos Ženēvā. Liekoties, ka vietnamieši izšķiršoties par savas zemes apvienošanos Hočimina vadībā un ārzemju intervencijas izbeigšanu.

Raksta nobeigumā autors jautā, vai šāds iznākums nozīmētu ASV militāru un politisku neveiksmi sacensībā ar Ķīnu par pasaules varu. Ja arī tā būtu, tad tā tomēr esot, pēc autora domām, ļoti nieciga maksa par Amerikas „morālisko rehabilitāciju"; šāds iznākums būšot „par svētību" ne tikai Vietnamai, bet arī Amerikai un Ķīnai, jo neitrāla (!) Vietnama izolēšot vienu no otras abas pasaules varas — Ameriku un Ķīnu. Ir jābrīnās par šī raksta naivitāti. Komentāri šeit lieki!...

Uz šo rakstu bija atsaukusies kāda „lasītāja vēstule redakcijai," kuŗas autors ironizēja par to, cik viegli minētā raksta autors atrisinot Vietnamas problēmu: apvienošana zem Hočimina varas, izolējot Ameriku un Ķīnu vienu no otras! Viņam liekoties, ka raksta autora „Krusta kaŗš" par nekomūnistiskās pasaules daļas padošanos resp. piekāpšanos slikti pakalpošot miera un brīvības lietai Dienvidaustrumāzijā. Tālāk vēstu'es autors zobgalīgi jautā, vai minētā raksta autors atbalstīšot arī Vācijas apvienošanu Erharda vadībā, lai izolētu Krieviju no Rietumiem?...

Austra Augenberga